125-

MANDS HIMMERIG

HENRIK PONTOPPIDAN

MANDS HIMMERIG

GYLDENDALSKE BOGHANDEL - NORDISK
FORLAG - KØBENHAVN - MCMXXVII

COPYRIGHT 1927 BY GYLDENDALSKE
BOGHANDEL NORDISK FORLAG - COPENHAGEN

—

OPLAG: 5000 EKSEMPLARER

—

PRINTED IN DENMARK
GYLDENDALS FORLAGSTRYKKERI
KØBENHAVN

FØRSTE KAPITEL

DER stod en Mand og lyttede ved Døren ind til Chefredaktørens Kontor, — en lille, pluskæbet Herre med en af disse smaa buttede Maver, som mellem Venner kaldes Borgmestermaver. Det var Mouritzen, Bladets *Spectator*, der skrev de politiske Nekrologer og andre Artikler, som ingen læste.

Ved et Tilfælde var han bleven alene i Forgemakket. Gamle Mefisto, Redaktionssekretæren, der ellers altid sad hundetro paa Vagt ved sit Skrivebord under det store Portræt af Bladets afdøde Stifter, var gaaet over i Sætteriet med noget Manuskript. Inde i Læsestuen ved Siden af, hvortil Døren stod aaben, var der heller ingen at se. Stolene omkring det lange Bord med de mange hundrede Aviser og Tidsskrifter stod alle tomme. Det var i de idylliske Eftermiddagstimer, da Redaktionsarbejdet hvilede.

Mouritzens Nysgerrighed var bleven vakt ved Lyden af en fremmed Stemme derinde i Chefskontoret. Han vidste, at der i disse Dage forberedtes store Begivenheder, som kunde blive af-

gørende for hans egen Fremtid ved Bladet. Han strakte sig paa Taaspidserne og kneb det ene Øje til for at høre bedre. Men trods alle Anstrengelser lykkedes det ham ikke at komme under Vejr med, hvad der gik for sig derinde i det Allerhelligste. Hver Gang han var paa Nippet til at opsnappe nogle Ord, tudede et Automobil, eller et Arbejdskøretøj rumlede forbi og fik hele det store Hus til at ryste.

Saa opgav han Forsøget, og nu begyndte han med Iver at ransage de ophobede Papirer paa Redaktionssekretærens Skrivebord i Haabet om alligevel at tilsnuse sig en eller anden Oplysning, der kunde være ham til Nytte.

Men nu lød der Fodtrin inde i Læsestuen. Det var Mefistos verdensfjerne Gammelmandsfjed.

Redaktionssekretæren var Bladets ældste Funktionær — en høj, mager Mand, der i længst forsvunden Tid havde haft et Navn som lovende Digter. Han havde tilhørt den dæmoniske Skole, der den Gang var paa Mode i Literaturen, og som et Minde om denne dunkle Fortid hang der endnu et velplejet Bukkeskæg ned fra hans inderligt godmodige og enfoldige Ansigt. I det meste af en Menneskealder havde han gjort Tjeneste ved Bladet som en Slags finere Kontorbud for den tidligere Chef, den almægtige Kresten Paarse, der en Gang havde reddet ham ud af en Pengeknibe. Først ved dennes Død havde han som Løn for sin

Trofasthed mod Dynastiet Paarse faaet Titel af Redaktionssekretær.

Mouritzen tog sit Ur frem, slog dets Guldkapsel op og sagde:

„Mødet er jo Klokken tre. De andre Herrer maa altsaa straks være her. Hvem er det forresten, der er inde hos Chefen?"

Den gamle Digter lod først, som om han overhørte Spørgsmaalet. Med betuttet Mine skilte han sine lange Frakkeskøder ad og satte sig ned ved Skrivebordet. Men da Spørgsmaalet gentoges, dukkede han ned i sine Papirer og sagde:

„Veed De det virkelig ikke?"

„Nej, hvor skulde jeg vide det fra?"

„Det er Magister Thorsen."

Om et Lyn var slaaet ned i Stuen, kunde Mouritzen ikke være bleven blegere.

„Thorsen! Hvad skal det sige? Er han maaske ogsaa tilsagt til Redaktionsmødet?"

„Jeg veed det ikke. Han har været her siden Klokken halvto."

Mouritzen saae igen paa Uret.

I halvanden Time havde Magnus Paarse altsaa forhandlet med dette forrykte Menneske! Hvad var Meningen? En tilfældig Medarbejder! En Mand fra Gaden!

Atter lød der Skridt inde over Læseværelsets Linoleum, denne Gang fuldtonende Tramp af et Par solide Saaler. En stor, rødmosset Mand med

et jovialt Smil traadte frem i Døren. Det var Bladets udenrigske Medarbejder — Folketingsmand, Dr. phil. Rømer. En bredskygget Kvækerhat sad ham bag i Nakken, og under Armen havde han en svulmende Dokumentmappe.

Mouritzen foer straks i ham. Med et krampagtigt Greb i hans Frakkeærme trak han Kolossen ind i Læsestuen.

„Der er Ugler i Mosen! Veed De, hvem der sidder inde hos Chefen? Thorsen! I halvanden Time — halvanden Time — har „min Søn Magnus" underholdt sig med den Herre for lukkede Døre. Det ser lidt mystisk ud, ikke sandt?"

„Hvorfor det? Thorsen henter sig maaske en Begmand for sine „Bismarckske Retningslinjer i Tysklands Udenrigspolitik". Det vilde i hvert Fald ikke være ufortjent."

„Jeg forstaar Dem. Med den Sliddersladder gik han ogsaa Dem i Bedene. Tre alenlange Artikler paa reserveret Plads. Begriber De, at han faar Lov til det? Magnus Paarse maa jo være ganske forhekset af ham."

„For min Skyld ingen Alarm!" sagde Dr. Rømer og læssede sin lispundstunge Mappe af paa Avisbordet. „Havde det kun været noget læseværdigt. Men allerede i den første Artikel konstaterede jeg fire positive Fejl. Fire notoriske Brølere. Jeg sagde det ogsaa til Paarse. Saadan noget kan Landets førende Blad ikke være bekendt."

„Og hvad hjælper det? Jeg veed tilfældigvis, at Paarse forleden i et Middagsselskab kaldte Thorsen for Bladets Guldpen. Sig mig oprigtig, Dr. Rømer — finder De det ikke latterligt?"

„Som sagt: fire notoriske Brølere i en eneste Artikel. Fire oplagte Tredækkere."

Mouritzen gik nu hen og lukkede Døren til Redaktionssekretærens Stue.

„Dr. Rømer!" sagde han indtrængende og lagde Haanden paa sin Kollegas Arm. „Jeg tror, vi gør bedst i at forberede os paa Overraskelser. Jeg har ikke Lov til at nævne min Kilde, men jeg veed med afgjort Sikkerhed, at Magnus Paarse nu vil gøre Alvor af at trække sig tilbage. Det er forstaaeligt nok. Han gør jo ikke fjerneste Gavn her. Politik keder ham; Kunst, Literatur og Videnskab faar ham til at gabe — det har han tidt nok sagt mig. Naar vi andre blot sørger for, at Bladet kaster et Par hundrede Tusinde af sig om Aaret, er han ligeglad med det hele. Har De tænkt paa, at det kan være Thorsen, der bliver vores fremtidige Chef?"

Rømer smilte godlidende.

„Det har vist ingen Fare."

„Sig ikke det! Mine Anelser plejer sjelden at slaa fejl. Men hvad Indtryk vil det gøre paa vore Læsere, dersom Chefsposten besættes med en berygtet Libertiner?"

„Naa — det er nu saa stærkt et Ord. Lad os i

det hele ikke være ubillige, kære Mouritzen. Thorsen er jo langtfra uden Begavelse. Han kan til Tider skrive virkelig aandfuldt. Men han er hverken Videnskabsmand eller Politiker, og ulykkeligvis indbilder han sig at være begge Dele."

Mouritzen drejede sig misfornøjet om paa Hælen. Han havde ventet en ganske anderledes sønderknusende Dom over deres fælles Fjende og Rival. Stak der maaske noget under? Var der Forlig i Luften? Han tænkte paa Rømers egen Begavelse, om hvilken der blev sagt, at den trods hans Doktortitel mere sad i Albuerne end i Hovedet. I Løbet af faa Aar havde denne forhenværende Timelærer forstaaet at tilmase sig baade et Rigsdagsmandat og andre af Partiets vellønnede Tillidsposter. Desuden var han en af Demokratiets mest yndede Folketalere, hvad ogsaa kastede en pæn Skilling af sig.

Døren ud til Trappegangen blev i det samme aabnet halvt. Et Skuespillerhoved med mørke Lokker kom tilsyne, og straks efter viste hele Personen sig i Stuen. Det var Jean Minden — det tredje og yngste Medlem af det Redaktionsudvalg, som Chefen havde omgivet sig med, da han for tre Aar siden af Forretningshensyn overtog Bladets Ledelse efter sin navnkundige Far.

Med Overfrakken hængende løst over Skuldrene traadte han hurtigt hen til de andre og spurgte

nervøst, om de vidste, hvem der sad inde hos Magnus Paarse.

„Vi staar netop og snakker om det," sagde Rømer. „Mouritzen ser som sædvanlig Spøgelser ved højlys Dag."

Som Svar herpaa trak Jean Minden en lige udkommen Eftermiddagsavis op af Lommen, foldede den ud og rakte Rømer den, idet han pegede paa en Notits inde i Bladet. Her stod: „Vi ser os i Stand til at meddele, at „Frihedens" Udgiver, Hr. Paarse *jun.* af Helbredshensyn agter at fratræde Bladets Ledelse. Som Favorit til Stillingen som fremtidig Chefredaktør nævnes almindeligt den bekendte Magister i Historie Niels Thorsen, hvis Navn i den senere Tid ofte har været set under opsigtsvækkende Artikler i Bladet."

Rømer læste Notitsen uden større Sindsbevægelse. Han havde i nogen Tid været klar over, at der forberedtes et Chefskifte, og han havde allerede paa forskellig Maade været virksom for at rage ogsaa denne Godbid til sig. Saaledes havde han den foregaaende Dag haft en fortrolig Sammenkomst med Bladets Forretningsfører, Hr. Steiner, der havde stor Indflydelse paa Magnus Paarses Beslutninger.

„Bryder De Dem virkelig om, hvad der staar i den Sladderavis," sagde han og rakte Bladet til den utaalmodigt trippende Mouritzen.

„Indrøm mig, at den ofte er mærkværdig godt

underrettet," svarede Jean Minden og satte Rømer en fremstrakt Pegefinger for Brystet. „De skal se, vi er bleven sammenkaldt for at præsenteres for vor nye Chef. Det er Meningen at stille os overfor et *fait accompli*. Men skal vi virkelig finde os i det?"

Med et fnysende Udbrud kastede Mouritzen Avisen hen paa Bordet.

„Nej — nu maa det ha' en Ende med den Komedie! Godvilligt skal vi ikke lade os fortrænge af den første den bedste Mand fra Gaden! Vi gør Oprør!"

Jean Minden var af samme Mening. Det maatte nu komme til en Styrkeprøve. Magnus Paarse maatte vælge. Enten Thorsen — eller dem. Han foreslog, at de straks skulde gaa deres Vej og overhovedet ikke genoptage Arbejdet ved Bladet, før Spørgsmaalet om dets fremtidige Ledelse var bleven løst paa tilfredsstillende Maade.

„Klokken er desuden et Kvarter over Tiden. Det er en ny Uforskammethed, som vi ikke skal finde os i."

Rømer stod med Hænderne begravet i Bukselommerne og vuggede sig paa sine brede Støvlehæle. Han vidste lige saa godt som de andre, at deres Indflydelse paa Bladet vilde være forbi i det Øjeblik Thorsen kom til Magten. Mellem ham og dem var der Blod. Et Par Gange havde de tre forbundne Venner søgt at komme til en Forstaaelse med den

farlige Mand og foreslaaet et Samarbejde til fælles Bedste; men paa krænkende Maade var de bleven afvist. Ikke destomindre var Rømer ved godt Mod. I Tillid til sine Albuers prøvede Styrke imødesaa han Fremtiden uden Ængstelse.

Men nu fandt han det alligevel betimeligt at slaa de to Kamphaner lidt koldt Vand i Blodet. Han erindrede dem om, at „Friheden" var anerkendt som Partiets og Regeringens Hovedorgan. Om ogsaa Magnus Paarse var Bladets Ejer, maatte Redaktionsforholdene fornuftigvis godkendes af Partistyrelsen. Men noget Samraad af den Art havde ikke fundet Sted — det vidste han med positiv Sikkerhed. Han tvivlede desuden om, at Thorsen vilde blive akcepteret som Chefredaktør. Tonen i hans Artikler behagede hverken Partiledelsen eller Ministeriet.

„Jeg vil i det hele advare mod at sætte Sagen paa Spidsen. Vi maa i hvert Fald først vide nøjagtig Besked om Magnus Paarses Hensigter."

Mouritzen vendte sig bort med en Grimace, som om han havde faaet en grim Smag i Munden. Rømers lange Tavshed havde paany vakt hans Mistro. „Luskepeter," mumlede han ved sig selv. Men heller ikke Jean Minden lod sig berolige af Rømers Udtalelse. Han vilde absolut fremtvinge en Afgørelse med det samme.

„Hovedsagen for os maa være, at Thorsen fuldstændig fjernes fra Bladet. Lad os sætte Hr. Mag-

nus Kniven paa Struben. Naar vi gaar vor Vej og nedlægger Arbejdet, vil han forstaa, at det er Alvor. En Kamp, der kan faa økonomiske Følger, risikerer han sikkert ikke for Thorsens Skyld. Blot vi holder ubrydeligt sammen og sætter haardt mod haardt, falder han til Føje. Han er i Virkeligheden fejg."

Rømer rystede paa Hovedet. Men for nu ikke at udsætte det kollegiale Sammenhold for nogen Fare gik han ind paa at deltage i en mindre udæskende Demonstration, der kunde tjene Magnus Paarse til Advarsel. De enedes da tilsidst om at gaa over i Kafeen paa den anden Side af Gaden og underrette Mefisto om, hvor de var at træffe. Dersom Chefen saa ønskede at optage en Forhandling med dem, kunde han sende Bud. Gjorde han det ikke —

„Ja, saa maa vi jo overveje Situationen nærmere," bemærkede Rømer tørt.

„Nej!" ivrede Jean Minden og satte ham igen sin fremstrakte Pegefinger for Brystet som en Revolver. „Ingen Kompromis denne Gang! Saa er Krigen erklæret! Endnu i Aften sammenkalder vi alle faste Medarbejdere til et Protestmøde, og jeg garanterer for, at der ikke vil rejse sig en eneste Stemme til Fordel for Thorsen."

„Saa gik vi altsaa!" raabte Mouritzen utaalmodig henne ved Døren.

ANDET KAPITEL

Inde i Chefskontoret var Forhandlingerne omsider ført til Ende. Der skulde dog den næste Dag finde et afsluttende Møde Sted, hvor ogsaa Bladets juridiske Konsulent vilde være tilstede.

Stuen var fuld af Sol. Udfor det midterste af de tre Vinduer stod det historiske Skrivebord, ved hvilket den afdøde Chef, Bladets Stifter, havde samlet den halve Kongemagt i sin stærke Haand. Nu indtog Sønnen hans Plads i den højryggede Stol, men hverken i Ansigtstræk eller Skikkelse havde Magnus Paarse megen Lighed med det Portræt af hans berømte Far, der hang over Redaktionssekretærens Bord i Forværelset. Alle, der saa ham første Gang, faldt i Forundring over, at denne magre, gulblege Herre med Guldarmbaand og Nakkeskilning var den robuste, folkeligt djærve Kresten Paarses Søn, hans højt elskede, eneste Barn — „min Søn Magnus". Det blev fortalt, at den Gamle en Gang i et mismodigt Øjeblik skulde have sagt, at Vorherre ikke havde haft Spenderbukserne paa ved Sønnens Tilblivelse. Magnus Paarse havde først forsøgt sig som Officer; siden var han bleven

Kulimportør og boliviansk Konsul. Men paa sit Dødsleje havde Faderen paalagt ham at varetage Bladets Ledelse af Hensyn til de store Kapitaler, der var bundet i Foretagendet.

Niels Thorsen rejste sig nu. Han gik hen til Vinduet og stod der aandsfraværende en lille Tid med Ryggen vendt mod Stuen; og det var ikke første Gang under deres timelange Forhandling, at han havde vakt Magnus Paarses allerhøjeste Mishag med sin Opførsel. Det skyldtes overhovedet ingen personlig Forkærlighed for Thorsen, at Chefen nu havde besluttet at sætte ham i Spidsen for sit Blad. Denne lange, rødhaarede Mand med det skødesløse og bryske Væsen var ham tværtimod inderlig usympatisk. Men det var fra saa mange Sider bleven sagt ham, at Thorsen i Øjeblikket var den eneste, der vilde være i Stand til at opretholde Bladets store Traditioner, — og han var i den Henseende bundet af et højtideligt Løfte til sin Far.

Henne paa Stuens Langvæg, under en stor Kopi af Konstantin Hansens bekendte Billede af den grundlovgivende Forsamling, sad en indmuret Sølvplade med Inskription. Det var en Kisteprydelse fra Faderens Begravelse, skænket af politiske Meningsfæller; og Indskriften var en Gengivelse af de Ord, hvormed den Gamle kort før sin Død havde taget Afsked med Bladets Venner. Der stod: „Ligesom det ved Oprettelsen af dette

Bladforetagende var mit Ønske efter ringe Evne at bidrage til Oplysningens Fremme i vort Fædreland, saadan er det nu mit Haab, at det maa blive bevaret for Efterslægten som et Kulturens Tempel, hvor Ordet lyder rent og frit til Sandhedens Ære."

Disse Linjer var bleven som et Løsen for den afdøde Bladkonges og Folkeførers hele Virksomhed. Hvor meget Forretnings- og Partimanden end i Aarenes Løb var vokset Idealisten over Hovedet hos den bondefødte Jyde — det kunde dog indtil det sidste mærkes paa ham, at han i sin Ungdom havde siddet ved Grundtvigs Fødder.

Niels Thorsen kom nu hen og sagde Farvel. Magnus Paarse, der havde bekæmpet sin Irritation ved at dreje en Papirkniv mellem Hænderne, lagde denne bort og fulgte ham halvvejs hen til Døren.

„Altsaa i Morgen ved samme Tid."

Ude i Forværelset rejste Mefisto sig respektfuldt fra sine Papirer, og Niels Thorsen gengældte venligt den forulykkede Himmelstormers Hilsen. Hans Blik gled i det samme op til Portrættet ovenover Bordet, og det faldt ham ind, at han paa en vis Maade vilde komme til at dele Skæbne med gamle Kresten Paarse, der havde haft et saa eventyrligt Held med sig i alt undtagen med det, der var ham kærest i Verden: dette Hønsehoved af en Søn.

Tanken fulgte ham ned ad Trappen og ud paa Gaden. Naar han nu om nogle Dage tog Plads ved den Gamles solide Skrivebord, vilde ogsaa han sidde der med en lidt mismodig Følelse af, at der af Lykkens mange gode Gaver var nægtet ham en, som han nu mere end nogensinde vilde føle Savnet af, — en Veninde efter hans Sind. En storhjertet, kampglad Fylgje.

— — —

Mefisto var imidlertid bleven kaldt ind til Chefen gennem Hustelefonen. Magnus Paarse sad igen i Skrivebordsstolen. Han sad tilbagelænet mod dens høje Ryg og holdt en nytændt Cigaret ud for sig i bøjet Arm — som et Anskuelsesbillede af den virkelige Dannelse med de gode Manerer.

„Dersom Redaktionsudvalget er samlet, vil De saa sige de Herrer, at jeg nu kan modtage Dem."

Mefisto, der var bleven staaende henne ved Døren, fingrede urolig ved sin dæmoniske Fip. Endelig fik han fremstammet, at Redaktionsudvalget havde været her men var gaaet igen.

„Gaaet? Hvad mener De med det? Er de Herrer da ikke bleven tilsagt?"

„Jo. Men de mente vistnok, at Tiden for Mødet var overskreden."

Magnus Paarses Øjenlaag vippede. Der begyndte at dæmre en Forstaaelse hos ham. Han kastede Cigaretten hen i Askeskaalen og spurgte, om Steiner var i Bureauet.

„Jeg tror det nok."

„Saa ring derned og sig, at jeg ønsker at tale med ham."

Mens Magnus Paarse ventede paa sin Forretningsfører, sendte han en ængstelig Tanke hjem til sin Frue, der altid havde advaret ham mod Thorsen. Forgæves havde han søgt at bibringe hende Forstaaelse af de særlige Hensyn, der maatte tages ved Valget af en Efterfølger. Mod Sædvane havde han derfor handlet paa egen Haand i denne Sag, havde kun raadført sig med sin juridiske Konsulent, Overretssagfører Holm.

Det bankede nu paa Døren, og Hr. Steiner traadte ind. Han var en stor, atletisk bygget Mand, mørkhudet som en Mulat. Magnus Paarse havde medbragt ham fra sin tidligere Kulforretning, hvor han begyndte som almindelig Kontorist men hurtig var rykket op til at blive Kontorbestyrer.

„Sig mig, Steiner — hvad er det, der gaar for sig her? Veed De af, at mine Redaktører *sans façon* er gaaet deres Vej?"

„Ja, jeg hører til min Overraskelse, at de Herrer har sat sig over i *Café russe*. Ønsker Generalkonsulen, at der skal sendes Bud efter dem?"

„Ikke Tale om! Jeg vil ikke se dem for mine Øjne! Jeg har jo nok i nogen Tid mærket en vis Vrangvilje hos dem. Men en saadan Opførsel! Aldrig har jeg kendt Mage! — Naa, men den Sag skal jeg komme tilbage til senere. Sæt Dem

ned, Steiner. Der er noget andet, jeg først maa tale med Dem om."

Forretningsføreren tog en Stol og satte sig i ærbødig Afstand fra sin Chef.

„Som De vist har forstaaet, er det nu min faste Beslutning at komme ud af denne Rede her," begyndte Magnus Paarse efter igen at have taget sin Tilflugt til Papirkniven som Legetøj for sine nervøse Hænder. „Jeg har faaet nok af det Selskab."

Med en tavs Hovedbøjning tilkendegav Forretningsføreren sin dybe Beklagelse.

„Min Far sagde en Gang om sine Medarbejdere, at de havde været misundelige paa hinanden som Hankatte. Og det var dog den Gang de største Navne i Videnskab og Kunst, han havde samlet i Bladet. Hvad kan man saa vente af et Personale som det nuværende? Men det var ikke det, vi skulde tale om. Det er Udfaldet af mine Overvejelser angaaende en Afløser, jeg vil gøre Dem bekendt med. Det er jo en Sag af den allerstørste Vigtighed. Men nu har jeg bestemt mig. Det bliver — mellem os sagt — Magister Thorsen."

Den uldhaarede Forretningsfører løftede sine natsorte Øjne; de blev et Dyb af Forbavselse.

„Ja saa — Magister Thorsen."

„Jeg forstaar Deres Overraskelse. Thorsen har jo sine iøjnefaldende Skavanker. Men en Afgørelse maa nu træffes. Kort og godt: i Morgen Klokken to skal Kontrakten underskrives, og jeg ønsker

ved den Lejlighed ogsaa Deres Nærværelse. Der maa naturligvis tages visse Forbehold. Men det har jeg allerede talt med Overretssagfører Holm om."

„Vil Generalkonsulen tillade mig et Spørgsmaal?"

„Tal kun frit, Steiner. Hvad vil De sige?"

„Generalkonsulen har vel sikret Dem Partistyrelsens Godkendelse af Valget?"

„Godkendelse? Hvad er det for Snak? Hvor kommer De paa de Tanker?"

„Undskyld, men jeg tror, at baade Regeringen og Partistyrelsen venter at blive taget med paa Raad."

„De har altsaa hørt noget?"

„Et almindeligt Forlydende blot. Men maaske det vilde være ganske klogt at komme de Herrer i Møde ... blot saameget, at de indbildte sig at have haft Indflydelse paa Valget? Jeg tillader mig at tro det."

Men Magnus Paarse blev her ramt paa et ømt Sted. Han saae strengt paa sin Forretningsfører og sagde i en irettesættende Tone, hvori der var Mindelser fra hans Løjtnantsdage:

„Er det *mig*, der ejer Bladet — eller er det de andre."

„Gudbevares! Det kan der jo ingen Tvivl være om."

„Godt. Men saa maa De kunne forstaa, at jeg

ikke vil lade mig sætte under Formynderskab af Partiet. Dersom de Herrer tænker paa at tiltvinge sig Rettigheder over Bladet, vil de blive skuffede. Jeg behøver i saa Tilfælde blot at fremlægge min Fars Testament. Og forøvrigt staar jo hans sidste Vilje med Hensyn til Bladet tydeligt nok at læse *der.*"

Han pegede med Papirkniven hen paa den indmurede Sølvplade med den højtidelige Indskrift, og denne Henvisning virkede paa Hr. Steiner som Synet af Krusifikset paa en Djævel. Han tog sine Dromedarøjne til sig og tav.

TREDJE KAPITEL

Ovre i *Café russe* havde de tre sammensvorne Venner forskanset sig i det inderste Kabinet, den saakaldte æblegrønne Stue, der var adskilt fra det øvrige Lokale ved en Harmonika-Dør af Filt. Mouritzen havde anbragt sig ved Hjørnevinduet hvorfra han som en Politispion holdt Øje med, hvem der gik ud og ind af Porten i „Frihedens" Hus. Rømer sad ved Bordet med en Serviet udbredt under sin Dobbelthage. Han havde bestilt sig en Bøf, og med Kniven oprejst i den ene Haand, Gaffelen i den anden afventede han smaasmilende dens Komme. Det var en af hans mange Fuldkommenheder, at han altid kunde spise. Ethvert ledigt Øjeblik benyttede han til at indtage et solidt Maaltid; og for at ingen skulde tage Forargelse af hans Appetit, forsikrede han bestandig, at han paa Grund af Travlhed ikke havde nydt noget hele Dagen.

Jean Minden bevægede sig uroligt frem og tilbage over Gulvet, mere og mere bleg af Spænding efterhaanden som Tiden gik, uden at der kom noget Bud. For hans Vedkommende stod nu ogsaa

hele Eksistensen paa Spil. Som den, der blandt andet redigerede Bladets daglige Nyhedsstof, alle disse smaa, behændigt sigtede Meddelelser fra Politikens, Literaturens og Kunstens Verden, som Folk slugte til Morgenkaffen, havde han opbygget sig en anselig Magtstilling, der vilde bryde sammen som et Korthus i det Øjeblik Thorsen kom til Styret. Og han havde ikke som Rømer en Doktortitel og et Rigsdagsmandat at holde sig oven Vande med, eller som Mouritzen en Embedseksamen at falde tilbage paa. Han var slet og ret Jean Minden, en Eventyrer og Lykkeridder, der allerede som ung Student i Tillid til sit smukke Ydre havde kastet sig ud i Politik og Journalistik med det Maal at blive Folketribun i den store Stil — en dansk Lasalle eller Gambetta.

Harmonika-Døren blev skudt op. Det var Tjeneren, der endelig kom med Bøffen.

„Stadig ingen Telefon til os?“ spurgte Jean Minden ham.

„Nej, Hr. —.“

„Og De er sikker paa, at der ikke kan være ringet?“

„Absolut, Hr. —.“

Jean Minden fortsatte sin febrilske Vandring og saa for tyvende Gang paa sit Ur. Klokken nærmede sig fire, og han begyndte at forberede sig paa sit Fald. Vistnok stod han højt i Gunst hos det frisindede københavnske Borgerskab, især

blandt dets Damer; men som Journalist vidste han for godt, hvad et Navn var værd uden et Blad, der kunde holde Ryet vedlige. I Modsætning til Rømer, som havde sit egenlige Publikum ude i Provinsen, paa hvis Talerstole han alene ved sin frodige Skikkelse styrkede Folkets Selvtillid, maatte han for sit Vedkommende desuden regne med den omskiftelige Folkestemning i en Hovedstad, hvor en Mand den ene Dag løftedes paa Skjolde som Tidens Helt, den næste Dag var glemt, en Navnløs, der begravedes i Stilhed under Skadefrydens tavse Latter. Nu stod der tilmed et Folketingsvalg for Døren, hvortil han havde knyttet de største Forhaabninger. Naar han trods sin Popularitet endnu ikke havde opnaaet det saa brændende eftertragtede Rigsdagsmandat, skyldtes det alene, at han var den yngste af de tre forbundne Venner, og at navnlig Mouritzen nidkært vaagede over, at han ikke fik noget utilbørligt Forspring.

Skydedøren gled nu igen til Side, og Tjeneren stak Hovedet ind:

„Telefon fra Redaktionskontoret!"

Med et Kattespring var Mouritzen ude paa Gulvet. Men Jean Minden kom ham i Forkøbet med sine lange Ben. Som en Stork fløj han ud gennem Døren med Jaketskøderne flagrende efter sig.

„Hvad sagde jeg!" udbrød Rømer med Munden fuld af Kødmad og løftede triumferende den blodige Kniv. „Min Søn Magnus be'r om godt Vejr!"

Men et Øjeblik efter vendte Jean Minden slukøret tilbage.

„Det var Deres Frue, Rømer! Hun ringede ovre fra Kontoret.“

Mouritzen rykkede ham i Frakkeærmet.

„Var der sket noget?“

„Magnus Paarse har nok i Øjeblikket en Konference med Steiner.“

„Spurgte min Kone efter mig?“

„Ja, hun ringede for at faa at vide, om De var her endnu, for saa vilde hun komme herover.“

Paa Grund af den sidste Oplysning skyndte Rømer sig at spise færdig. Efter derpaa at have tørret sig omhyggeligt om Munden skød han Anretningen bort, saa det kunde se ud, som om det var en af de andre, der havde bøffet. Da hans Kone kom ind, sad han med en beskeden Kop Kaffe foran sig.

Fru Katinka Rømer var en spinkel lille Dame i Trediveaarsalderen med et Par ubehageligt stikkende Øjne, der stirrede frem under en stor Strudsfjerhat. Ligesom sin Mand var hun en kendt Figur rundt om paa Landets folkelige Talerstole, hvor hun gjorde Virkning med sin mageløse Tungefærdighed. I sin Ungdom var hun bleven en Del omtalt paa Grund af sin Skønhed; men en grum Ærgerrigheds Brynde havde vanhelddet hendes Træk og gjort hende gammel før Tiden. De tætte, brune Lokker, der omringlede hendes blege Ansigt, var nu Skønhedens sidste Rest.

Mens Rømer blev siddende ved sin Kaffekop, bestormedes hun af Jean Minden og Mouritzen, der vilde høre, hvad hun vidste om Sagernes Stilling „derovre". Det var nu ikke meget; men hendes nervøse lille Skikkelse dirrede af Lidenskab, hver Gang hun nævnede Thorsen.

Pludselig vendte Mouritzen sig bort og foer tilbage til Hjørnevinduet. Han havde trods Gadelarmen opfanget og genkendt Lyden af en Bil, der standsede udenfor „Frihedens" Port. Rigtigt! Det var Magnus Paarses store, sortlakerede *Simson*.

Han kaldte de andre til; og lidt efter kom Hr. Magnus selv tilsyne derovre i Porten i sin kostbare Pels og omvimset af fire magre, kulderystende Racehunde, fire Dværgmynder, der paa Kommando hoppede ind i Vognen, da Døren aabnedes.

„Han vælger med andre Ord Krigen," kom det dystert fra Jean Minden. „Godt! Han skal faa den!"

„Ja! Han skal faa den!" gentog Mouritzen og slog Haanden i Vindueskarmen.

Fru Katinka opløftede et Raab, da Vognen kørte bort. Men ogsaa hendes Mand, der stadig sad henne ved Bordet, begyndte at blive betænkelig. Han forstod ikke detteher. Hvad kunde der være sket? Havde Steiner svigtet? Var Mulatten gaaet i Thorsens Sold?

FJERDE KAPITEL

Niels Thorsen kom paa samme Tid hjem i sin Lejlighed ved Sortedams Dossering. Idet han fra Entreen traadte ind i sit store Arbejdsværelse, der vendte ud mod Søen, standsede han uvilkaarlig ved Synet af den fredelige Stue med de fyldte Bogreoler, Skrivebordet og det rødlig brune Brysselertæppe, hvori hans vanemæssige Vandringer havde slidt et Spor som en Dyreveksel i en høstlig Skovbund. Han smilte i den lidt vemodige Stemning, der kan komme over et Menneske, naar han har naaet et længe eftertragtet Maal. Henne paa det lille runde Bord ved Siden af Lænestolen laa endnu den Bog opslaaet, som han havde læst i om Formiddagen. Det var bare nogle faa Timer siden, men Synet virkede allerede paa ham som et Fortidsminde. Helt symbolsk laa hans rødt forede Slobrok henkastet over Ryggen af Skrivebordsstolen som en afkrænget Ham.

Ja, Magisteren var død! Fredens Dage var omme. Der skulde nu i „Friheden" rejses et Skafot, hvor der blev gjort kort Proces med de Gavtyve, der ikke kunde rammes af Straffeloven. Det skulde

igen blive halsløs Gerning at voldføre Landets offentlige Mening og gøre sig Frækhed til Profession.

Henne i Vindueskarmen hoppede hans Kanariefugl i sit Bur og slog med Vingerne af Gensynsglæde. Han gik derhen for at lege lidt med sin lille gule Ven; men i det samme blev der banket paa Døren.

Det var hans nye Husholderske — den femte i Rækken efter at hans unge Hustru for tre Maaneder siden havde forladt ham. Hun var en ældre, førladen Kvinde, klædt i sort og hvidt som en Abbedisse. Hun kom ind for at sige, at der under hans Fraværelse havde været en Herre, der havde spurgt efter ham. Han havde ikke givet sit Kort, havde bare sagt sit Navn; og dersom hun turde sige sin Mening, saa havde hun i Førstningen troet, at han kom for at be' om noget. Men han havde kaldt sig Dr. Viborg og sagt, at han var en god Bekendter af Magisteren.

Niels Thorsen grundede et Øjeblik. Han kendte ikke nogen Dr. Viborg.

„Hvordan saae han ud?"

„Det var saadan en høj mager Mand med et stort brunt Skæg."

„Og De er sikker paa, at han hed Viborg?"

„Ja, ganske sikker."

„Det var ikke Vadum?"

Jo, det var det vist forresten. Jo, nu huskede

hun det ganske bestemt. Det var Dr. Valbum, den Herre hed.

„Ja, saa kan De godt gaa," sagde Niels Thorsen og fejede hende med en Haandbevægelse ud af Stuen.

Han slog sig ned i Lænestolen med en Bog. Han var lidt i Forlegenhed med, hvad han skulde tage sig for. Han havde maattet love Tavshed om sin Udnævnelse, indtil Sagen var bragt endelig i Orden, og han trængte netop saa meget til at tale med nogen om det, der var sket. Havde blot Klemens Junge været i Byen! Men den gode Ven var som sædvanlig paa Farten. Enten gennemkrydsede han Landet som Foredragsholder, eller han laa et eller andet Sted og rodede efter Fortidslevninger i Herregaardskældere og Kirkekrypter.

Han forsøgte at læse. Men de urolige Tanker lod sig ikke tøjre. Som Kvier i Bissevejr slap de sig løs og maatte bestandig indfanges.

Dr. Vadum? Skulde han overraske Diogenes i hans Tønde? Besynderligt forøvrigt, at den sære Mand virkelig havde været her. I over et Aar havde de ikke set noget til hinanden. Men der skulde nu svovles grundigt ud henne i „Frihedens" Hvepserede, og han maatte se sig om efter nye Medarbejdere. Vadum var rigtignok en Diogenes med en temmelig søvnigt lysende Lygte; men der var foreløbig ikke Raad til at vrage. Naar Fjenden

var i Landet, maatte ogsaa Krøblingen gøre Vaabentjeneste.

En Timestid efter, da han traadte ud af sin Gadedør, stod Solen lavt over Frederiksberg. Den kastede en usædvanlig Lysglans over Søen og alle Omgivelserne. Folk, der kom gaaende ude fra Østerbro, blændedes af Skæret. Damerne holdt Mufferne op for Panden. Højt tilvejrs i den æterklare Luft flagrede Maagerne om; men ude paa den blanke Vandflade laa Vildænderne med deres grønne Nakker, der skinnede i Solen som Ædelstene. Han var født her ved Søerne, kendte derfor godt disse Glimt, der for et Minut eller to, ligesom løftede den hele Bydel op i en overjordisk Sfære. Han vidste ogsaa, hvad dette Lysvæld betød paa denne Aarstid. Det var Foraaret, der meldte sig. Og han sagde til sig selv, at han vilde tage denne Vaarbebudelse som et lykkeligt Varsel. Befrielseskampen galdt jo først og fremmest Erobringen af København. Her i Absalons havfødte By med det lystige Fugleliv i Søer og Kanaler, med Maageskrig i Luften og Fiskekællingesang i Gaderne, skulde det nye Rige grundlægges.

Da han naaede ind til Fiolstræde, hvor Dr. Vadum boede, var det allerede begyndt at skumre mellem Husrækkerne. Han havde ikke været her i flere Aar; Filosoffens Mistænksomhed og Tungsind gjorde Omgangen med ham mere og mere

vanskelig; men han genkendte Huset paa et Glarmesterhjul, der ragede ud over Fortovet som Skilt. Fra et mørkt Portrum førte en endnu mørkere Trappe op til Lejlighederne. I Stueetagen boede Glarmesteren, paa første Sal en Ligtorneoperatør, paa anden Sal en Skuespiller; i Lejligheden ovenover havde Vadum gemt sig for Verden bag en Dør uden Navneplade.

To Gange ringede han paa uden at der blev lukket op. Endelig hørtes Fodtrin derinde, Døren aabnedes halvt og Filosoffens skæggede Ansigt kom til Syne med en Bølgerække af fortvivlede Rynker op over Panden. Paa Grund af Trappens Mørke varede det noget, før det gik op for ham, hvem han havde for sig; men da han genkendte Niels Thorsen, traadte han til Side med et Buk og gjorde mange forvirrede Undskyldninger.

Inde i Stuerne var der en Jerusalems Forstyrrelse. Bøgerne var taget ned af Reolerne; de laa hulter til bulter paa Borde og Stole og nede paa Gulvet, saa man maatte skræve over Dyngerne for at komme frem. Rundt langs Væggene gabede de tomme Hylder med lodne Bræmmer af aargammelt Støv.

Niels Thorsen saae sig forbavset omkring.

„Hvad gaar her for sig? Skal De flytte?“

„Jeg rejser bort. Som De velsagtens veed, gjorde jeg et Forsøg paa at træffe Dem. Jeg vilde dog sige Dem Farvel.“

„Saa gælder det med andre Ord en længere Rejse."

„Ja. Jeg bosætter mig i Udlandet. Her er jo ikke til at være."

Niels Thorsen tog Plads i en Stol, som Filosoffen havde faaet ryddet for Bøger. Med Bekymring lagde han Mærke til den triste Forandring, der var foregaaet med den lærde Mand siden de sidst saaes. Han var bleven hulkindet og gusten som en Opiumsryger. Niels Thorsen tænkte sit derved. Vadum var nylig bleven stærkt angrebet i en Avis for en Bog om Schopenhauer. Var det denne smaalige Kritik, der havde bragt den sygeligt ømskindede og mistænksomme Mand ud af Fatning?

„Saa De vil forlade os, Dr. Vadum. Er det ogsaa rigtig vel betænkt?"

„Sagen er afgjort."

„Jeg vilde i Deres Sted i hvert Fald først gøre op med mine Angribere."

„Gøre op? Hvordan mener De?" spurgte Filosoffen, der var i Færd med at rydde en Siddeplads til sig selv henne i den anden Ende af Stuen.

„Ganske simpelt. Jeg vilde ikke rømme Valpladsen uden Sværdslag. Efter min Formening bør man for sin egen Skyld altid svare paa en Udæskning, og helst straks, uden Tøven. Man befrier sit Sind, skaffer sig paa naturlig Vis af med usunde

Følelser, der ellers æder sig indefter som Svamp og Trøske."

„Deres Raad er sikkert yderst velment. Jeg agter dog ikke at gøre de Herrer den Ære."

„Naa — veed De hvad! At slaa en Modstander til Jorden kan dog aldrig kaldes for en Æresbevisning. Jeg faar Lyst til at fortælle Dem om mit første Indtryk af Dem den Gang, da vi i Tidernes Morgen mødtes i salig *Akademicum*. De husker nok, vi førtes sammen af en fælles Skæbne. Vi maatte begge to undgælde for, at vi havde lidt Formue. Bondestudenterne titulerede os de to Baroner. Jeg veed ikke, om det var af den Grund, De altid holdt Dem tilbage ved Diskussionsmøderne; men hver Gang jeg oppe fra Talerstolen saae Dem sidde som tavs Tilhører i Baggrunden af Salen, kom jeg til at tænke paa en vis, ordknap Sagnhelt — Deres jyske Landsmand, Uffe den Spage. Jeg var saa underlig overbevist om, at De nok en skøn Dag vilde kaste Tavshedens Kappe og trække fra Balgen. Og den Forvisning har jeg aldrig helt kunnet slippe. Endnu forleden, da jeg saae Dem saa grimt angrebet for Deres sidste Bog, tænkte jeg ved mig selv: Nu vil vi sikkert høre Skræp synge! Men der lød altsaa ingen Sang i Luften heller ved den Lejlighed."

Dr. Vadum var bleven rød i Hovedet. Han strøg sig ned over Skægget med sin store Haand.

„Det gør mig ondt, at jeg har skuffet Dem saa

dybt. Forstaar jeg Dem rigtigt, mener De, at jeg skulde have forsvaret mig i Bladene. Appeleret til Publikum."

„Ja."

„Ja — det er sandt — De er jo selv bleven Journalist. Det undrer mig forøvrigt."

„Undrer det Dem? Saa har De altsaa ikke forstaaet, at jeg i de sidste ti Aar har gaaet med en Redaktør i Maven. Ser De, for mig er Journalistens Gerning den største af alle — større end baade Videnskab og Kunst, fordi den er en Forening af dem begge. Den Kulturmission, der en Gang var Kirkens, er gaaet over til Pressen — til den moderne Avis med dens hundrede Tusinde Læsere. Tænk paa det!"

„Jeg læser af Princip ikke Aviser," svarede Dr. Vadum stille. „Og jeg tror lige saa lidt paa Pressens som paa Kirkens Evne til at forædle Masserne. Vil man indvirke paa Pøblen, maa man omskabe sig selv til Pøbel — eller være det fra Fødselen. Jeg henviser til Historiens Vidnesbyrd. Der er Eksempler nok at tage af, og det baade blandt vor egen lille Provinsscenes Dilettanter og Verdensteatrets store Aktører."

Der gik en utaalmodig Trækning henover Niels Thorsens røde Bryn.

„Det kan være rigtigt nok, hvad De siger dèr. Men hvad saa? Pøbel? Jeg vil svare Dem, som jeg altid har svaret mig selv, naar mine Tanker for-

vildede sig ind i den Blindgade: Dersom det virkelig er en Nødvendighed for at skaffe sig Ørenlyd hos Folket, at man til en vis Grad gør sig til dets Hofnar — nuvel, saa bringer man det Offer. Jeg giver ikke en sur Sild for den aandelige Fornemhed, der af Ængstelse for det kære Jeg sidder med Hænderne i Skødet, mens Verden gaar til Grunde i Elendighed og Forbrydelse. Det staar tværtimod for mig som et Vidnesbyrd om Grækernes høje Kultur, at de kunde tænke sig en smudsig Bestilling som det at muge ud i en Stald løftet op blandt Heltegerningerne. Og det er netop en saadan Daad, som der nu trænges til hos os."

Han rejste sig af Stolen, stødte med Foden til nogle Bøger, der laa ham i Vejen, og stillede sig op foran Filosoffen med Hænderne i Siden.

„Sig mig, Dr. Vadum — har det aldrig gyst en lille Smule i Dem ved at tænke paa de Personer og Institutioner, der i Øjeblikket fører det store Ord herhjemme? De læser ikke Aviser, siger De. Godt. Men saa meget veed De dog vist, at det paa alle Omraader gaar i rivende Fart ad Helvede til med os. De sagde selv for lidt siden, at der var ikke til at være her i Landet. Derfor vilde De rejse. — Nej, afbryd mig ikke! Hør, hvad jeg vil sige. Det er min fulde og faste Overbevisning, at Spørgsmaalet om Danmarks fortsatte Bestaaen staar paa Dagsordenen i Gudernes Raad. Tager vi os ikke sammen nu, er det ude med os. Og i den

Situation sidder Nationens Udkaarne henne i Rigsdagen som Prangere i en Krostue og rafler om Vælgerstemmer. Vi vanæres af en Presse, der har gjort os til en Fabel rundt om i Verden, — den frækkeste Spekulation i Folkets usleste Instinkter, en Storindustri i Fruentimmerpjank, Teatersladder og Skandale. Og nu spørger jeg Dem, Dr. Vadum, kan De virkelig roligt forlade os midt i al denne Jammer? Der var dog en Gang, da ogsaa De troede paa en ny Grødetid herhjemme ... en Opblussen af Æresfølelsen, der igen kunde hæve os i Verdens Øjne."

„De kender mit Standpunkt," svarede Filosoffen, han sad indsvøbt i sin Slobrok og stirrede indadvendt hen for sig med blanke brune Øjne som en indisk Fakir. „Det moderne Menneskes aandelige Habitus lader sig overhovedet ikke forbedre. For halvtredje Aartusinde siden kulminerede Udviklingen paa den vestlige Halvkugle; Resten har været en fortsat Tilbagegang, og den lader sig ikke standse. Om Udslettelsen sker lidt før eller senere, kan jo saa være ret ligegyldigt."

Niels Thorsen betragtede ham et Øjeblik i Tavshed. Saa vendte han sig bort. Han forstod, at det var haabløst at fortsætte. Her var igen en brav Mand drevet ud i Ørkenen for at gaa til Grunde.

„Hvornaar rejser De?" spurgte han og tog sin Hat.

„Saasnart jeg kan faa Tingene her pakket ind og kørt bort."

„Jeg vil give Dem et godt Raad med paa Rejsen. Begynd for Fremtiden Deres Dag med en halv Times Fægtning. Tag i hvert Fald et koldt Styrtebad og bagefter en kraftig Afgnidning, indtil De damper over hele Kroppen som et nybagt Brød."

Der rørte sig for første Gang et Smil bag Dr. Vadums store Skægmasse.

„Den Kur har De en Gang anbefalet mig for Søvnløshed, en anden Gang for Mareridt. Den er aabenbart Deres Universalkur."

„Saamænd. Jeg veed af mange Aars Erfaring, at den hjælper til at holde Sindet friskt."

„Saa vil jeg oprigtig ønske, at Kuren maa blive ved at have den samme mirakuløse Virkning paa Dem. Jeg tror, De vil faa Brug for det."

Niels Thorsen satte Hatten paa Hovedet. Nu vilde han ikke snakke mere med den spedalske Mand.

Ved Afskeden ude i Forstuen tog han dog hans Haand og sagde:

„Naar De om fem eller ti — eller maaske først om tyve Aar kommer hjem igen, saa skal De forhaabenlig finde et andet, et nyt Danmark, ryddet for Ukrudt og Skadedyr. Et lykkeligt Land! — Lev vel saa længe!"

FEMTE KAPITEL

Et Par Timer senere sad Niels Thorsen hjemme i sin Stue uden andet Selskab end Kanariefuglen, der sov i sit tildækkede Bur. Han havde netop rejst sig fra Middagsbordet. Et klart Maaneskær faldt ind over det røde Gulvtæppe. Han havde derfor ikke tændt Lys. Men Døren til Spisestuen stod aaben, og derinde brændte endnu Loftskronen med alle sine Blus. Døren til Dagligstuen var derimod som sædvanlig lukket og Portièren trukket for. Siden den Aften i Januar, da hans Kone forlod ham, havde Stuen staaet ubenyttet. Han havde givet Ordre til, at ingenting maatte flyttes derinde. Alt skulde forblive uforandret for det Tilfælde, at hun en Dag gik i sig selv og vendte tilbage.

Han sad i sin Lænestol med Hænderne samlede under Hagen og stirrede grundende hen for sig. Besøget i Filosofens Hule havde misstemt ham. Saa var det heller ikke paa den Maade, han havde troet at skulle højtideligholde denne betydningsfulde Dag, som han i saa mange Aar havde set hen til med stormende Længsel. I Stedet for en Glædesfest med Asta og et Par andre nære Venner i et blomstersmykket Hjem og med Cham-

pagne paa Bordet — disse tomme Stuer og et ensomt Maaltids Tristhed.

Han havde hverken set eller talt med sin Kone, siden de skiltes. Heller ikke havde de skrevet til hinanden. Og dog vidste han baade hvor hun boede og hvordan hun i det hele havde indrettet sig. For at være uafhængig af ham — velsagtens ogsaa for at sanke gloende Kul paa hans Hoved — havde hun taget sig en almindelig Kontorplads, levede iøvrigt et Slags Klosterliv uden al Berøring med andre Mennesker end sin nærmeste Familje.

Han rejste sig op og gik hen til Vinduet; og mens han stod der og saae ud over Søens maaneglitrende Flade, gav han efter for en Fristelse, som han havde kæmpet med den hele Eftermiddag. Han vilde forsøge paa at faa Asta i Tale. Det maatte have en Ende med dette unaturlige Forhold. Der skulde nu træffes en Afgørelse.

Lidt efter kastede han sin Aftenkappe om sig og gik ud.

Fra den illuminerede Østerbrogade med dens store oplyste Butiksvinduer og jagende Strøm af Vogne drejede han ind i en af Kvarterets dystre Sidegader, der kun ved Navnet erindrede om den Idyl af frodige Blomsterhaver, der i sin Tid strakte sig her helt ned til Sundet.

Paa anden Sal i et af Gadens første Huse havde Asta lejet sig ind hos en Enkefrue. Da en af hans

Bekendte en Gang havde boet hos den samme gamle Dame, vidste han Besked om Værelsernes Beliggenhed i Lejligheden, huskede ogsaa, at den udlejede Del bestod af en Opholdsstue og et lille Sovekabinet. I den første var der Lys. Asta var altsaa hjemme. Sandsynligvis sad hun da med et af disse fine Haandarbejder, som hun ødslede saa megen Ømhed paa ... sad der med sit lysblonde Hoved nydeligt bøjet, med krummet Lillefinger ... i hver Bevægelse den velopdragne Amtmandsdatter, der end ikke i Enrum tillod sig at synde mod den vedtagne Anstand. „Født Bodenhoff" som hun aldrig forsømte at underskrive sig. Hendes slanke Skikkelse med den fornemme Rejsning havde noget af en Lamas sære Ynde. Det var en Art Skønhed, der tidligere egenlig ikke var faldet i hans Smag; men trods alt var hun den første Kvinde, han ikke havde kunnet glemme. Endnu efter to Aars Ægteskab og tre Maaneders Skilsmisse havde han Forelskelsens hele Glød i Kroppen.

Ved Enden af den korte Gade vendte han om. Han kom til at huske paa, at hendes Værtinde havde Telefon. Da han naaede tilbage til Hovedgaden, gik han ind i den nærmeste Kiosk, og nogle Minutter efter hørte han Astas kendte, hurtige Fodtrin nærme sig gennem en genlydende Gang.

„Godaften. Det er mig — Niels."

„Jeg kan høre det."

„Er du alene i Aften?"

Det varede lidt, før Svaret kom.

„Ja. Hvorfor spørger du forresten?“

„Jeg vilde gerne tale med dig om en vigtig Ting. Kan jeg ikke komme hen til dig?“

Denne Gang gik der endnu længere Tid, før Svaret kom.

„Naar det er noget vigtigt — saa naturligvis. Men jeg har lovet min Søster og Svoger at komme derhen i Aften.“

„Godt. Saa kommer jeg med det samme. Det passer mig netop bedst.“

Han ringede hurtigt af. Han var hed i Hovedet, da han traadte ud af Kiosken. Den dybe Forbavselse i hendes Stemme og de tøvende Svar havde opægget ham. I Grunden havde han nu mest Lyst til at gaa hjem igen. For det var dog — for Pokker! — lovlig ydmygende for et Mandfolk at blive modtaget i naadig Avdiens af sin egen Kone. Dersom det ikke havde været, fordi han ikke vilde give hende Grund til nye Beklagelser, der kunde fremtvinge en Skilsmisse, havde han ladet hende vente forgæves.

Asta lukkede selv op, da han ringede. Fra Entreens Halvmørke iagttog hun ham med et ængstelig forskende Udtryk, som søgte hun straks at læse i hans Ansigt, hvad han vilde hende.

I Tavshed fulgtes de ind i hendes Stue, der laa ved Siden af Entreen. Her brændte en højfodet Skærmlampe paa et rundt Bord midt i Stuen. Asta

havde siddet ved Bordet og læst, da han ringede. Nu flyttede hun Stolen lidt bort fra Bordet, saa den kom udenfor Lampens Lyskreds, tog et Hækletøj og satte sig tilrette uden at have talt til ham.

Niels havde straks lagt Mærke til, at hendes Udseende var forandret. Hun var mørk under Øjnene og havde faaet smalle Kinder, og dette Syn lagde uvilkaarlig en Dæmper paa hans Væsen. Han tog Plads paa en Puf, der stod mellem Vinduerne, og idet han slog sin Kappe til Side lod han Blikket glide rundt i Stuen. Han genkendte Astas Familjeportrætter, hendes smukke gamle Skrivechatol og det Par andre Arvestykker fra hendes Barndomshjem, der var alt, hvad hun havde villet tage med sig, da hun flyttede fra ham. Resten af Stuens Indbo var almindelige Pensionatsmøbler; men alligevel gjorde den et hyggeligt Indtryk. Han huskede Stuen fra den Gang hans Bekendt boede her, og blev slaaet af Forskellen. Paa Bordet, hvor der tidligere flød med Bøger og Cigarkasser, stod nu violette Krokus i en lille gul Krukke. Med sin kvindelige Opfindsomhed og sikre Smag havde hun omskabt selv denne gamle Pensionatshybel til et Hjem.

„Naa — saadan har du altsaa indrettet dig. Har du Sol?“

„Lidt om Eftermiddagen.“

„Jeg sendte dig for nogen Tid siden dit venetianske Spejl. Jeg saa tilfældigt, at det endnu hang

derhjemme. Jeg tænkte, du havde glemt det. Men Budet kom tilbage med den Besked, at du ikke vilde modtage det."

„Nej, for det tilkommer mig ikke."

„Jeg har dog foræret dig det. Altsaa er det dit."

„Men det har en Gang tilhørt din Familje. Saa syntes jeg ikke, jeg havde Ret til det."

Niels iagttog hende en lille Tid i Tavshed.

„Var det alene af den Grund, du sendte det tilbage?"

Det svarede hun ikke paa, og der blev igen en Pavse. Hun sad tilbagelænet i Stolen med det ene Knæ over det andet og Hovedet bøjet ned mod Hækletøjet. Over sin mørke Hjemmedragt bar hun en lyseblaa Silketrøje, der hang løst om hende. Nedenfor Kjolekanten kom hendes Fod tilsyne i en lakeret Remmesko — smal og fint formet som hele den øvrige Person, der trods næsten to Aars Ægteskab og en Misfødsel endnu ganske var en ung Piges. Niels' Øjne blev ved at hvile paa hende. Da hun mærkede det, forandrede hun uvilkaarlig Stilling. Og nu spurgte hun, hvad det saa var for noget vigtigt, han vilde tale med hende om.

Det varede lidt, før Niels fik sig revet ud af Mindernes stærke Favntag. Saa gav han sig til at fortælle om sin Sammenkomst med Magnus Paarse og om det Tilbud, der var gjort ham.

„Jeg syntes, du skulde være en af de første, der fik det at vide. Dersom Sagen overhovedet inter-

esserer dig. Men først i Morgen foreligger den officielle Afgørelse. Jeg stoler med andre Ord paa din Diskretion."

Asta, der havde forestillet sig ganske andre Grunde til Besøget, gav sig mekanisk til at tælle Masker. Hun svarede med en kort Lykønskning.

„Tiden vil vise, hvad der er at lykønske til," sagde han. „Min fremtidige Tilværelse vil jo ikke blive saa lidt forskellig fra min tidligere. Et moderne Redaktionskontor er et Helvede, hvor Skrig og Skraal fra hele Verden strømmer sammen som i en Telefoncentral. — Men siden vi nu igen taler sammen, Asta, kunde du saa ikke fortælle mig lidt om dine egne Tanker angaaende Fremtiden. Vi skulde dog gerne se at komme til en Ordning af vort Forhold. Den nuværende Krigstilstand er jo — det maa du vistnok indrømme mig — i Længden meningsløs."

Asta bøjede Ansigtet dybere ned over Hæklenaalen. Hun var bleven mere og mere bleg; og da han trængte ind paa hende for at faa et Svar, sagde hun blot, at hun gav ham naturligvis Ret.

„Du husker maaske Anledningen til, at vi blev Uvenner den Aften og sagde hinanden nogle Ubehageligheder," fortsatte han saa. „Du blev vred, fordi du syntes jeg gjorde for meget af Piphans. Sig mig oprigtig, finder du ikke nu, at det var lovlig barnagtigt at blive skinsyg paa en Kanariefugl?"

„Det var jo slet ikke det."

„Hvad var det da?“

„Jeg synes ikke, det er værd at rippe op i alt det mere. Det er jo saa ligegyldigt nu.“

„Fortæl mig det alligevel. Jeg maa dog vide, hvad jeg krænkede dig med. Jeg skal gøre mig Umage for at forstaa det.“

„Naar du endelig vil vide det, saa sagde du, at den Kanariefugl var dit bedste Selskab. Den var ikke fordringsfuld. Den hoppede frem og tilbage paa sine Pinde og var tilfreds.“

Niels tog Øjnene til sig.

„Det var jo Spøg.“

„Nej, det veed du godt, Niels. Det var ikke Spøg. Du mente, hvad du sagde. Og du sagde det for at saare mig.“

„Hvorfor tror du det?“

„Jeg veed det.“

„Naa — jeg skal gerne indrømme, at det var en meget daarlig Spøg. Men hvorfor altid kredse om mine Misgerninger? Vi har dog ogsaa haft mange gode og lykkelige Timer med hinanden. Tænker du aldrig mere paa dem?“

Det svarede Asta ikke paa. Men Blodet steg hende et Øjeblik til Kinderne, og denne fine Blussen gjorde Niels overmodig. Han mindede hende om, at hun dog ogsaa selv havde en Smule Skyld i, at det var gaaet dem saa ilde.

„Tænk blot paa dit Forhold til din Søster. Du vidste, at hun forfulgte mig med sit ganske spe-

cielle Had og udspredte alle Slags Rygter i Byen for at skade mig. Men alligevel blev I to ved at være de bedste Venner af Verden. I vort Hjem satte hun demonstrativt aldrig sin Fod, og da jeg i den Anledning henstillede til dig heller ikke at vise dig i hendes, havde I Stævnemøder paa Gaderne og i Magasinerne som et Par Kærestefolk. Synes du, det var rigtigt?"

„Inger er min eneste Søster. Hun har været mig i Mors Sted fra jeg var Barn, — det veed du jo godt."

„Ja. Og du veed, hvad jeg mener om den Ting. Men lad nu alt det hvile! Sig mig blot —."

Han brød af og blev pludselig tavs ved Synet af en Ring, som han havde opdaget paa hendes venstre Haand. En Slangering med et stort, tvedelt Perlehoved. Flere Gange i de forløbne Maaneder, naar han havde søgt en Forklaring paa hendes haardnakkede Tavshed, var han standset ved den Mulighed, at hun havde faaet sig en anden Ven. Jo længere han nu betragtede Ringen, desto sikrere blev han paa, at her var Gaadens Løsning. Hun havde fundet en Trøster. Deraf den dybe Forbavselse i hendes Stemme før i Telefonen. Hun havde rimeligvis ventet at høre den anden.

Der steg en mørk Vrede op i ham. Hans Hoved brændte. Hurtig rejste han sig og gik ud over Gulvet.

„Hør, Asta! Lad os faa en Ordning paa

vort Forhold. Det maa sikkert ogsaa være i din Interesse, at vor Skilsmisse bliver legaliseret. Der maa hurtigst muligt en Ende paa Farcen. Den har varet længe nok nu. Du skal en af Dagene høre fra min Sagfører. Vi skal jo mødes for Øvrigheden. Den Ting kan jeg desværre ikke skaane dig for. Men det vil altsammen blive ordnet for dig."

Asta havde set uforstaaende op; havde endog lagt Hænderne ned i Skødet i et Øjebliks Selvforglemmelse. Nu gav hun sig atter til at tælle Masker, mens det taagede for hendes Øjne.

„Blot endnu en Ting!" sagde Niels — han stod ude paa Gulvet og trak en Handske paa. „Du vil maaske forstaa, at det netop i denne Tid ikke er allermest belejligt for mig at faa mit Privatliv stillet i Gabestokken. Mine Modstandere vil sikkert gribe Lejligheden til at føre al Slags Sladder tiltorvs. Jeg vil derfor bede dig om som en sidste Gunstbevisning, at du ikke vil indlade dig med Interviewere, dersom visse Blade skulde finde paa at sende dig den Slags Folk paa Halsen. Vi kan vel i det hele blive enige om at faa Skilsmissen ordnet med saa lidt Larm som muligt. Men naturligvis — ønsker du det anderledes, staar det dig jo frit for."

Asta hørte paa dette uden at blive forundret. Hun kendte for godt hans Tanker om hendes Køn og vidste ogsaa, at han i sit Inderste aldrig havde

gjort nogen Undtagelse men tiltroet ogsaa hende alle mulige lave og taabelige Egenskaber.

„Du kunde have sparet dig den Paamindelse," sagde hun stille.

„Du har dog beklaget dig til din Familje og sagt, at jeg mishandlede dig."

Asta løftede Hovedet. For første Gang mødtes deres Øjne.

„Jeg!" sagde hun. „Det er ikke sandt!"

„Er det ikke sandt? Vil du fragaa, at du har beklaget dig til din Søster?"

„Til Inger! Aldrig! Ikke til et Menneske har jeg nogensinde beklaget mig."

„Igen en Løgn altsaa. Det er et smukt Kompagni, du har sluttet dig til! Rømer og Jean Minden hører jo ogsaa til din Søsters og Svogers Omgangskreds. Jeg har altid syntes, du var for god til det Selskab. Men *chacun son goût*. Altsaa: paa Gensyn hos Sagføreren! Godnat!"

Han hilste med et Buk og gik bort.

Asta lagde Hovedet ned paa Armen. Det sortnede for hende, da han var gaaet. Hun vilde bryde ud i Graad, men var saa forvirret, at hun ikke kunde græde. Her havde hun siddet Uge efter Uge og ventet paa et Ord fra Niels. Hendes Hjerte havde skælvet, hver Gang hun kom hjem og fandt et Brev paa sit Bord, fordi hun tænkte, at det maaske var Forsoningen. Den ene Dag havde hun skammet sig over sin Længsel efter ham, den

næste over sin Angst for ham. Og nu havde Niels været her, og Alt var forbi. Der var hverken noget at haabe eller frygte mere. Ordet var sagt. „Du skal høre fra min Sagfører."

Hvor var Livet dog uhyggeligt i sin Meningsløshed! Begyndte man først at grunde over det, var det som om man mistede Forstanden. Og sørgeligst af alt var Kærligheden. Alle lovpriste den, Digterne besang den; men hvad var den værd, naar man kunde elske og frygte, ja næsten hade et Menneske paa samme Tid.

SJETTE KAPITEL

I en stor Strandvejs-Villa, omgivet af et fornemt Parkanlæg, boede Magnus Paarse og Fru Amalie Paarse, født J. K. Knudsen & Sønner. Ud mod Vejen var der rejst en mandshøj Mur og ovenover denne igen et Pigtraadshegn; men for ikke at forholde den menneskelige Nysgerrighed, hvad der tilkom den, var der et Par Steder i Muren anbragt tilgitrede Aabninger, der tillod de Forbigaaende at kaste et Blik ind paa Herlighederne. I Græstæpperne derinde var der aldrig et Ukrudt, og i Gangenes Grus saaes sjelden andre Fodspor end Spurvenes. Det var Magnus Paarses Stolthed at have Strandvejens bedst vedligeholdte Have, og det var en af hans største Glæder at sidde ved Vinduet i sin Stue og se Søndagens Publikum stikke Hovederne sammen udenfor Gitteraabningerne.

Det var dog kun ude fra Vejen, at „Villa Maud" tog sig ud som en paradisisk Idyl. Inden Døre regerede Fru Amalie, der ikke alene havde arvet sin italiensk fødte Mors sydlandske Skønhed men ogsaa hendes ildfulde Temperament. Da Magnus

Paarse denne Eftermiddag vendte hjem fra Byen, kom hun brusende imod ham inde fra sit Kabinet — en pragtfuld sort Svane med røde Kinder og vredefunklende Øjne. Gennem Hr. Steiner havde hun allerede faaet Underretning om, hvad der var i Gære henne paa Kontoret. Med Dronningemine stod hun nu foran ham og brugte Mund som en Fiskerkælling, fordi han i en saa vigtig Sag havde handlet bag hendes Ryg.

Magnus Paarse vilde retfærdiggøre sig; men hun lod ham ikke komme tilorde.

„Den Snak om Hensynet til din Fars sidste Vilje har jeg virkelig nu hørt saa tidt, at jeg faar Kvalme af den. Du ved jo, hvad Steiner har sagt, at Bladet kan give det dobbelte Udbytte, naar det bare bliver ledet fornuftigt. Og saa vil du engagere dig med en Fyr som Thorsen, der lægger sig ud med alle Mennesker. Forstaar du da ikke, at den Grobian vil bringe os paa Ladegaarden."

Ved Middagsbordet maatte hun lægge Baand paa sig af Hensyn til Tjenestepigens Nærværelse. Men bagefter tog hun fat igen. Og nu blev hun ogsaa ubehagelig mod hans Hunde. Da Ægteparret ingen Børn havde, maatte disse gerne holde for, naar det galdt om at ramme ham føleligt. Magnus Paarse forsikrede altid, at en veldresseret Hund var nettere af Væsen og behageligere i Omgang end de fleste Mennesker. Fru Amalie begyndte derfor at slaa omkring sig med sit Lommetørklæde. Med et

Udtryk af dyb Modbydelighed paastod hun, at Polly lugtede. Blussende af Vrede, som om Beskyldningen var rettet mod ham personlig, rejste Magnus Paarse sig op, kaldte Hundene til sig og lukkede sig inde i sin Stue med dem.

Men heller ikke her fik han Fred. Ikke længe efter blev han ringet op inde fra Kontoret af Hr. Steiner, hvem Fru Amalie havde kaldt til Hjælp gennem Køkkentelefonen. I sin underdanige Tone meddelte Forretningsføreren ham, at Rygtet om Magister Thorsens Udnævnelse allerede var bragt til Torvs af „Middagsposten" og havde fremkaldt en betænkelig Uro blandt alle Medarbejderne. Han havde konstateret, at der forberedtes et større Demonstrationsmøde, hvor man vilde vedtage en højtidelig Protest. For det Tilfælde, at Bevægelsen skulde gribe om sig, vilde han gerne udbede sig Instrukser.

Men nu kom den forhenværende Husarofficer op i Magnus Paarse. Ved at høre om Mytteri blev han rasende. Med en Snurren paa r'erne, som om han igen sad højt til Hest i Kasernegaarden, truede han med at afskedige enhver, der vovede at vise Opsætsighed.

Fru Amalie, der stod udenfor Døren og lyttede, forstod nu Nødvendigheden af at ændre Taktik. Naar en stædig Hest ikke længer lod sig drive frem med Pisken, maatte man snakke godt for den og gøre den kælen. —

Den næste Formiddag ved Titiden kørte Magnus Paarse ind til Byen, og trods det tidlige Klokkeslet gjorde Fru Amalie ham Følgeskab under det Paaskud, at hun skulde til Tandlægen. Tavs og blid sad hun i sit kostbare Pelsværk som en, der har resigneret og med ophøjet Sind givet sig en sørgelig Fremtidsskæbne i Vold.

Magnus Paarse var nervøs og urolig. Straks om Morgenen var han paany bleven ringet op af sin Forretningsfører, der havde fremstillet Ophidselsen blandt Medarbejderne som yderst alvorlig. Paa hans indtrængende Anmodning var han tilsidst gaaet ind paa at optage en Forhandling med de misfornøjede og give deres Ordførere Lejlighed til at udtale sig for ham, inden det afgørende Møde med Thorsen fandt Sted.

Udenfor „Frihedens" Port skiltes Ægtefolkene. Fru Amalie kørte alene videre, dog ikke til nogen Tandlæge men til sin Mands juridiske Raadgiver, Overretssagfører Holm, der havde Kontor ved Vestervold. Steiner havde gjort hende det forstaaeligt, at her var Stedet, hvor Krigen mod Thorsen kunde føres med størst Virkning.

Fra Forkontoret med de mange klaprende Skrivemaskiner førtes hun efter en kort Ventetid ind til Hr. Holm, og næppe var de bleven ene, før hun aabnede Ilden mod ham med sit sværeste Skyts. I ophidset Tone beklagede hun sig over den

daarlige Tjeneste, han havde gjort hendes Mand ved at anbefale ham et Menneske som Thorsen, en halvforstyrret Person, der var forhadt af alle ved Bladet.

Hr. Holm hørte roligt paa hende. Han var en ældre, mavesvær Mand, hvem kun hans Podagra kunde bringe ud af Ligevægt. Han svarede hende tørt, at han havde handlet efter bedste Overbevisning.

„Det tvivler jeg naturligvis ikke om, Overretssagfører Holm; men jeg maa bebrejde Dem, at De har anvendt Deres store Indflydelse paa min Mand til Fordel for et Menneske, hvis private Forhold netop i Øjeblikket vækker den pinligste Opmærksomhed. Maa jeg spørge: veed De, at Thorsens Kone har forladt ham, fordi hun ikke længer kunde udholde Samlivet?"

„Jeg har tilfældigt hørt, at der skal være kommen en Kurre paa Traaden mellem dem. Men den Slags hører jo saa at sige til de dagligdags Begivenheder i vor Tid. Vi har her paa Kontoret rig Lejlighed til at gøre Erfaringer i den Henseende."

„Men her er Tale om en Dame af det allerbedste Selskab. De veed maaske at Fru Thorsen er født Bodenhoff. Og jeg vil sige Dem — der fortælles Ting, der er i høj Grad kompromitterende for Deres Protegé."

„Undskyld, Fru Paarse — det var Magister

Thorsens Kvalifikationer som politisk Skribent, jeg fremhævede for Deres Mand. Om hans Habilitet som Ægtefælle har jeg ikke udtalt nogen Mening."

„Men er det da ligegyldigt, hvad Slags Menneske min Mand sætter i Spidsen for sit Blad. Hvad vil man tænke rundt om i de gode Familjehjem, naar man hører — nej, det er altfor oprørende. Jeg skammer mig som Kvinde ved at tale om det."

Der rørte sig pludselig Liv i Overretssagførerens søvnige Ansigtstræk. Med to Fingre lagt om Hagen og et lystent Blink i Øjet ventede han paa, at Fru Amalie skulde faa Bugt med sin kvindelige Finfølelse.

„De vilde sige noget —" ytrede han for at give hende en Haandsrækning.

„Naa ja! Alle Mennesker taler dog om det. Jeg kan lige saa godt sige det, som det er. Det hedder sig, at Thorsen paa oprørende Maade har øvet Vold mod sin Hustru. Han skal have mishandlet hende, saa hun i Mulm og Mørke er flygtet hen til sin Søster, Fru Inger Grabow."

„Aa Snak! Det kan ikke være sandt."

„Sandt eller ikke sandt — det siges altsaa. Og naar det siges, bliver det ogsaa troet. Vær vis paa det, Overretssagfører Holm! Dersom Thorsen bliver Redaktør, vil det regne ned med Afbestillinger af Bladet. De kan stole paa mit Ord! Partistyrelsen er jo ogsaa imod ham. Statsministeren

skal have sagt, at han ikke regnede Thorsen for en fuldt paalidelig Partifælle. Jeg veed det ganske sikkert."

Hr. Holm gned sig over Hagen og spurgte i gnaven Tone, hvad hun da havde tænkt sig, at der skulde gøres ved den Sag.

„Jeg vil bede Dem om at tale endnu en Gang med min Mand. For De er den eneste, han fuldt ud har Tillid til. Han har den største Beundring for Deres Indsigt og Dømmekraft — og det har vi jo da forresten allesammen."

„Altfor artigt, Fru Paarse! Altfor artigt!"

„Min Mand er netop til et vigtigt Møde henne paa Kontoret, hvor alt er i fuldt Oprør."

„Hvad vil det sige?"

„Veed De det ikke! Alle vore Medarbejdere vil nedlægge Arbejdet, dersom Thorsen bliver deres Chef. De vil ikke ind under hans utaalelige Tyranni. Min Mand vil vist forsøge at bringe et Forlig i Stand ved at gøre Dr. Rømer til sideordnet Medredaktør. Men det anser jeg for en ganske umulig Løsning."

„Jeg ogsaa. Det gaar Thorsen heller aldrig ind paa."

„Nej — og derfor maa Rømer alene overtage Chefsposten. Han har Partiets og Regeringens Tillid og er elsket af alle Medarbejderne. Og saa maa den forretningsmæssige Ledelse overlades til Steiner. Han har nu i flere Aar —."

Telefonen paa Skrivebordet gav sig i det samme til at kime.

Fru Amalie rejste sig.

„Det er vist min Mand. Jeg veed, at han vil ringe til Dem. Gør mig den Tjeneste ikke at sige, at jeg har været her. I det hele stoler jeg nu ganske paa Dem, Overretssagfører Holm. Jeg lægger alt i Deres Hænder. Det kommer nu an paa Dem, om min Mand og jeg skal kunne se Fremtiden i Møde med Ro og Fortrøstning, eller vi i Bund og Grund skal ruineres."

SYVENDE KAPITEL

I straalende Sol gik Niels Thorsen paa samme Tid sin sædvanlige Formiddagstur rundt om Søerne. Trods en ret skarp Vestenvind skridtede han afsted med opknappet Overfrakke og Hatten bag paa Ryggen. Han trængte til at svale sit Sind efter den foregaaende Aftens Hændelser. Han vilde befri sig for den trykkende Erindring om, at han havde lusket inde under Astas Vindu som en parringssyg Kat i Maaneskin.

Mange Folk vendte sig om efter den besynderlige Mand, som gik der med bart Hoved og flagrende Frakkeskøder og priste Sommer. Hans kobberrøde Manke og bistert rynkede Bryn luede i Solen.

Han var igen bleven tro mod sig selv og vilde forstaa sit ægteskabelige Forlis som et Vink af Skæbnen. Det var det nødstedte Fædreland, der krævede ham helt. Al hans Evne, al hans Manddomskraft skulde fra nu af tilhøre Folket og vies dets Genrejsning. Han vilde betragte sig som en, der var hvervet til livsvarig Krigstjeneste. Med Opofrelse af al personlig Lykke skulde han i Frem-

tiden leve som en Landsknægt uden andet Hjem end Lejrbaalet. Jomsvikingernes barske Lov galdt endnu den Dag i Dag for enhver, der vilde gøre Mands Gerning i en vanslægtet Tid. Ingen Kvinder i Lejren! Hvordan var det ikke gaaet den hjemmekære Bjørnson? Skønt født til Høvding, en Kæmpe ogsaa af Skikkelse, vandt han aldrig Høvdingefølge, men blev en Apostel for Nordens Skørhoveder, en Afgud for Skørtemænd og Buksedamer.

Han var paa sin Rundgang kommen hen til den Række smalle Huse med smaa Forhaver og Grønt op ad Murene, der ligger paa Peblingesøens Solside. I et af disse Huse var han født. Hans Far, den i sin Tid kendte Tømrermester og Kommunalpolitiker, havde selv bygget det, og oppe paa anden Sal boede endnu hans gamle Mor og en ugift Søster. Det glade Kvidder fra Spurvevederne i Løvværket, der slog ham i Møde da han aabnede Havelaagen, hørte til hans tidligste Barndomserindringer. Den lille Havestump med Konkylierne omkring Græsplænen og med Lysthuset i Hjørnet var hans første Legeplads. Senere tumlede han sig paa nogle ubebyggede Grunde der i Nærheden, hvor Faderen havde haft sit store Tømmerlager, og her fandt han blandt Blaagaards-Kvarterets løsgaaende Ungdom sine tidligste Kammerater, sin første Garde. Det var Jesper Braknæse, Søren Pind, Karl Svendsen med den brune Plet i Øjets blaa Iris —

og hvad de nu allesammen hed. Den sidstes Livsskæbne havde han kunnet følge, fordi han var bleven en af sit Fags Tillidsmænd og som saadan ofte nævntes i Arbejdernes Blad. Men han tænkte ofte paa, hvad der vel var bleven af alle de andre muntre Drenge, bag hvis Pjalter der slog saa friske Hjerter? ...

Hans Søster stod allerede i Entrédøren, da han kom op ad Trappen. Hun havde siddet paa Udkig ved Vinduesspejlet og set ham komme. Hun var en høj Dame i Slutningen af Trediverne, et Par Aar ældre end sin Bror, rødhaaret som denne og — i Modsætning til ham — slemt skæmmet af Fregner.

Inde i den solfyldte Stue sad den Gamle i en polstret Lænestol med Brillerne skubbet op paa Panden og en Avis udbredt i Skødet. Hun var en førladen Morlille, sammensunken af Alderdom, ikke stort andet end Hoved og Mave. Hendes Ansigt straalede, da hun saae ham. For hende som for Søsteren var hans smaa Besøg Tilværelsens store Øjeblikke, og naar han udeblev en Dag eller to, gjorde de sig allehaande bekymringsfulde Tanker om Grunden dertil.

Da Niels var kommen til Sæde, gav Moderen sig til at fortælle om en fornem Dødsbo-Auktion, som hun netop havde læst om i Avisen. Havde han set de Priser? 50 Kroner for fire store Krystalskaale. Det var jo Røverkøb. Og 85 Kroner

for et forgyldt Taffelur. Der havde været noget at gaa hjem med!

Den gamle Frues Verden havde aldrig strakt sig langt ud over Langelinje og Frederiksberg. Det var den virksomme Far, der havde præget Hjemmet og begge Børnene.

Mens Moderen blev ved at nævne Priser, nikkede Niels aandsfraværende. Hans Tanker var igen hos Asta. Hun og Moderen havde altid saa godt kunnet tale sammen. Trods Forskellen i Alder og Dannelse fandt de altid hurtigt et Underholdningsemne, enten det nu var en saadan Auktion eller en Avisnotits om en Sporvognsstandsning eller om et Barn, der var kørt over. Skønt den Gamle ikke mere talte om Asta, vidste han ogsaa, at hun savnede hende. Det vilde gøre hende ondt at høre, at de nu skulde skilles. Han havde derfor bestemt sig til at tie dermed, indtil han samtidig kunde bringe hende en god Nyhed — sin Udnævnelse til Redaktør.

Da han gik, fulgte Søsteren ham ud; men heller ikke til hende talte han om den forestaaende Skilsmisse, rigtignok af en hel anden Grund. Søsteren var et Menneske med et tungt og forgræmmet Sind. I hendes glædeløse Tilværelse havde han været det eneste Lyspunkt; og da han i sin Tid giftede sig, følte hun det som et Forræderi imod hende. I sit Forhold til Asta var hun som en Ulvinde, hvem man har frarøvet den sidste Unge. Det

havde været helt pinligt at se dem sammen. Hendes Henrykkelse, da Asta var gaaet fra ham, havde han heller ikke glemt; og han brød sig i Øjeblikket ikke om at møde det Syn igen.

Paa Hjemvejen blev han standset af en elegant klædt, smilende Herre, der med blottet Hoved udbad sig Tilladelse til at fremføre sin ærbødige Lykønskning.

Niels saae forbavset paa ham. Han kendte knap nok Manden, vidste akkurat, at han var Assurancedirektør og iøvrigt et af disse Popularitetens Hofkryb, i hvis Ansigt enhver kendt Københavner kunde aflæse sin Anseelses Stigen eller Dalen som paa en avtomatisk Gradmaaler.

„Hvad lykønsker De mig til?"

„Undskyld — det skal maaske endnu være en Hemmelighed. „Middagsposten" har altsaa været lovlig tidlig ude. Ja, De har naturligvis selv set, hvad der stod i Gaar om et nær forestaaende Regeringsskifte i et vist, meget udbredt og meget anset københavnsk Blad."

„Jeg har ingenting set. Jeg læser ikke den Køkkenavis."

„Bevares! ... Maa jeg alligevel have Lov til at forsikre Dem om, at Meddelelsen overalt er bleven modtaget med den største Tilfredshed. Alle er enige om, at der absolut ikke kunde være Tale om nogen anden til den Stilling. Hvem skulde det vel være? Jeg ser ingen."

„Sig mig," sagde Niels ligesom i andre Tanker. „De har jo Agentur for forskellige inden- og udenlandske Assuranceselskaber."

„Ja. Vi er i enhver Henseende til Tjeneste."

„Jeg har set i Deres Annoncer, at De assurerer baade for Indbrud, Hagelskade og andre hændelige Ulykker. Dersom De ogsaa tegner Forsikring mod paatrængende Personers Overfald paa aaben Gade, mod Snobbers og andet Væggetøjs modbydelige Elskværdighed, vil De saa være saa god at sende mig en Police. Jeg tror, jeg vil faa Brug for den i Fremtiden. Adjø!"

Da han kom hjem, blev han modtaget af sin Husholderske med den Besked, at der i hans Fraværelse var bleven ringet til ham fra Redaktionskontoret. Hun skulde sige, at det aftalte Møde var bleven aflyst, og at han vilde faa nærmere Underretning.

Aflyst? — Han stod et Øjeblik og grundede. Saa gik han ud i Mellemgangen, hvor Telefonen hang, og ringede Mefisto op. Den gamle Dørvogters Forklaringer var saa taagede og vidtsvævende, at Niels nu for Alvor blev urolig. Han forlangte at faa Magnus Paarse i Tale. Men den Gamle beklagede. Chefen var for et Øjeblik siden gaaet bort sammen med Overretssagfører Holm. Forøvrigt var der vistnok et Brev undervejs til ham fra Chefen.

Holms Navn beroligede Niels. Overretssagfø-

reren var en af gamle Kresten Paarses Venner. Han vidste desuden, at han havde været en af hans Fortalere hos Sønnen. Han vilde nu vente paa det Brev, der var undervejs. Det maatte jo bringe Meddelelse om Grunden til Mødets Aflysning og — forhaabentlig — Fastsættelsen af Tidspunktet for et nyt.

OTTENDE KAPITEL

Klokken fem forlod Asta det Handelskontor i Pilestræde, hvor hun paa Grund af sine gode Sprogkundskaber havde faaet en vellønnet Plads. Hun skyndte sig i Dag endnu mere end ellers med at komme i Overtøjet og slippe bort. Hun vilde for enhver Pris undgaa Følgeskab med de andre Kontordamer, der til hendes Fortvivlelse allesammen gjorde venskabelige Tilnærmelser. Hun var endnu stærkt oprevet af Mødet med Niels den foregaaende Aften. Det meste af Natten havde hun ligget og grædt i sin Hovedpude, og her paa Kontoret havde hun været Utilgængeligheden selv af lutter Angst for, at man skulde kunne mærke noget paa hende. Intet pinte hende mere end fremmede Folks Deltagelse. Og allermest ængstedes hun for, at nogen skulde faa Anelse om hendes egentlige Ulykke, — at hun blev ved at holde af den Mand, som hun nu skulde skilles fra.

Efter en hastig indtaget Middag henne i „Kvindelig Læseforening" tog hun lige hjem. I Kiosken paa Trianglen købte hun sin sædvanlige Aftenavis, og først da hun igen var kommen indenfor

sine egne Døre, blev hun nogenlunde sig selv. Tvættet og nettet foran Spejlet i det lille Sovekammer faldt hun til Ro i Kurvestolen under Lampen med den gulrøde Skærm. Her gav hun sine Negle den sidste Afpudsning med Lommetørklædet, tog saa Avisen, men sad længe med den udbredt i Skødet uden at læse. Hun saae sig om. Siden Niels havde været her, var Stuen bleven en anden. Det var som en Fabel, at han havde siddet derhenne paa Puffen og talt med hende. Hans Stemme lød endnu i hendes Øre. Hun følte hans spejdende Blik. Hun var ikke længer ene her paa samme Maade som før.

Hun kom til at tænke paa sit allerførste Indtryk af ham ved det skæbnesvangre Middagsselskab, hvor de traf hinanden første Gang. Hun huskede, at da hun saae ham træde ind, havde hun sagt til sig selv, at den Mand kunde hun da aldrig blive forelsket i. Det var ikke alene hans selvbevidste Holdning, der frastødte hende; ogsaa hans Udseende var hende imod. Men ved Bordet havde de faaet Plads ved Siden af hinanden, og inden hun selv forstod det, var hun draget ind under hans Øjnes og Stemmes Magt. Ved Desserten havde de spillet Filippine. Otte Dage senere var de forlovede, to Maaneder efter gift. Som grebet af en Hvirvelvind var hun bleven ført bort i en svimlende Himmelflugt; og da hun kom

til sig selv igen, laa hun sønderbrudt og blødende paa Jorden.

Hun strøg sig med Haanden ned over Ansigtet for at forjage Tankerne, og tog saa endelig fat paa Avisen. Som de fleste Kvinder læste hun den bagfra, begyndte med Annoncerne og Dagens Smaanyt. Af gammel Vane løb hendes Øjne ogsaa ned over Rubriken for Musik- og Teater, skønt hun hverken tænkte paa at gaa til Koncert eller i Teatret. Hun havde slet ingen Lyst til det. Hendes Søster og Svoger havde stadig villet overtale hende til at gøre dem Følgeskab; men hun var angst for at støde paa Bekendte saalænge ingen vidste, om hun var gift eller skilt, — hun havde jo ikke en Gang vidst det rigtig selv. Hun havde derfor nu bestemt sig til at antage sit Pigenavn, saasnart Separationen var ordnet. Hun vilde ikke kunne føle sig helt fri i Forholdet til andre, før hun igen kunde kalde sig Asta Bodenhoff.

Hendes Blik var gledet over paa en anden Side af Avisen, og pludselig gav det et lille Sæt i hende. Der stod en Meddelelse med Overskriften „Dagbladet Friheden", og hun tænkte straks, at det maatte være Niels' Udnævnelse. Hun gav sig til at læse, men forvirredes og begyndte forfra og forvirredes paany. Der stod: „Ved et i Dag afholdt Møde har „Frihedens" Udgiver overdraget Bladets Ledelse til Folketingsmand, Dr. phil. Rømer,

der i Forening med de hidtilværende Medarbejdere J. R. Mouritzen og Jean Minden fremtidig vil udgøre Redaktionen. Som vi fra bedste Kilde erfarer har den demokratiske Partistyrelse paa Forhaand sanktioneret denne Ordning af de redaktionelle Forhold ved Partiets Hovedorgan, og efter Udgiverens Ønske overtager de nævnte Herrer Ledelsen allerede i Dag."

Hun lagde Avisen ned i Skødet og sagde til sig selv, at det maatte være noget Snak. Niels havde jo talt om sin nye Stilling som en ganske afgjort Ting. Men saa huskede hun paa, at han havde bedt hende om ikke at omtale Sagen, da Kontrakten endnu ikke var underskreven; og hun blev greben af Angst. Han var altsaa i sidste Øjeblik bleven fortrængt, — var skubbet til Side af de tre Mænd, som han af alle Mennesker foragtede mest. Hvad vilde han nu gøre?

Hun saa ham gaa frem og tilbage over det røde Gulvtæppe derhjemme med sammenbidt Mund, i sit vildeste Oprør. Niels var jo ikke vant til Modgang. Og ingen havde han nu at lade sin Vrede gaa ud over.

Hun lagde Avisen bort, forvirret og skamfuld over, at hun tog sig hans Skæbne saa nær. Men hun kunde ikke lade være med at tænke paa ham; og stadig blev hun ængstet ved Tanken om, hvad han i sin Græmmelse kunde finde paa at foretage sig. Var der blot nogen, der kunde

tale ham til Fornuft! Men hvem skulde det være? Niels havde jo nok mange Beundrere men kun faa virkelige Venner, fordi han stødte alle fra sig med sin Heftighed.

Hun faldt hen i Tanker. Stærkere og stærkere steg Blodet hende til Kinderne, mens hun tænkte paa, hvad Niels vilde sige, dersom hun selv gik hen til ham og talte med ham om, hvad der var sket. De var jo nok bleven enige om at skilles; men de var dog ikke derfor Uvenner, og saa længe Niels ikke havde giftet sig igen, kunde hun vel have Lov til at vise ham Deltagelse i en saa alvorlig Skuffelse. At hun vilde kunne træffe ham hjemme, var hun næsten sikker paa. Det vilde ikke ligne ham at gaa ud til Fremmede efter et saadant Nederlag.

Længe sad hun med det blussende Ansigt trykket ned i sine Hænder. Saa løftede hun Hovedet. Jo! Hun vilde gaa derhen. Niels maatte saa tænke derom, hvad han vilde. Efter deres Møde igaar kunde han dog vist ikke misforstaa Hensigten, og for sine egne Følelser frygtede hun ikke, — Fortidens mørke Minder vilde beskytte hende. Af sin Søster og Svoger vilde hun derimod nok faa en Del at høre, dersom de fik noget at vide derom. Men det skulde hun saa finde sig i. Maaske vilde de dog ogsaa forstaa, at hun maatte være hos Niels i hans Ulykke.

Da hun stod foran Spejlet inde i Soveværelset

og famlende knyttede Hattesløret i Nakken, mindedes hun sin Sindsstemning fra Forlovelsestiden, naar hun skulde ud og møde Niels. Ogsaa den Gang trodsede hun Søsterens advarende Stemme og sit eget Hjertes Uro. Men hvor var alligevel hendes Følelse i de Dage og nu vidt forskellige! For tre Aar siden havde hun trods sine enogtyve Aar været et uerfarent Barn, der troede sig optaget i Himlen, fordi hun elskede. Hun havde den Gang endnu ikke lært, at Livet først for Alvor blev vanskeligt, naar man var kommen til at holde af en anden.

Paa Vejen ned ad Trappen foruroligedes hun lidt ved Tanken om Mørket og Ensomheden paa Dosseringen. Men da hun kom ud til Søen saae hun, at det var Maaneskin. Husrækkerne paa begge Sider løftede sig i fuld Belysning over det glitrende Vand, og der var ogsaa mange Mennesker ude. Allerede paa Fredens Bro kunde hun overbevise sig om, at Niels var hjemme. Bag de mørkerøde Gardiner i hans Arbejdsværelse saae hun Lys. Vidste hun nu blot, om han ogsaa var alene!

For ikke at blive genkendt, dersom hun skulde møde nogen af Husets Beboere paa Trappen, trak hun Sløret tæt sammen om Hagen, før hun var kommen indenfor Gadedøren. Midtvejs paa Trappen standsede hun et Øjeblik og trykkede Muffen ind mod Hjertet. Det var alligevel saa underligt

igen at være her i dette Hus, hvor hun havde levet saa mange lykkelige Timer men ogsaa fældet flere Taarer end i hele sit øvrige Liv! — Saa steg hun langsomt videre, indtil hun stod foran den kendte, brune Dør med de kannelerede Fyldninger og Niels' store Navneplade. En sidste Tøven, og hun trykkede paa Klokkeknappen.

Husholdersken vilde først ikke lade hende komme ind. Hun havde faaet Ordre til at afvise alle, og Asta kunde ikke faa sig til at sige, hvem hun var. Hun tænkte paa at gaa igen, da Døren til Niels' Stue pludselig blev revet op. Han havde hørt og genkendt hendes Stemme, og nu stod han der i Døraabningen og stirrede paa hende med et Udtryk som en Febersyg, der ser Syner.

Inde i hans Stue lod Asta sig glide ned i en af Lænestolene, knappede sin Kaabe op og lagde Muffen fra sig paa et Bord ved Siden af. Det skete altsammen uden at hun selv rigtig vidste, hvad hun foretog sig. Og det var ikke alene Sindsbevægelsen ved igen at sidde i sit gamle Hjem, der overvældede hende. Ogsaa Niels' Udseende havde gjort et stærkt Indtryk paa hende. Hun syntes, at han var bleven flere Aar ældre siden den foregaaende Aften.

Niels blev staaende ude paa Gulvet. Han stod der i sin silkeforede Slobrok med Hænderne i Siden og ventede paa en Forklaring. Tilsidst spurgte han, om hun havde set Aftenbladene.

Asta nikkede. Det var netop derfor hun var kommen, sagde hun. Hun maatte have at vide, om det var rigtigt, hvad der stod om „Friheden".

„Naturligvis er det rigtigt. Det er jo en Ritzau-Meddelelse."

For første Gang saae hun op.

„Men hvordan er det gaaet til?"

„Det veed du vist mere om end jeg."

„Hvad mener du?"

„Du var jo hos din Søster og Svoger i Aftes. De er Venner baade med Rømer og hans Kælling ... hører altsaa med til Komplottet."

„Jeg var ikke hos Inger i Gaar. Jeg sendte Afbud."

Niels saae mistroisk paa hende. Hans første Tanke, da han saae hende, havde været, at hun var kommen for at skaffe sin Søster og dennes Venner Underretning om, hvordan han tog sit Nederlag.

„Ja saa. Du sendte Afbud. Vil du dermed sige, at du overhovedet ikke har talt med din Søster?"

„Ja. Og jeg er overbevist om, at hverken hun eller hendes Mand har vidst noget om den Sag. Du gør dem Uret."

„Naturligvis! Men vil du saa fortælle mig, hvad Hensigten er med dette virkelig overraskende Besøg. For du har vel ikke ulejliget dig herhen for at kondolere mig?"

Asta tog sin Muffe og sagde:

„Jeg gik herhen, fordi jeg tænkte du maaske vilde bryde dig lidt om, at jeg kom. Men jeg maa vist hellere gaa. Jeg irriterer dig blot.“

Hun vilde rejse sig; men Niels gik nu i sig selv. Han indsaae, at han havde gjort hende Uret, og bad hende om at blive.

„Du har altsaa hørt, hvad der er sket i Dag. Jeg har ladet mig føre i et Baghold og er bleven slaaet ud. Skylden er min egen. Jeg har været taabelig nok til at stole paa en Mands Ord uden at have hans Underskrift og to Vitterlighedsvidner til at bekræfte den.“

Han gik hen til Skrivebordet, hvor der laa et udfoldet Brev, som han holdt i Vejret.

„Pjalten har her sendt mig en Jammerskrivelse, der skal gælde for en Forklaring. Regeringen har sat sig imod min Udnævnelse, og det Krav har han ment at maatte bøje sig for. Men i den Sag er det sidste Ord ikke sagt endnu!“ sagde han og kastede Brevet foragtelig fra sig. „Pakket skal ikke for tidlig triumfere! — Min private Skuffelse kunde jeg endelig smile bort. Jeg mister jo ikke Mælet, fordi jeg ikke er bleven „Friheden“s Redaktør. Men at Landets største og mest udbredte Blad skammelig spilles i Hænderne paa en sammensvoren Bande af vore værste Snyltere — det er ingen ligegyldig Ting. Det er intet mindre end

en ny Ulykke for vort stakkels mishandlede Folk, der trækkes til Slagtebænken af sin Presse som en Stud med Ring i Næsen."

Han var gaaet ud over Gulvet og blev ved at tale. Asta fulgte ham med et bekymringsfuldt Blik. Hun hørte ikke meget af, hvad han sagde; men hun saae, hvor frygtelig forpint han var, og hun fyldtes ved dette Syn helt af sin Ømhed for ham. Niels satte sig ned i Sofaen, og han blev siddende der med Hovedet begravet i sine Hænder, som om han kæmpede med Graaden. Asta fik Taarer i Øjnene. Hun havde aldrig set ham i en saadan Tilstand. Kære, kære Niels, hviskede hun ved sig selv og ønskede, at hun kunde sætte sig hen til ham — bare for at stryge ham beroligende over Haaret.

Men nu løftede han Hovedet. En Stund sad han tavs og betragtede hende med et Udtryk, som om han havde glemt, at hun var tilstede. Saa rejste han sig; og lidt efter stod han igen paa Gulvet foran hende med Hænderne i Siden.

„Jeg har ingen Ret til at gøre dig Samvittighedsspørgsmaal, Asta. Vil du alligevel ikke fortælle mig, om det forholder sig rigtigt, at du agter at gifte dig igen, saasnart vi nu faar denne Skilsmisse bragt i Orden."

„Hvem siger det?"

„Naa — Rygtet altsaa. Det er jo paa Færde alle-

vegne. Du var i sin Tid, da vi traf hinanden, tæt omsværmet af Bejlere. Det er da endelig ikke saa underligt, at Folk nu har faaet travlt med at smedde dig sammen med en anden. Men er der ikke ogsaa noget om det?"

Asta var bleven brændende rød.

„Ikke det mindste! Det er Sladder altsammen."

Niels svarede hende med Tavshed. Der kom igen et Glimt af lurende Mistro i hans Blik. Han havde et Par Gange skottet ned til den Haand, hvormed hun holdt Muffen i Skødet. Omridset af Slangeringen med Perlehovedet tegnede sig tydeligt i den graa Handske.

Saa vendte han sig fra hende og gik igen ud i Stuen. Men straks efter skød han en Stol over Gulvet og satte sig tæt foran hende.

„Asta! Lad os en Gang tale rigtig ud med hinanden. Der er saa meget, jeg maa vide. Men først vil jeg takke dig for, at du er kommen. Jeg gik omkring her og havde kun mig selv at tale med om alt det, der nu er sket. Saa ringede det, og jeg hørte din Stemme."

Asta strøg med Haanden over Muffen, som hun endnu holdt i Skødet.

„Jeg fik ingen altfor venlig Modtagelse," svarede hun med et lille Smil.

„Jeg veed det! Men tænk ikke paa det! Jeg maa slaas med saa mange Djævle rundt omkring

mig — og inde i mig selv. Men nu sidder du igen her i min Stue, og vi kan tale ganske aabenhjertig med hinanden. Hør da her! Du skal nu vide hele Sandheden. Da jeg i Aftes søgte dig, var det i Virkeligheden ikke for at faa en Skilsmisse bragt i Stand. Tværtimod. Men jeg blev vildledt. Jeg bildte mig ind, at der var kommen os noget alvorligere imellem — en Mand altsaa — og jeg vilde ikke staa din Lykke i Vejen. Men naar du forsikrer, at du ikke tænker paa at gifte dig igen, saa tror jeg dig naturligvis. Og sig mig nu: Kan vi da ikke lade Fortiden hvile? Du veed dog, at jeg holder af dig; og du maa vel ogsaa have en Smule tilovers for mig endnu, ellers var du ikke kommen — vel? Svar mig oprigtig: har du ikke ogsaa nu og da længtes lidt efter dit Hjem her hos mig? Du har dog en Gang holdt af det. Som du ser, er Døren til dine Stuer lukket og Portièren trukket for. Alting staar urørt derinde siden den Aften, da du tog bort. Saa sikker har jeg været paa, at du nok kom tilbage en Gang."

Han vilde tage hendes Haand; men Asta trak den til sig med en Hovedrysten og gemte den i Muffen.

„Du veed det godt, Niels — jeg er ikke en Kone for dig. Det har du selv sagt mig mere end én Gang."

„Har jeg virkelig været saa utaknemlig? Glem det! Og lad os være Venner igen! Slaa en Streg

over hele mit gamle Synderegister. I tre lange Maaneder har jeg maattet savne dig. Er det ikke Straf nok?"

„Jeg maa gaa nu," sagde Asta og vilde rejse sig. Men Niels holdt hende tilbage. Han satte sig over paa hendes Lænestols Sidestykke, og der gik en Skælven igennem hende, da han lagde sin Arm om hendes Skulder.

„Husker du vor Bryllupsaften, Asta? Vi var kommen herhjem til os selv, og du stod og saae dig om derinde i Dagligstuen. Saa satte du dig hen i Sofaen uden at sige noget. Jeg gik hen til dig og spurgte, hvad du tænkte paa. Kan du huske hvad du svarede? Du saae paa mig med et Taare-Smil og sagde: „*J'y suis et j'y reste!*" Skal jeg høre dig gentage de Ord her i Aften? Skal jeg?"

Han havde bøjet sig ned over hende; og hun gjorde et nyt, forgæves Forsøg paa at befri sig.

„Du bliver her hos mig, ikke sandt?"

Hun svarede nej; men samtidig sank hun ind til ham og skjulte sit Ansigt ved hans Bryst.

Der blev et Øjebliks Stilhed. Saa tog han hende under Hagen og løftede det skamfuldt bøjede Hoved varsomt op.

„Er det sandt? Jeg maa se dit Ansigt, før jeg tør tro det. Og dine Øjne! — Jo, det er sandt! De

Øjne lyver ikke. Der er ingen, der har taget dig fra mig. Jeg har dig her igen! Jeg skal ikke længer gaa og snuse til din Dør som en herreløs Hund. Aa, Asta, du veed ikke, hvor her har været tomt og trist, mens du var borte. Og jeg, som troede, at du var kommen til at holde af en anden. Snak altsammen. Et Mareridt, ikke sandt?"

Hun slog Armene om hans Hals.

„Jeg holder kun af dig! Kun af dig!"

NIENDE KAPITEL

Allerede samme Aften satte Dr. Rømer sig bredt tilrette ved Kresten Paarses historiske Skrivebord. Han sad der omgivet af kostbare Blomstergaver fra Bladets Forretningsforbindelser, der ikke havde tøvet med at indynde sig hos de nye Magthavere. Og foran ham hobede Telegrammerne sig op i hundredvis. Med et Smil som en virakmættet Buddha modtog han de mange Gratulanter, der i Aftenens Løb indfandt sig for personlig at overbringe deres Lykønskninger. Dørene stod aabne gennem hele Redaktionslokalet, og der var til Tider en Trængsel i Stuerne som paa de store Valgaftener, naar Bladets nære Venner samledes her for i Fællesskab at juble over en Sejr eller trøste sig over et Nederlag. Der var baade Rigsdagsmænd og Universitetsprofessorer, Børsfolk og Borgerraadsmedlemmer, desuden den kendte, foretagsomme Flok af Skønaander og glade Skuespillere, der aldrig forsømte nogen Lejlighed til at gøre Pressen deres Opvartning, fordi de levede af dens Naade og mættedes af dens Velsignelse.

For at faa Part i Hyldesten var ogsaa Fru Katinka kommen tilstede. Hun sad henne i Sofaen med sin store Strudsfjershat og gav Kur saa værdig som nogen Dronning. Hvert Øjeblik hørte man hendes Stemme gennem Larmen:

„Ja, lad os haabe, at denne Dag maa blive til Velsignelse for vort kære Fædreland."

Endnu lidt bleg efter det sidste Døgns Spænding bevægede Jean Minden sig travlt gennem Stuerne med sit fine Rævesmil. Overalt maatte han standse for at modtage Lykønskninger, som han besvarede med varme Haandtryk og fidele Skulderklap.

Mouritzen derimod sad ganske upaaagtet bag en Avis inde i Læseværelset og blev mere og mere gul i Øjnene af Ærgrelse. For ham var Dagen bleven en bitter Skuffelse. Ganske vist havde han ligesom Jean Minden faaet sit Navn paa Bladet i Egenskab af Medredaktør; men ved Fordelingen af det redaktionelle Arbejde havde hans Medsammensvorne spillet ham et Puds. Under Skin af at give ham Forrangen, fordi han var den ældste, havde Jean Minden prakket ham „Udlandet" paa, mens han selv fik Part i Indenrigspolitiken, der gav betydelig mere Anseelse og Indflydelse. Da han tilmed beholdt Redaktionen af det almindelige Nyhedsstof og af Kroniken, var det i Virkeligheden ham, der havde tilegnet sig Magten over Bladet. Men han skulde tage sig i Agt! Det Puds

skulde ved Lejlighed blive blodigt hævnet. Han lod sig ikke lumpe!

Henne i et Hjørne stod nogle Herrer og stak Hovederne sammen. De talte om, hvad der var foregaaet ved Formiddagens Møder her paa Kontoret. Det hed sig, at der havde været flere stormfulde Optrin, og at Magnus Paarse tilsidst var gaaet bort i Vrede. Men ingen vidste noget bestemt, fordi alle de Indviede bevarede en hemmelighedsfuld Tavshed. Kun saa meget mente man at kunne fastslaa, at det var en Erklæring fra Rømer, der havde gjort Udslaget.

„Ja, Rømer maa man have Respekt for. Ham kommer ingen udenom," erklærede en af Herrerne med Vægt — det var den samme velklædte Assurancedirektør, der om Formiddagen havde paatrængt sig Niels med en forhastet Lykønskning. Han var kommen tilstede i Aften som en af de allerførste Gratulanter og havde end ikke glemt at trykke Mouritzen i Haanden.

„Thorsen er dog vel nok en større Begavelse," indvendte en af de andre Herrer spagfærdigt.

„Mener De virkelig det," sagde Assurancedirektøren. „Efter min Mening er Thorsen nu stærkt overvurderet."

„I hvert Fald af sig selv," kom det tørt fra en af de andre.

„Ja, han lider absolut af Storhedsvanvid. De skal se, han ender i et Galehus."

Der var en af Dagens Hovedpersoner, der under alt dette slet ikke lod sig se. Det var Manden for det hele — Hr. Steiner. Efter at have blandet Kortene og sat Spillet i Gang havde han aflaaset sit store amerikanske Skrivebord og forladt Kontoret. Han var et Menneske, der foretrak at leve ubemærket. Ingen vidste synderligt om ham; men hans store Høflighed gjorde ham afholdt af alle ved Bladet, og hans Villighed til at yde Forskud havde givet ham en høj Stjerne blandt de unge Medarbejdere.

Den store, mørkhudede Mand opholdt sig i Øjeblikket langt derfra i „Tavernen", en Slags italiensk Restauration i en af Vesterbros Sidegader. Værten, Giacomo Morelli, var i sin Tid kommen til København som Kok hos den italienske Gesandt, og det skyldtes en uhelbredelig Kærlighed til den danske Snaps og til Brøndstrædes massive Blondiner, at han aldrig siden kom herfra. Men han havde indrettet sin Knejpe i sit Hjemlands folkelige Stil med Sand paa Gulvet, Stole med flettede Halmsæder og et Fyrværkeri af kraftigt kolorerede Vesuv- og Ætna-Billeder rundt om paa Væggene. Hans egenlige Stampublikum var Kvarterets Koloni af fremmede Artister fra Varietéerne og Cirkus; men desuden kom der til Stadighed en Del

unge Kunstnere og andre Italiafarere, der her genopfriskede deres Rejseminder ved dampende Makaroniretter og fyrige Vine i halmomvundne Foglietter.

Fra Gaden kom man lige ind i en lang, halvmørk Gang; den førte langsmed en Række aabne Baase eller Kabinetter, der var adskilte ved spanske Vægge. For Enden af Gangen laa Køkkenet, der ogsaa var et aabent Rum; og her stod Værten selv ved Komfuret i hvid Kokkedragt og med en Cigaret i Munden.

Foruden Steiner, som havde taget Plads i den øverste Baas lige ved Køkkenet, var der ingen andre Gæster end en midaldrende Herre, der sad i Baasen nærmest Indgangsdøren — en sørgmodigt udseende Mand med et langt, blegt Ansigt. Hensunken i sig selv sad han med et urørt Glas Vin foran sig, som om han kun var gaaet herind for at faa Fred til at gruble. Det var den mærkelige Teater-Enthusiast Scholten, en tidligere Timelærer, nu Direktør for Hebe-Teatret, hvor han i Løbet af et Par Aar havde tilsat en Millionarv ved paa Trods af Tidens Smag at opføre klassiske Tragedier og store Ridderspil med megen Vaabenlarm og Blodsudgydelse.

Paa Bordet foran Steiner stod Resterne af et Maaltid: et Fad med stuvede Ærter, Skeletdelene af en Høne samt en tømt Vinflaske. Giacomo Morelli, der i disse Aftenens døde Timer mellem otte

og ti selv besørgede baade Køkkentjenesten og Opvartningen, bragte ham nu Kaffen. Den lille rødnæsede Italiener slog sig ned paa en Stol henne ved Væggen og tændte sig en ny Cigaret. Han og Steiner var gamle Bekendte fra Fortiden.

Steiner spurgte, om Hebræeren havde været der i Dag. Giacomo vilde svare, men holdt pludselig inde og udstrakte Haanden. Med en vellystfuld Grimasse afventede han en Nysen, som imidlertid udeblev.

Jo — Barsch havde været der. Aa, Manden havde staaet her og skreget i Telefonen en hel halv Time. Han vilde komme igen i Aften, havde han sagt. Det var denneher nye Kunstsalon, han havde saa forskrækkelig travlt med. Der havde ikke været til at høre Ørenlyd, saalænge han var her.

Paany stoppede han op i sin Tale. Længe sad han med halvaaben Mund og et Udtryk af salig Forventning. Men ogsaa denne Gang blev han skuffet.

„Er De forkølet?“ spurgte Steiner.

„Ak ja!“ sukkede den lille Sydbo med en nervøs Skudren.

Paa sit Kaudervælsk gav han sig til at snakke om et gammelt Maleri, som Hr. Barsch havde fundet i en Skrammelbunke paa et Loft. Tænke sig det! Femten Kroner havde han givet for det; og saa var det et grandiost Kunstværk af en af Verdens største Mestre. Steiner havde vel nok læst om

det. Der havde staaet saa meget derom i „Friheden".

Steiner bekræftede, at det var et Maleri af Rubens. Et legemsstort Portræt af en fornem Dame.

„Rubens — en stor Maëstro, ikke? Han vil ikke sælge den Billede under en kvart Million, siger han. Ikke et Øre billigere."

„Det er heller ikke en Øre for meget," forsikrede Steiner. Han var i al Hemmelighed „Hebræeren"s Kompagnon og havde sørget for, at Forretningen fik en flot Start. Folk strømmede til for at se det eventyrlige Fund, som en af „Frihedens" Journalister havde kaldt for Verdens ottende Underværk.

Italieneren løftede Hænderne mod Himlen.

„Tænke sig det! En kvart Million! ... Hys! Der har vi den Lykkens Pamfilius."

Døren til Gaden var bleven slaaet op med et Brag, og et Øjeblik efter kom en yngre, fedladen og rundrygget Person til Syne ude paa den halvmørke Gang. Han skubbede et Par store Galosjer af sig og hængte en vædeglinsende Regnfrakke og en bredskygget Kunstnerhat op paa Stumtjeneren derude. Han var bleven overfaldet af en Regnbyge og gav i den Anledning ondt af sig.

„Svinevejr!"

Han slog sig ned ved Steiners Bord, purrede op i sit rødbrune, tætkrøllede Haar, der dækkede

hans tykke Hoved som en Pelshue, og vendte sig om mod Giacomo Morelli.

„Lad ogsaa mig faa en Kop Kaffe! Men den skal være saadan som Fandens Oldemor laver den! Sort som Beg og skoldende hed. Ellers faar De den lige i Synet igen, gamle Hanrej!“

„Hvordan gaar det saa derhenne?“ spurgte Steiner, da de var bleven alene.

„Rent forbandet! De Slubberter af Haandværkere kan aldrig blive færdige. Jeg herser og maser med dem, og ingenting faar de lavet. To Dage om at sætte et Panel op! Og Penge vil de Bæster ha'! Lamperøg skal de faa! Og saa paa Hovedet ned ad Trapperne!“

Han halede en Shagpibe op af Lommen og bankede den ud paa sin ene Støvlehæl. Da han havde faaet stoppet og tændt, stak han den flammende Tændstik ind mellem Tænderne, saa hele Mundhulen oplystes. Hvorpaa han slukkede den ved at sige „Barsch“.

Han var en endnu ung Mand, kun 29 Aar gammel, men havde allerede været inde i mange Slags Forretninger. Han havde handlet med alt lige fra hamburgske Antikviteter til gamle Cykler og rumænske Præmieobligationer. „Unge Barsch“, som han kaldtes, var ligesom sin Far, Frimærkehandleren, et kendt Navn over hele København.

Efter at have taget et Par kraftige Drag af Pi-

ben strakte han sig over mod Steiner og sagde hviskende:

„Veed De, hvem der sidder derhenne i Kabine Nr. 1."

„Nej."

„Scholten. Den gale Teaterdirektør."

„Ja saa!"

„Han er færdig nu. Han holder ikke Maaneden ud. To Millioner klattet væk paa Tosserier. Saadan noget skulde der i Grunden være Tugthusstraf for. Men Gudskelov! Nu bliver der endelig Chance for at faa et virkelig første Klasses Serveringsteater her i Byen. Det har vi længe trængt til. Hør en Gang, det maa jo være en smal Sag for Dem, Steiner, at skaffe Bevillingen. De har jo faaet en Rigsdagsmand til Chef nu. Fjorten hundrede Siddepladser i tre Etager. Med Ret til Servering og Optræden af fikse Eva'er i Figenbladskostyme kan Etablissementet blive den store Attraktion, som Udlændinge altid har savnet i København. Jeg garanterer en Kasse paa tyve Tusinde pr. Aften. Mindst."

Steiner sagde ikke noget. Han sad med en stor, sort Cigar i Munden og rensede sine Negle. Men i Stilhed noterede han sig Tanken og førte den ind blandt de mange andre store Ideer, han havde oplagret i sin Hjerne.

Unge Barsch trommede en Stund paa Bordet med sine tykke Fingre, der var saa korte, at det

saa ud, som om de allesammen manglede et Led. Saa gjorde han et Kast med Hovedet i Retning af „Kabine Nr. 1“ og sagde, at han egenlig godt kunde have Lyst til at tage en vis Herres Temperatur.

„Om vi f. Eks. ligefrem gjorde ham et Tilbud. Hvormeget skal De ha' for det Teater, Hr. Scholten. Det kunde være interessant og vide, hvad han vilde sige til det.“

I det samme foer baade han og Steiner sammen ved et frygteligt Brag ude i Køkkenet. Det var Giacomo Morelli, der endelig blev forløst. Og nu fulgte det ene rungende Nys efter det andet uden Standsning.

„Vorherre holde sin Haand over min Kaffekop,“ sagde unge Barsch.

Ude paa Gangen hørtes nu sagte Skridt. Det var Scholten, der gik derude og søgte efter Værten for at betale.

Barsch væltede sig tilbage over Stoleryggen og raabte ham an.

„God Aften, Hr. Direktør! De kender mig, ikke sandt? Barsch. Vi gjorde en Gang en Forretning med hinanden, da jeg havde mit Teater- og Garderobemagasin i Vendersgade, — De husker det nok. Jeg solgte Dem seks Staalhjelme med Panacher. Fine Sager! De fik dem bare altfor billigt. Paa Ære og Samvittighed, jeg satte Penge til paa den Forretning.“

Udtrykket i Direktørens lange, blege Ansigt havde hurtigt skiftet fra dyb Forbavselse til fornem Kulde. Uden at svare vendte han sig bort, og da Morelli i det samme kom ud fra Køkkenet med Kaffebakken, trykkede han ham hastigt et Pengestykke i Haanden og vilde gaa.

Men unge Barsch trak nu blank.

„Hr. Direktør! Er det rigtigt, at De agter at skille Dem af med Deres Teater? Kan man gøre et Bud paa den gamle Kasse?“

Hr. Scholten snurrede rundt paa Hælen som en, der har faaet en Dolk i Ryggen.

„Mit Teater! Hvem vover at paastaa det?“

„Altsaa — det siges, min Herre! Man snakker om det. Og det er vel ikke saa løjerligt. De kan jo ikke i al Evighed spille for tre tomme Etager og et Par Frigængere paa Gulvet.“

„Jeg spørger Dem igen,“ raabte Scholten og gik ham i sin Ophidselse nu helt ind paa Livet. „Hvem har sagt, at jeg vil sælge mit Teater? Jeg forlanger, at De siger mig det. Jeg vil drage de skammelige Rygtesmede til Ansvar.“

Han vendte sig mod Steiner i Haab om Bistand fra denne tavse, mørkhudede Kæmpe, der straks havde fanget hans Opmærksomhed som en ideal Othello. Men Steiner gemte sig bag en svær Røgsky og bevarede sin Tavshed. Saa slog den forbitrede Mand rasende ud med Haanden og skred bort.

Da Gadedøren faldt i efter ham, rystede Giacomo Morelli paa Hovedet.

„Ach ja! Der sitter mange kuriøse Personer i denne Land.“

„Ja. Og Gud ske Lov for det!“ sagde Barsch og lo fornøjet. „Hvad skulde vi andre ellers leve af?“

TIENDE KAPITEL

Forinden sin Bortgang fra Kontoret havde Steiner givet Ordre til, at der i Dagens Anledning skulde serveres en Forfriskning for de underordnede Medarbejdere. I en ledig Stue, der var adskilt fra det øvrige Redaktionslokale ved Korridoren ud til Trykkeriet, blev der hen paa Aftenen dækket et Bord med Smørrebrødsfade og rigelige Drikkevarer, hentede ovre fra *Cafe russe*. Det var ved Hjælp af den Slags smaa Opmærksomheder, at den tavse Mand gjorde sig afholdt af Reporterne og sikrede sig deres Tjenstvillighed og Diskretion.

Her sad nu ved Titiden et oprømt Selskab i graa Tobakstaage: Bijou, Tamerlan, Fru Juliane, lille Bergmann, Kurér — ialt en Snes Personer af begge Køn. Da der var for faa Stole, havde man slæbt Makulaturpakker ind fra Trykkeriet. Ogsaa den brede Vindueskarm blev benyttet som Siddeplads.

For Enden af Bordet sad gamle Bijou. Han og Tamerlan — Varietéanmeldernes Ældste — var Veteraner fra Bladets Kamptid, og ingen af dem var gaaet uskadt ud af Ilden. Bijou var nu en rød-

hovedet Tyksak, der med orglende Stemme „løftede sit Bæger" og deklamerede Landsknægtviser om „min Vin, min Kaarde og min Elskerinde", saasnart han fik noget at drikke. De yngre Fagfæller saae med Medlidenhed paa de to gamle Fyldebøtter. Romantisk Heltedyrkelse laa ikke for Pressens sidste Kuld. Det var nøgterne Folk, for hvem Journalistiken ikke som for den ældre Slægt var en krigerisk Haandtering i en Idés Tjeneste, men en borgerlig Næringsvej som enhver anden.

Ved Siden af Døren sad for sig selv en ung, mørkøjet Brunette, der hvilede Armene paa Knæene. Hun havde et Glas Whisky i Haanden, nippede ogsaa nu og da til det men tog iøvrigt ikke Del i Lystigheden. Det var Ragna Nordby, mellem Kammeraterne kaldt den haardkogte Jomfru paa Grund af sin mutte Utilgængelighed. Til hendes Væsen svarede hendes Klædedragt. Hun bar en graa, strikket Vams, der sad om hendes kraftige Figur som en Ringbrynje, dertil en simpel, mørkeblaa Nederdel og store Snørestøvler. Da hun desuden hverken var pudret eller sminket tog hun sig mærkelig fremmedartet ud blandt de andre Damer, — som en ung Landløberske, der havde forvildet sig herind fra et Markedstelt. For et Par Aar siden var hun dukket op i den københavnske Journalistverden med Anbefaling fra den gamle Literat og Smædeskriver Otto Kall, som hun boede sammen med og kaldte sin Onkel, — en hvidhaaret

Krøbling, der undertiden saaes paa Gaderne i en mekanisk Rullestol, som han selv kunde køre. Hun var forøvrigt Søster til den unge Lyriker Fritz Nordby, „Vaarsangenes" berømte Forfatter, hvad hun dog aldrig selv omtalte; og hun havde en Tid været forlovet med en Journalist ved Arbejdernes Blad, Ole Ling, en begavet men ekscentrisk ung Mand, der en Dag tog Livet af sig efter et Sammenstød med sin Redaktør. Her ved Bladet blev hun kun brugt til den tarveligste Reportage.

Bijou løftede sit fyldte Glas. Til almindelig Ærgrelse begyndte han igen at orgle: „Min Vin, min Kaarde og min Elskerinde!" Men pludselig kom Stuen i et sandt Oprør. Gamle Tamerlan, der i Modsætning til sin Vaabenbroder var en tynd, blegnæbet Person med et Par epileptisk skinnende Øjne, havde listet en Mundharmonika op af Lommen i den tydelige Hensigt at give sit velbekendte Numer som musikalsk Klown tilbedste. Fra alle Sider rejste der sig rasende Protester. Henne fra Vindueskarmen kastede Fru Juliane ham en tom Tændstikæske i Hovedet, hvad der blev Signalet til et almindeligt Bombardement. Flaskepropper, tømte Cigarethylstre og Appelsinskaller regnede ned over Manden, der tilsidst maatte søge Beskyttelse under Bordet.

I det samme blev Døren fra Gangen aabnet. Jean Minden, der havde haft Ærende ude i Sætteriet,

stak Hovedet ind for at se, hvad der var paa Færde. Der blev et Øjebliks Tavshed, mens Tamerlan forlegen krøb frem fra sit Skjul. Men Jean Minden nikkede og smilede. Han var slet ikke utilfreds med at finde sine haandgangne Folk i en saa oprømt Stemning.

Og nu sprang lille Bergmann op paa en Stol med Glasset i Haanden og raabte:

„Kammerater!"

Det blev Indledningen til en Skaal for Jean Minden, der begejstret hyldedes som dansk Ungdoms Fører, Sandhedens og Rettens ideale Talsmand, hvem alle ved Bladet var stolte af at følge og lykkelige ved at arbejde under. Tre lange!

Man rejste sig og raabte Hurra. Kun Ragna Nordby blev siddende, ligesom hun heller ikke deltog i Leveraabene. Men da hun sad saa langt tilbage, var der ikke mange, der lagde Mærke til det.

Jean Minden maatte nu træde nærmere for at takke. Der blev stukket ham et Glas i Haanden, og som den øvede Taler han var, improviserede han en smuk Lovprisning af gamle Kresten Paarse og hans Gerning i det danske Folk, som nu den unge Slægt skulde fortsætte. Han meddelte, at Bladets nye Ledelse straks i sit første Redaktionsmøde havde besluttet at højtideligholde den store Afdødes nær forestaaende Fødselsdag ved paa særlig festlig Maade at henlægge en Lavrbærkrans paa

hans Grav; og det var Meningen for Fremtiden at gentage Ceremonien hvert Aar som et synligt Vidnesbyrd om uforanderlig, sønlig Ærefrygt for Bladets Stifter.

Under hans Tale havde Ragna Nordby rejst sig og var forsvundet ud af Døren bag ham. Ude paa Knagerækken i Gangen hang hendes Vindjakke og Cykellygte, og for at undgaa Redaktionslokalerne var hun gaaet bort gennem Sætteriet.

Hun kom nu trækkende med sin Cykel ud gennem Porten, da en barhovedet, ung Mand skridtede over til hende fra den anden Side af Gaden, hvor han havde staaet i en Gadedør og ventet paa hende. Det var en af hendes afdøde Kærestes nære Venner, Jens Grønvold hed han, en ung Journalist og Forfatter, der ligesom hun selv hørte til de ensomme og uglesete indenfor Standen.

„Saa sent du kommer, Ragna. Har du ikke faaet mit Brev?"

De fulgtes henad Gaden, og hun forklarede, hvad der havde opholdt hende.

„Men nu er jeg ogsaa færdig deroppe. Jeg har faaet nok. I Morgen tager jeg mit Kluns og gaar."

De var kommen ind i Lyset af den lange Række Vinduer i *Cafe russe*. Jens Grønvold saae paa hende med et Blik fra Øjenkrogen.

„Hvor vil du saa ty hen i Ørkenen?"

„Det veed jeg ikke. Men hvordan er det med dig selv? Fik du saa den Korrektørplads?"

„Nej. Den var optaget — sagde de.“

„Hvad er det da for en stor Nyhed, du vil fortælle mig?“

„At jeg er bleven Rullemand. Jo, bogstaveligt! Fra i Morgen staar jeg ved Haandsvinget i en Kælder i Grønnegade fra tolv til fem. Halvtres Øre Timen og en Kop Kaffe med fire Stykker belagt. Det er næsten en hel Embedsstilling.“

De gik en Tid tavse.

Ragna trak sin Cykel langsmed Kantstenene; Jens Grønvold gik inde paa Fortovet. Han var stor af Skikkelse men mager som en Benrad, havde en usund Ansigtsfarve og rødkantede Øjne. Et ærmeløst Slag, der naaede omtrent ned til Knæene, gav ham et fremmedartet Udseende, og hans lange, af Sol og Vind blegede Haar, som laa glat tilbagestrøget fra Panden og hang nedover Ører og Nakke i en Bulk, fremhævede Bestræbelsen for at ligne en russisk Revolutionær.

Han gav sig til at tale om Thorsen. Han sagde, at det var en slem Lussing, den store Mand havde faaet langet ud.

„Den maa ikke være saa rar at putte i Lommen.“

„Det gør han maaske heller ikke,“ sagde Ragna. „Det vilde da ikke ligne ham.“

Fra Jens Grønvolds betændte Øjenkroge fløj igen et undersøgende Sideblik hen paa hende.

„Om jeg kan begribe, hvad du ser i den Film-

helt. Du, som har været Ven med Ole! En Baron med tyve Tusinde i Rente om Aaret. Og den Mand skal absolut gøres til en glubende Ulv, som man ikke tør slippe ind i de Liberales Faarefold. Det er jo til at faa Latterkrampe af. Nej Ole — han var Manden! Der var mere Ulveblod i hans Lillefinger end i hele Thorsens lange Krap."

Ragna svarede ikke noget. Hun spurgte, hvordan det vilde gaa med hans Samfundsroman, naar han nu skulde staa ved en Rulle hele Eftermiddagen. Men det Emne vilde han ikke ind paa. Han gav sig i Stedet for til at tale om et underligt Digt, der havde staaet i det sidste Numer af „Ugerevyen". Han kaldte det et hæst Vildfugleskrig, der oppe fra Skyregionerne skar ned i den Forsamling af kvidrende Selskabsfugle, der for Tiden udgjorde det danske Parnas. Digtet var underskrevet „Angar", og han kunde huske, at han et Par Gange havde set det Mærke under Digte i et andet af Byens billige Ugeblade.

Ragna var bleven rød. Digtet var af hende, og det var første Gang hun hørte sine poetiske Forsøg rose af andre end sin Onkel. De fleste lo af dem, og hun fandt dem ogsaa selv kluntede, naar hun sammenlignede dem med sin Broders og andre yngre Digteres formfulde og letflydende Vers. Men Grønvold, der sagde „Møg" om det meste af hvad der blev digtet, kunde altsaa lide dem.

De var kommen ud til Raadhuspladsen, som

endnu var vaad af den Byge, der nylig faldt over Byen. Vognenes Lygter spejlede sig i Pytterne. Men paa Himlen var der ikke en Sky. Over Raadhustaarnet stod Maanen som nypudset, og man kunde se Guldet paa Spirets Kroner skinne deroppe.

Da de gik over Pladsen, lagde Ragna Mærke til, at Grønvold svinglede saa underligt. Beruset var han ikke. Det saae mere ud, som om han var udmattet af Sult. Rimeligvis havde han som sædvanlig ligget hele Dagen i Sengen med en Bog, fordi han ikke havde haft noget at spise. Ude paa Vesterbro standsede hun udenfor en af de smaa Restaurationer og bad ham gaa med ind. Hun var bleven sulten, sagde hun. Men Grønvold vægrede sig. Han spøgte med, at han ikke var bleven barberet og Gudskelov endnu havde saa megen Skam i Livet, at han ikke viste sig paa offentlige Steder med Svinebørster i Ansigtet. Det dèr var jo tilmed en af de bedre Beværtninger. Han risikerede sgu at blive smidt ud, fordi han ikke var pæn nok i Tøjet.

„Saa kan vi jo gaa hen i Komaven," sagde Ragna. „Der er Strejkemøde i Aften."

„Lad os hellere gaa hjem til dig. Det er saa længe siden jeg har snakket med din Onkel. Jeg har Lyst til at hilse paa den gamle Hædersmand."

Men Ragna vilde ikke have ham med hjem saa sent paa Aftenen. Hendes Onkel kunde misforstaa

det. Han selv maaske ogsaa. Desuden var han et af disse efterhængende Mandfolk, som man aldrig blev af med.

„Komaven" var Arbejdernes Forsamlingsbygning i den Bydel. Navnet var oprindelig heftet paa den af Højrepressen, fordi der en Gang havde været Slagteri i Ejendommen. De mange Udvidelser og Forandringer, som Partiets støtte Vækst efterhaanden nødvendiggjorde, havde desuden frembragt et arkitektonisk Monstrum, der med lidt ond Vilje nok kunde minde om en Drøvtyggers fire sammenvoksede Maver: Netmaven og Kallunet, Bladmaven og den store Vom (Foredragssalen). Da Ragna og Grønvold naaede derhen, var Demonstrationsmødet forlængst forbi. Salen var tom, Lyset i Loftskronerne nedskruet, — den tjente nu kun som Gennemgang til Restaurationslokalerne ved Siden af. Her var der fuldt af Folk. Men det var ikke helt den samme Forsamling, der havde fyldt Salen under Mødet. De fattige var borte. Efter at have været Korførere i det rungende Bifald, der havde hilst alle Aftenens Talere, var de forsvunden i Jorden som Spøgelser, da Mødet blev hævet og de ikke længer kunde skjule deres Pjalter i Trængslen. De Tilbageblevne var gennemgaaende vel klædte og vel ernærede Folk, der sad ved smaa Borde og drøftede Fagpolitik, mens de rolig skaalede og bagefter strøg sig henover det fugtige Overskæg med Haandbagen.

Ragna og Grønvold fandt langt om længe et ledigt Bord. Med en Del Besvær lykkedes det dem ogsaa at faa fat paa en Opvarter. Saa tændte Ragna en Cigaret, og mens de ventede paa Maden sad hun aandsfraværende med Albuerne paa Bordet og stødte Røgen fra sig i smaa Ringe. Men nu fik Grønvold Øje paa Arbejderbladets Redaktør, Severinsen, der havde været en af Aftenens Talere. Den svære Mand, hvis Udseende paa mærkelig Maade svarede til hans Bestilling som Partiets Profos, sad i den anden Ende af Lokalet sammen med en Del andre af Partiførerne.

Grønvold stødte til Ragna med Albuen.

„Har du set, hvem der sidder derhenne?"

Ragna fulgte Retningen af hans Blik. Men Synet af hendes afdøde Kærestes formodede Banemand gjorde ikke det samme Indtryk paa hende som paa Grønvold, der aldrig kunde se hans store, ildrøde Skæg uden at gribes af en vild Lyst til at kvæle ham.

„Den Karl faar mig altid til at tænke paa Byrons Ord om Georg IV. Vore Efterkommere vil ikke kunne begribe, hvad vi gav et saadant Dyr at æde. At tænke sig, at det er for at opfede den Slags Mastodonter, at den fattige Mand maa fodre Partikassen. Men lad dem bare mæske sig! Der vil blive sørget for, at de slagtes, før de revner. Ole skal ikke komme til at ligge uhævnet i sin Grav. Vær sikker paa det, Ragna!"

Han havde talt gennem Tænderne for at Omgivelserne ikke skulde høre ham. Ragna tav stille. Hun undte sin døde Ven den Martyrglorie, hans Kammerater havde smykket ham med; og ingen behøvede jo at vide, hvad hun selv vidste om hans sidste Timer. Hvor megen Skyld Redaktør Severinsen havde i hans Død, var hun ikke i Stand til at dømme om; men i hvert Fald bebrejdede hun ham ikke noget. Naar Mænd stredes, maatte den svageste bukke under — det var efter Naturens Orden. Men ufatteligt var det, at Ole havde ladet sig tvinge i Knæ af en forloren Goliath som Severinsen, om hvem Thorsen en Gang havde skrevet, at han med al sin Drabelighed var en Legetøjsmand, der af Slagkæmpen ikke ejede andet end Kampbrølet.

To Krus Øl og et Fad Smørrebrød blev nu kastet ned paa Bordet foran dem. Ragna, der havde Pengene parat, stak Opvarteren dem i Haanden uden at lade sig mærke med, at det omtrent var hendes sidste. Lidt efter var der en, som bagfra prikkede Grønvold paa Skuldren. Han vendte sig rask om. Der stod bag hans Stol en lille, mørkskægget og mørkøjet Mand, der besvarede hans Udraab „dig, Charles!“ med et Nik og samtidig hilste Ragna ved at løfte en Finger op til Hatteskyggen. Det var ogsaa en af Oles Venner, men en af dem, som Ragna aldrig havde kunnet forlige sig med. Hun var led ved ham, fordi det hed sig,

at han lod sig underholde af sine Kærester rundt om i Smaagaderne. Han havde ogsaa altid Penge paa Lommen og var godt klædt.

Han tog Plads ved deres Bord og bestilte straks en ny Omgang. Men Ragna benyttede Lejligheden til at gaa. Hun vilde ogsaa nødig komme for sent hjem af Hensyn til Onkelen, der sikkert sad oppe og ventede paa hende for at kunne komme til at tale om Thorsen. Idet hun gav det Udseende af, at hun gik ud paa Toilettet, blev hun borte med det samme.

Faa Minutter efter svingede hun paa sin Cykel ind i en af Vesterbros lange Sidegader. Det var en af det fattige Kvarters pæneste. Der var flere store Butikker, og lige overfor den Lejekaserne, hvor hun og Onkelen boede, laa Giacomo Morellis *Taverne* med en trefarvet Lygte over Indgangen. Der var endnu Lys bag de gule Vinduesforhæng, og da hun stod af Cyklen udenfor sin egen Gadedør, hørte hun Mandolinklimpren derovre fra.

Hun fandt ganske rigtig den Gamle oppe. Han sad ved Klapbordet i sin lappede Slobrok og skrev. Paa Bordet flød Aviser, og ved Siden af ham stod de to solide Krykkestokke, hvormed han slæbte sig omkring inden Døre.

„Men Onkel! Sidder du og arbejder saa sent."

Den Gamle skubbede sin grønne Øjenskærm op paa Panden. Om hans tandløse Mund laa et livfuldt Smil.

„Jeg arbejder ikke. Jeg skriver et Brev. En Hilsen til en højbaaren Herre. Men det skal jeg fortælle dig om i Morgen. Gaa kun i Seng."

„Jeg havde ellers noget at tale med dig om."

„Er det noget særligt?"

„Ja. Jeg har bestemt mig til at sige min Plads i „Friheden" op. Hvad mener du om det, Onkel?"

Hans graa Ansigt med det tætte Net af Rynker fik et lyttende Udtryk, mens han overvejede.

„Gør det kun, min Pige! Gør det kun! De Svinehunde har misbrugt dig længe nok."

Hun stod med Haanden paa hans Skulder og ventede paa, at han skulde spørge hende om Grunden. Tilsidst sagde hun af sig selv:

„For du veed vel, hvad der er gaaet for sig derhenne i Dag?"

„Ja ja. Det er jo derfor, jeg sidder her og skriver. De Skurke! Men nu maa du ikke forstyrre mig, Barn! I Morgen!"

„Godnat, Onkel!"

Hendes Kammer laa paa den anden Side af Gangen. Der saae lidt forstyrret ud derinde. Hun var som sædvanlig kommen hovedkulds op af Fjerene om Morgenen. Allerede ved Ottetiden skulde hun være ude i Frihavnen, naar Amerikabaaden kom ind. Senere maatte hun ud paa Nørrebro og paa Amager, hvor der begge Steder havde været Fabriksbrande. Hun havde ikke været hjemme hele Dagen.

Da hun sad paa Kanten af den uredte Sovebriks og snørede sine Støvler op, søgte hendes Blik over til den modsatte Væg, hvor en Samling Billeder var heftet fast paa Tapetet. Det var Udklip af Aviser og illustrerede Blade — Kammerets eneste Udsmykning — et Portrætgalleri af hendes Helte i Politik, Videnskab, Kunst og Sport, derimellem ogsaa et Avisbillede af Thorsen.

Det var paa Grund af dette Portræt, at hun og Ole var bleven Uvenner den sidste Dag han levede. Han var kommen herop til hende, frygtelig opreven efter et nyt Sammenstød med Redaktør Severinsen. Da han opdagede Billedet blev han ganske ude af sig selv. Skønt hun forsikrede ham, at hun aldrig havde talt med Thorsen, styrtede han hen imod hende som en gal Mand. „Tøjte!“ brølte han hende ind i Ansigtet. Det var det sidste Ord, hun havde hørt af hans Mund. Samme Aften skød han sig.

ELLEVTE KAPITEL

I den Skare af oplivede Damer og Herrer, der et Par Dage efter strømmede ud under Buelamperne foran Koncertpalæet, var der en svær, mørk Herre i Pels og en blond Dame med et kostbart Graaværksslag over en hyacintblaa Silkekjole. Overalt paa den lange Vej fra Musiksalen ned til Forhallen havde Parret vakt Opmærksomhed paa Grund af Damens smukke Skikkelse. Uden at være høj gjorde hun et anseligt Indtryk, og navnlig tog hun sig fornem ud i Sammenligning med sin mandlige Ledsager, en ældre Modeherre med et godmodigt Ansigt, hvis Træk han uden Held søgte at præge aristokratisk ved Hjælp af et lille „spansk" Fipskæg. Det var Astas Søster Fru Inger Grabow og hendes Mand, Indehaveren af den evropæisk ansete Kunst- og Antikvitetshandel Grabow & Co.

Ude i Kolonnaden stødte de paa en af deres Bekendte, Artillerikaptajn Hermannsen, den bekendte Forfatter, hvis smaa følelsesfulde Naturstemninger med Motiver fra Lejrlivet ved Jægerspris overalt var meget yndet. De bad ham om at følge med dem

hjem til Te, og da de boede i Nærheden, og da Vejr og Føre var godt, begav de sig afsted til Fods. En halv Snes Minutter efter var Gæsten bragt til Sæde i Ægteparrets store Dagligstue, hvor der foran Kaminen var dækket et stilfuldt Tebord med broderet Dug og Sølvmaskine.

Om Stuens Pragt gik der Ry i København. Der blev sagt, at Hr. Grabow ved sit Giftermaal havde plyndret sit Lager for dets største Kostbarheder i det Haab at kunne gøre Hjemmet til en værdig Ramme om sin Hustrus Skønhed. Væggene var beklædt med gamle Gobeliner. Bohavet — et udsøgt Rokokomøblement — var i lyst Palisander med forgyldte Bronceornamenter. Det eneste moderne Møbel i Stuen var et Flygel. Det stod midt paa Gulvet under en mangearmet Lysekrone, der efter Hr. Grabows Sigende en Gang havde hængt i en italiensk Domkirke.

Mens Husets Frue egenhændig skænkede i Kopperne blev Aftenens Koncert diskuteret. Derefter gik man over til at tale om en forestaaende stor Velgørenhedsfest, som Fru Inger var med til at forberede. Skønt hun ikke havde været bosat der i Byen mere end fire-fem Aar hørte hun allerede til de uundværlige ved alle saadanne Lejligheder, hvor Blomsten af det københavnske Selskab skulde udfolde sig i sin Pragt. Om hendes Alder var der altid Dispyt blandt Folk. Paa Grund af hendes smaa Ansigtstræk og ungdommelige Slankhed gæt-

tede man paa Tal lige ned til femogtyve. Hun var netop fyldt fireogtredive, var nøjagtig ti Aar ældre end sin Søster. Det Præg af Værdighed, hun forstod at give sin Optræden, beroede udelukkende paa hendes Holdning, paa den uforlignelige Grandezza hun havde erhvervet sig hjemme i den fynske Amtmandsbolig, hvor hun allerede som halvvoksen maatte repræsentere Familjen og være Værtinde i sin afdøde Mors Sted.

Straks efter Giftermaalet havde hun af sin Mand ladet sig indføre i de Kredse, der stod „Friheden" nær, og som nu gav Tonen an ikke alene i Rigsdagen men ogsaa i Selskabslivet, ja langt ind i Hoffets Sale. Skønt fra Barndommen opdraget til Ærefrygt for alt, hvad der hørte den gamle Tid til, samlede hun i sit rige Hjem alle Liberalismens førende Personligheder i Politik, Literatur og Kunst, og udøvede allerede en ikke ringe Indflydelse.

Hun havde om Eftermiddagen været til et Møde i Anledning af Velgørenhedsfesten, og hun kunde fortælle en hel Del om Forberedelserne. I den ene af Salene skulde der være Tombola, i den anden en folkelig Dansebod med Musikanter klædt i gamle sjællandske Nationaldragter. Fra en aaben Scene vilde populære Skuespillere underholde Publikum. Desuden havde en Snes af de berømteste Forfattere og Forfatterinder tilbudt at læse op af deres egne Værker.

„Til min store Glæde hørte jeg, at vi ogsaa kan gøre Regning paa Dem, Kaptajn Hermannsen. Tro De mig — der vil blive Tilløb til Deres Oplæsning."

Kaptajnen rødmede som en ung Pige og spurgte, hvor man skulde have den Fornøjelse at træffe hende selv paa Festaftenen.

„Jeg skal *tout simplement* staa i en Blomsterbod sammen med Prinsesse Merete. Min Mand derimod vil De finde som Vært i en Bodega. I Spanierdragt med rødt Skærf. Tror De ikke, han vil blive pragtfuld?"

„Absolut! Og Deres Søster — Fru Thorsen — skal hun ogsaa assistere."

Fru Inger saae over paa ham med et lidt usikkert Blik.

„Jeg troede, De vidste, at min Søster i flere Maaneder ikke har deltaget i Selskabslivet."

„Ganske vist. Men en af mine Venner fortalte mig i Dag, at han i Aftes havde set Fru Thorsen i Teatret sammen med sin Mand. Jeg tænkte derfor —."

I Skjul af Bordet stødte Fru Inger til sin Gemal med Foden for at forhindre, at han dummede sig med en uoverlagt Udtalelse. Imidlertid misforstod Hr. Grabow Vinket og troede, at hun tværtimod overlod det til ham at svare. Med sin dybe Stemme, der hentede Ordene op fra Mellemgulvet, sagde han:

„Min Svigerinde gaar sine egne Veje. Vi kender dem ikke."

Kaptajnen var en Mand af Levemaade. Han lod øjeblikkelig det ubelejlige Emne falde, og der taltes en Tid om andre Ting. Men den gode Stemning vilde ikke komme igen. Fru Inger var bleven aandsfraværende; og da nu et sløret Sølvklokkespil i Stuens antike Ur forkyndte Midnat, greb han Lejligheden til at tage Afsked.

Hr. Grabow fulgte Gæsten ud.

Mens hendes Mand var borte sad Fru Inger tankefuld med de rigt smykkede Hænder foldede i Silkeskødet. Kaptajn Hermannsen havde i sin Tid friet til hendes Søster, og Asta, som var omsværmet af mange Bejlere og hverken vidste ud eller ind med Hensyn til sine Følelser, havde i sin Nød betroet sig til hende for at faa et Raad. Hvor bittert fortrød hun ikke nu, at hun havde fraraadet Partiet! Hun fandt det den Gang ikke anseligt nok for Asta, for hvem overhovedet ingen Mand syntes hende stor og god nok. Hvor kunde hun ane, at Barnet ikke en Maaned efter vilde kaste sig sanseløst i Armene paa en saa ryggesløs Person som Thorsen!

„Hermannsen har ikke glemt Asta," sagde hun, da hendes Mand kom tilbage. „Lagde du Mærke til hans Ansigtsudtryk, da han talte om hende? Han glemmer hende aldrig. Det yndige Prosadigt „Æblerosen" har han skrevet med Tanken paa hende. Det er jeg sikker paa."

„Sig mig, har du besvaret din Søsters Brev?“ spurgte nu Hr. Grabow.

„Nej. Og jeg vil heller ikke gøre det. I hvert Fald ikke foreløbig. Asta har skuffet mig frygtelig. Jeg vil helst ikke tænke paa hende.“

„Jeg forstaar dine Bevæggrunde,“ svarede Ægtemanden med sin Bugtalerrøst.

„Alene den Tanke, at hun kunde finde paa at lade sin Mand læse Brevet, gør mig det umuligt at skrive. Fra den allerførste Dag har det Menneske gjort alt for at skille os to Søstre ad. At han nu igen har faaet hende i sin Magt oprører mig i mit Inderste. Jeg begriber ikke Asta. Jeg skammer mig over hende.“

„Jeg forstaar dig,“ kom det igen nede fra Mellemgulvet.

Det gamle Ur havde slaaet Kvarterslag. Ægteparret beredte sig til at gaa til Ro. Hr. Grabow slukkede Lyset i den store Loftskrone og fulgte efter sin Kone ind i Soveværelset. Her maatte han nu først hægte hendes Kjole op i Ryggen og siden lægge sig ned paa Knæ for at hjælpe hende Skoene af. Men den forelskede Ægtemand beklagede sig ikke. Det var blevet ham en kær Vane at gøre Tjeneste som Kammerjomfru, og Fru Inger glemte da heller aldrig at takke ham ved at klappe ham ømt paa Kinden og kalde ham sin Elskede.

Da hun bagefter sad ved Spejlbordet og ordnede sit Haar, talte hun igen om sin ulykkelige Søster.

„Astas eneste Undskyldning er, at det vist en

Gang imellem rabler lidt for hende. Hun har jo altid været lidt egen, og hun har i den sidste Tid kunnet komme med de besynderligste Udtalelser. Hvad lignede det ogsaa at indlogere sig hos en fremmed Dame i Stedet for at tage mod vort Tilbud og bo hos os. Havde hun gjort det, var Ulykken ikke sket — det er jeg vis paa."

Hun tænkte paa, at Asta egenlig burde vide, at ogsaa hun en Gang havde elsket en uværdig. Hun vilde da maaske forstaa hendes Sorg over det, der var sket. Den utaknemlige! — For anden Gang maatte hun nu opgive Haabet om at blive trøstet for sit eget Hjertes Skuffelser ved at se Asta glad og lykkelig.

Henne under Ægtesengens Baldakin sad allerede Hr. Grabow i sin Natdragt af stribet Silke. Men Fru Inger havde endnu mange Forberedelser at gøre. Der var Haarnaale at fæste, Toiletsager at bringe paa Plads, og under alt dette stod Munden ikke stille paa hende. Men Hr. Grabow var vant til denne ubetimelige Snaksomhed, der kom over hans smukke Frue ved Sengetid, naar en eller anden Begivenhed, en Samtale eller et Musikstykke havde sat hendes Sind i Bevægelse. Han lagde taalmodig sine hundrede Kilo tilrette under Edderdunstæppet, idet han hensynsfuldt undertrykte en Gaben.

Endelig slukkede Fru Inger Spejllamperne, saa kun den dunkeltrøde Ampel i Loftet brændte. Men

endnu nogen Tid puslede hun omkring i Halvmørket, som om hun søgte efter noget; og tilsidst forsvandt hun stille ud af Værelset. Inde i Salen tændte hun atter Loftskronen, og her i Ensomheden brød hun nervøst sammen. Jaget og pint af Tanken om Søsteren, som nu igen glemte hende i sin Forførers Arme, sank hun ned i en Stol og brast i Graad. Hun havde brændt hendes Brev, fordi hun ikke taalte at læse det til Ende. Hvert jublende Ord deri havde ramt hende i Hjertet som et Knivstik.

Der var en Gang bleven spaaet hende, at hun skulde ægte en af Landets fornemste Mænd, og indtil sit niogtyvende Aar havde hun haft Grund til at tro paa Spaadommens Opfyldelse. Ovre paa Fyn havde flere af de store Lensbesiddere vist hende megen Opmærksomhed, en af dem paa en saa opsigtsvækkende Maade, at hun havde haft Ret til at gøre sig Forhaabninger. Han var ikke alene en fornem men ogsaa en smuk og beleven Mand, og hun elskede ham oprigtig. Saa trak han sig pludselig tilbage, paavirket af Familjen; og kort efter giftede han sig med en Kusine. Samtidig døde hendes Far, det gamle Hjem opløstes, i sin Forbitrelse bønhørte hun Grabow, der flere Gange havde friet til hende. Hun var sin Mand taknemlig for hans Godhed. Hun skønnede paa den Luksus, han omgav hende med, paa den Hyldest, han og hans Venner utrættelig viste

hende. Men hendes Sind havde endnu ikke faaet Fred.

Nu for nylig havde hun genset sin falske Bejler ved den højtidelige Grundstensnedlæggelse af det nye Børnehospital. Kongefamiljen havde været til Stede. Grabow, som var Medlem af Byggekomiteen, havde haft det ærefulde Hverv at føre en af de unge Prinser til Sæde paa den overbyggede Tribune, der var forbeholdt Hoffet og andre særlig indbudte. Midt under Højtideligheden fik hun Øje paa ham, og det havde rislet sødt igennem hende ved at se ham staa dernede i Trængslen som almindelig Tilskuer, mens hun selv sad paa Forhøjningen mellem to Ministre i Kongefamiljens umiddelbare Nærhed. Da han ved Bortkørslen gjorde Mine til at hilse, havde hun vendt Ansigtet bort.

Det gamle Urs Sølvklokkespil lød igen spøgelseagtig ud i Nattestilheden. I det samme blev Døren sagte aabnet. Hr. Grabow kom til Syne i sin stribede Narredragt.

„Men Gud, Inger — sidder du her! Du er da ikke daarlig?“

Hun vinkede ham bort.

„Jeg har faaet Tandpine. Men det gaar nok over. Gaa blot i Seng, min Ven!“

TOLVTE KAPITEL

I et Par Dage havde Niels søgt Glemsel i Astas Arme. Saa tog han en Dag efter Frokost ind til Byen for at opsøge nogle af de indflydelsesrige Mænd indenfor Partiet, som han havde Grund til at anse for Forbundsfæller. Han vilde tale med dem om Redaktionsskiftet i „Friheden" og høre deres Mening om, hvad der nu burde gøres. Det havde iøvrigt forbavset ham lidt, at ingen af dem hverken privat eller offenlig havde ladet høre fra sig i Anledning af Forræderiet og nedlagt Protest. Kun den brave Klemens Junge havde sendt ham et varmt Vennehaandtryk ovre fra en jydsk Landevejskro. Men Klemens var en Fredens Præst, som han ikke kunde regne med som Kampfælle. Saa havde han forøvrigt modtaget en vistnok velment Skrivelse fra den gamle Rabulist Otto Kall, et langt Brev i Opraabs-Stil med mange Understregninger og Udraabstegn. Det var alt.

Den første, han søgte, var Professor Baden, den berømte Filolog. Professoren havde staaet gamle Kresten Paarse nær og været en af de Videnskabsmænd, med hvis Bistand denne vellykkede Kryds-

ning af en Højskole-Idealist og en forretningskyndig Uldjyde i sin Tid havde grundlagt sit Blads store Anseelse. Hver Gang Niels i de senere Aar havde mødt Professoren paa Gaden, havde denne standset ham og sagt ham Behageligheder for hans Artikler. Om Rømer og de andre af Bladets nuværende Magthavere talte han altid med Foragt — „Gravrøverne", som han kaldte dem, fordi de levede højt af at nedværdige og skænde Kresten Paarses journalistiske Æresminde, saa der snart ikke var stort andet tilbage af det end Navnet.

Professoren var hjemme. Han modtog ham i sit Arbejdsværelse, hvor han sad med en Silkekalot paa Hovedet og et Hefte af *Revue des deux mondes* i Haanden. Det var nu straks Niels lidt paafaldende, at Professoren ikke af sig selv førte Talen hen paa Redaktionsskiftet, men derimod kastede sig ud i en ordrig Beskrivelse af nogle nye Indskrift-Fund, som han netop havde læst om; og da Niels afbrød ham og bragte Sagen paa Bane, viste han sig mærkelig uvillig til at udtale sig om den.

„Ja — det er jo en sær Historie", sagde han i halvgnaven Tone, som om det drejede sig om en forbyttet Paraply. „Men hvad er der i Grunden at sige til det? Magnus Paarse er jo Bladets retmæssige Ejer, og baade Regeringen og Partistyrelsen maa velsagtens have godkendt Ordningen."

„Ikke alene godkendt, men fremtvungen den," sagde Niels. „Jeg ved det med Sikkerhed."

„Naa — ovenikøbet. Ja, saa er Afgørelsen med andre Ord inappellabel. Har De forresten set Nummeret for i Dag med Mouritzens første Forsøg i Udenrigspolitiken? Slet ikke ueffent. Lad os se Tiden an! Maaske vil det hele arte sig bedre, end baade De og jeg i Øjeblikket tænker."

Denne pludselige Godlidenhed faldt Niels for Brystet. Han forstod ikke den Tale — sagde han heftig. Et politisk Parti, der udleverede sit førende Organ til en Bande professionelle Falskspillere, naglede sig selv til Skampælen. Men nu var det Professoren, der afbrød. Den berømte Lærde var ikke vant til at blive tiltalt i den Tone. Da Niels gav sig til at tale om Muligheden af at skabe et nyt liberalt Blad, der kunde tage Kampen op med „Friheden", afviste han Tanken som en Daarskab. Forholdene var ikke længer som i gamle Dage, da Kresten Paarse kunde starte et Hovedstadsblad fra en tre Værelsers Lejlighed i et Baghus og have hele Maskineriet installeret i Kælderen. At forsøge paa at rende et Kæmpeforetagende som „Friheden" over Ende vilde være det samme som at kaste nogle Millioner ud af Vinduet.

Niels fandt det ikke Umagen værd at spilde flere Ord paa Manden. Han rejste sig og gik bort uden at give ham Haanden. Han havde selv tvivlet om, at det vilde være muligt at rejse den fornødne Kapital til et nyt Blad; men han var dog gaaet hjemmefra med et lille Haab, og det ærgrede ham nu, at

han ikke for længe siden havde gennemskuet Fyren, for hvis Karakter han aldrig havde haft stor Agtelse. Hans latterlige Forfængelighed var velbekendt. Han burde have sagt sig selv, at en saadan gammel Nar ikke vilde udsætte sin af Partipressen oppustede Verdensberømmelse for nogen Fare.

Det gik ham imidlertid ikke stort anderledes hos nogen af de andre fremtrædende Personer, som han i Eftermiddagens Løb søgte. Det var Folk, der nok paa Tomandshaand kunde jamre over Forfaldet i Partiet og dets Presse, men som var altfor ømme over deres Anseelse til at vove et aabent Brud med et Blad som „Friheden", der beredvilligt udbasunerede deres Fortjenester for sine hundrede tusinde Læsere. Som gamle Heste skulde de stadig have Ørene kildrede.

Den mest aabenhjertige af dem var Industribankens Direktør, Hr. Marcus *jun.*, der var en opgaaende Stjerne indenfor Partiet. Ligesom Professor Baden havde han altid oversukret ham med Smiger; men nu hørte han længe paa ham i Tavshed og sagde derpaa i sin Pariserjargon:

„Hvad er det egentlig, De har imod „Friheden"? Det er jo i Virkeligheden et fortræffeligt Blad. Et Mønsterblad. Netop saa taabeligt som den Slags Papirer maa være. En stor Avis skal have noget for enhver Smag og navnlig noget for den sletteste. Og i den Henseende tilfredsstiller vort kære Parti-

organ jo alle rimelige Fordringer. Mon De har nogen rigtig Forestilling om, hvad Starten af et nyt Blad vil koste? Bedste Hr. Thorsen, lad os ikke anraabe Himlen om en ny Syndflod for at faa druknet en Mus."

Men nu kogte Harmen op i Niels. Han slog i Bordet for den almægtige Bankmand. Han sagde, at en Syndflod var netop, hvad der trængtes til nu for at faa renset den Augiasstald, som Partiet efterhaanden var blevet. Og den vilde ogsaa komme en Gang, og skulde han og alle andre overlegne Spasmagere blive skyllet ned fra deres høje Stade og ud i Muddergrøften.

Da han igen stod ude paa Gaden, sagde han til sig selv, at han aabenbart havde al Grund til at prise sig lykkelig over, at han ikke var bleven Redaktør. Den Frisindets trofaste Fanevagt, han havde stolet paa, og som han i Tankerne saa ofte havde holdt Revy over, var altsaa en Indbildning. Den var i hvert Fald et Falstaffsk Kompagni af Pjalte, Narre og Galgenknebler, der deserterede ved den første Salve. Der jog ham et Øjeblik den Tanke gennem Hovedet at forsøge paa at skaffe sig Talefrihed i Arbejdernes Blad. Han kendte Redaktør Severinsen, og han havde i sine unge Dage skrevet en Række Artikler i Bladet. Men saa huskede han, at Severinsen havde hilst Redaktionsskiftet i „Friheden" med lun Tilfredshed. Forstaaeligt nok! Rømer & Co. var Mad for Mons! Desuden

var der jo allerede indenfor Socialdemokratiet den samme Trængsel af Snyltere og Slughalse som i de andre Partier. At sidde bred og stor og magelig i en Kontorstol med en dampende Cigar i Munden og en Telefon for Øret, — det var nu ogsaa bleven Fremtidsdrømmen for mange unge Folk af Arbejderklassen.

Paa Hjemvejen, da han gik forbi Indgangen til Kongens Have, kom han til at tænke paa den Julidag i Aarhundredets Begyndelse, da Bønder og Byfolk fra hele Landet strømmede til Hovedstaden og samledes til Fest derinde i Haven for at juble over det gamle Regimentes Fald og hylde den første demokratiske Regering. Det var tretten Aar siden, og den ene af de nye Ministre, som den Gang blev løftet paa Skjolde, sad nu i Tugthuset, afsløret som Stortyv og Bedrager. Han var selv kun en ung Student den Gang; men om Aftenen, da Haven blev illumineret, sprang han op paa en Bænk og holdt en Tale for det nyskabte Danmark. Maaske havde han aldrig talt bedre end den Aften. Hans Hjerte var saa fuldt. Landets Fremtid laa for ham i et straalende Morgenskær. Han havde talt om Fortidens duknakkede Bonde, om Tvangsarbejdet paa Hovmarkerne og om Ridefogdens Pisk uden at forstaa, at det stadig havde lange Udsigter med Folkets virkelige Frigørelse. Endnu den Dag i Dag levedes der jo under Fortidens Trællekaar — blot med den Forskel, at det nu var Rigsdagsbaronerne,

der var bleven Landets Naadigherrer, og Pressejunkerne, der holdt Folket i Skræk med Gabestok og Træhest.

Klemens Junge havde ogsaa været med til Festen. Han kunde huske, at de i deres Begejstring begge to havde baaret grønne Bøgekranse om de hvide Studenterhuer. Ak ja, Klemens! „Naturens muntre Søn", som han blev kaldt allerede i Skolen. Maaske stod han i dette Øjeblik som Foredragsholder i en propfuld Højskolesal og henrev Tilhørerne med sin festlige Veltalenhed. Eller han sad og solede sig paa en eller anden gammel Borgvold, ... sad der med sin lille Snadde i Munden og glemte Alverdens Jammer over en foraarsgrøn Rugmark og en kvidrende Lærke.

Et lykkeligt Sind! ...

Da han naaede ud til Søerne og gik over Dronningebroen, bestemte han sig til at tage hen til sin Mor og Søster. Han havde i den sidste Tid forsømt dem. De vidste end ikke af, at Asta var kommen tilbage til ham, og han havde maattet love hende at underrette dem derom, saa de kunde være forberedte, naar hun en af Dagene gjorde dem et Besøg.

Søsteren lukkede selv op for ham. Hun havde kendt hans Ringning og var straks styrtet ud. Hendes fregnede Ansigt blussede af Ophidselse.

„Bare du ikke var kommen! Veed du, hvem der sidder derinde i Stuen?"

„Nej.“

„Fætter Jørgen. Han har vistnok siddet her et Par Timer. Det har ikke været muligt at blive af med Bæstet. Paa sin ækle Maade har han frittet os ud om, hvad du nu tænker paa at gøre, om du helt vil opgive din Bladvirksomhed — og jeg veed ikke hvad.“

Niels gik ind i Stuen men beholdt Overfrakken paa. Fætteren — en ældre Skolemand — nikkede til ham fra en Lænestol, da han kom ind. De to havde aldrig været Venner. Fætteren havde haft et Horn i Siden paa Niels lige siden denne fik Studentereksamen med Udmærkelse. Det var Fætterens Orm, at han ikke selv var bleven Akademiker. I Skolekredse havde han iøvrigt skabt sig et vist Navn ved at udgive en Række danske Læsebøger for Ungdommen, det saakaldte „Ludvigsenske System“, og han gjorde i den Anledning Krav paa at blive betragtet som en pædagogisk Autoritet. Han skrev desuden selv baade Digte og moralske Fabler for Børn, hvoraf flere Prøver var optaget i Systemet. En anden af hans forfængelige Indbildninger var den, at han med sin førladne Skikkelse, sit store, graanende Haar og sit strenge Skolemesterblik bag Staalbrillerne var Henrik Ibsens genskabte Billede.

Niels havde straks forstaaet Grunden til, at han var kommen. Fætteren plejede ikke at vise sig her,

uden at der var Næring at hente for hans Skadefryd. Det varede da heller ikke længe, før han begyndte at tale om, hvad han kaldte for Paladsrevolutionen i „Friheden".

„Kom den Ordning dig ikke lidt overraskende? Havde du egenlig ventet det Resultat? — Saavidt jeg har forstaaet, var du selv Aspirant til Redaktørstillingen. Men naturligvis — en Mand som Dr. Rømer kunde ikke forbigaas. Hans sjeldne Dygtighed og Arbejdsevne er jo almindelig anerkendt."

Der var ingen, der svarede ham. Niels stod henne ved det ene Vindue og saae ud over Søen. Han holdt Hænderne paa Ryggen, og man kunde i Stilheden høre ham knipse med Fingrene.

„Og saa er Rømer jo *Doctor*", fortsatte Fætteren efter et lille Ophold. „Det har selvfølgelig ogsaa haft Betydning. Skade, Niels, at du ikke fik din Afhandling antaget den Gang. Ellers kunde du maaske ogsaa være kommen i Betragtning. I det mindste som en af Medredaktørerne."

Niels kunde stadig ikke overvinde sig til at svare ham. Frk. Anna derimod røg nu op.

„Hvad er det for Snak! Har Niels faaet en Afhandling forkastet? Det er jo det rene Vrøvl. Du veed jo godt, at det var Niels selv, der tog sin Disputats tilbage, da Rømers var bleven antaget. Saa betakkede han sig. Det veed du jo altsammen saa udmærket godt."

Fætteren saae paa hende med et overbærende Smil, der skulde antyde, at han ikke nænnede at berøve hende en smuk Indbildning.

„Ja, ja, saa siger vi altsaa saadan, kære Anna. Den Forklaring lyder jo saa sandsynlig.“

Niels drejede nu Hovedet om mod Søsteren:

„Hvorfor vil du forstyrre Fætter Jørgen i hans Glæde? Vær sikker paa, at den kommer fra Hjertet.“

„Hvad er det for en Glæde, du taler om?“ spurgte Skolemanden i irettesættende Tone. „Jeg har aldeles ikke ytret nogen Glæde. Det er jo rent Opspind. Jeg har sagt — og det er min Overbevisning — at Dr. Rømers Valg var en Selvfølgelighed. Udnævnelsen er da ogsaa bleven modtaget med enstemmig Anerkendelse. Jeg hører ikke til Dr. Rømers Meningsfæller; men jeg har dog aldrig tvivlet om, at hans Hensigter var de bedste. I Modsætning til visse andre Folk er Dr. Rømer ikke gaaet ind i Politik og Journalistik for at spille en Rolle. Det behøvede han nemlig ikke. Hans betydelige Navn som Videnskabsmand, hans pletfri Karakter og uangribelige moralske Vandel vilde altid have sikret ham en fremragende Plads i Samfundet.“

Niels hørte næsten medlidende paa ham. Hans afmægtige Ondskab mindede ham altid om en hvæsende Hugorm, han en Gang havde haft under sin Støvlesaal.

Men Frk. Anna tog nu atter Ordet.

„Du siger, at du aldrig har været Rømers Meningsfælle. Nej, du kan tro, vi husker nok din Forargelse, da Niels begyndte at skrive i „Friheden". Saadan et Smudsblad, sagde du. Du vilde ikke se det Blad indenfor dine Døre. Men nu vil du saamænd nok forlige dig med det. Naar det kommer til Stykket, er du maaske allerede Abonnent."

Fætteren blev rød helt op over Staalbrillerne.

„Jeg kan høre paa dig, at din Brors Skuffelse er gaaet dig svært nær til Hjertet, lille Anna. Men som bekendt bør der forundes den tabende Part i en Proces en passende Frist til at udtømme sin Galde. Jeg skal derfor ikke gaa i Rette med dig for dine Uartigheder."

„Hører du, Niels!"

Niels var gaaet hen til Moderen, der sad ængstelig neddukket over sit Strikketøj. Det var en Gang hændt, at han havde taget Fætteren i Kraven og kastet ham paa Døren, og han kunde se paa den Gamle, at hun rystede af Angst for en Gentagelse. Fristelsen var unægtelig igen over ham. Derfor vilde han ogsaa gaa nu.

„Jeg kommer igen en anden Dag, naar Luften herinde er mindre forpestet," sagde han.

Søsteren fulgte ham ud.

„Jeg kunde spytte paa ham," sagde hun ude i Forstuen. „Det modbydelige Kræ!"

„Sig hellere: den gode, danske Mand. Vi har dem for Tiden ikke bedre."

„Du skal se, Niels, han er fra nu af en af „Frihedens“ varmeste Forsvarere. En Dag ser vi ham saamænd nok optræde i Bladet.“

„Rimeligvis. Hyklerne i et Land finder altid tilsidst hinanden. — Naa, jeg kommer igen i Morgen.“

Paa Vejen hjem langsmed Søerne mindedes han Dr. Vadum, der velsagtens nu var over alle Bjerge. „Her er jo ikke til at være“, havde han sagt. Han forstod ham nu. Han følte sig som den Borgherre i Eventyret, der — bagbunden og kneblet — maatte være Vidne til, at Røverne satte sig til Højbords i Gildesalen og lagde hans Fædrenehjem øde. Dette København, hans Fødeby, der endnu for faa Dage siden havde været ham den eneste By i Verden, Dronningen for alle Byer, taalte han hverken Synet eller Lugten af mere. Dersom han ikke skulde kvæles, maatte han bort herfra. Jorden brændte ham under Fødderne.

— — —

Da han havde lukket sig ind i sin Lejlighed og her i Forstuen saa Astas Overtøj og Hatte paa den tidligere saa tomme og øde Knagerække, lyste det op i hans formørkede Sind. Asta! Han fandt hende inde i Dagligstuen, hvor hun sad i Sofahjørnet med sit Sybord foran sig og et lille Broderiarbejde i Hænderne, saa fredelig og stille, som var der ikke andet til i Verden end lykkelige Drømme.

Hun havde om Formiddagen faaet sine private Ejendele flyttet tilbage, og alt var igen som i gamle Dage. Stuen duftede af Blomster, og paa Væggen over det gamle Skrivechatol fra Napoleonstiden hang atter hendes kære Anegalleri af Bodenhoff'er og Hunæus'er.

Han lagde Hænderne om hendes Hoved for at kysse hende. Men pludselig holdt han inde.

„Hvad betyder det? Du har jo grædt."

„Kan du se det?"

„Ja. Hvad er der sket?"

Hun tog hans Haand og trykkede den mod sin Kind.

„Ingenting, min Ven. Jeg har bare længtes efter dig. Du blev saa længe borte."

Han satte sig ved Siden af hende i Sofaen og lagde Armen om hendes Liv. Hendes Tone gjorde ham endelig helt nærværende.

„Og hvad er saa det for et Kunstværk, du sidder dér og har saa travlt med?"

Asta bredte Arbejdet ud over sit Knæ.

„Det skulde have været en Fødselsdagsgave til Inger. Men nu veed jeg virkelig ikke . . . nu gør jeg det bare færdigt."

„Men hvad skal det Spindelvæv bruges til?"

„Kære, kan du ikke se det. Det er jo et Lommetørklæde. — Synes du, det er pænt?"

„Naar jeg tænker mig det i Forbindelse med en kraftig Snue, saa —."

Hun tog ham i Øret.

„Jamen det skal du slet ikke, du skrækkelige Barbar! Det har overhovedet ikke noget med Næsen at gøre. Du skal tænke dig det i et Par smukke hvide Damehænder —."

„Det har jeg ikke svært ved," sagde han, tog hendes ene Haand og førte den til sine Læber.

„Hvor galant!"

En lille Tid sad de nu og smaasnakkede og smaaspøgte paa Forelskedes Vis. Saa sagde Niels, og hans Tone blev igen alvorlig:

„Du nævnte før din Søster. Sig mig, har du stadig ikke hørt fra hende?"

„Ikke et Ord!"

„Ja, der ser du altsaa!"

Hun lagde Haanden over hans Mund.

„Nej, jeg ser ingenting! Og du faar ikke Lov til at sige noget ondt om Inger. Hun er ikke, som du tror. Jeg er naturligvis bedrøvet over, at hun ikke skriver. Men jeg forklarer mig det paa min egen Maade."

„Og hvordan er saa den?"

„Ja, det kan vistnok lyde underligt og ikke rigtig søsterligt. For Inger er jo selv gift. Men jeg tror alligevel ikke, hun veed, hvordan det er rigtig at holde af nogen. Min Svoger er jo en udmærket Mand; men saadan vildt forelsket i ham har Inger vistnok aldrig været. Derfor fordømmer hun mig. Naar man ikke selv har følt, hvordan Kærligheden

kommer til et Menneske, forstaar man ingen Verdens Ting."

„Hvordan kom den da til dig?" spurgte Niels interesseret.

„Det faar du ikke at vide. For saa vil du le af mig. Saadan noget lader sig vel overhovedet ikke forklare. Men jeg kan fortælle dig, hvordan jeg som ung Pige altid tænkte mig, at den store Forelskelse vilde komme."

„Hvordan var saa det?"

„Nej, jeg vil alligevel ikke sige det. Det lyder saa skabagtigt."

„Nu har du gjort mig nysgerrig. Nu vil jeg virkelig vide det."

„Naa ja. Du husker nok fra Bibelen, hvad der staar om Bebudelsens Engel, at den kom til Jomfru Maria i en blændende Lysglans. De Ord gik jeg altid og spekulerede over."

„Og saa?"

„Saa er der ikke mere."

„Jo, du vilde vistnok sige, at saa kom det i Virkeligheden helt anderledes."

Hun lagde sig ind til ham med lukkede Øjne.

„Nej — ikke saa meget anderledes. Lidt maaske. Men Jomfru Marias første Følelse var jo for Resten ogsaa en slem Forskrækkelse."

Niels søgte tilbage til sine egne Erindringer fra den samme Tid og blev lidt forlegen. Han slog Armene omkring hende og bøjede sig ned

over hendes Mund i en øm og heftig Omfavnelse. Overrumplet gav hun sig hen til hans Kærtegn, gemte sig hos ham med ufrivillige Smaakluk som en Høne, naar den fortumlet dukker sig under Hanens brusende Vinger.

„Nu har jeg skriftet," sagde hun bagefter, idet hun tog sig op til Haaret. „Nu er det din Tur."

„En anden Gang," sagde han og rejste sig op. Hans Tone var igen nedstemt, hans Mine mørk. Længe gik han op og ned ad Gulvet i egne Tanker. Men Asta blev ikke forundret. Saa dejligt de havde haft det i disse Dage, saa havde hun dog hele Tiden godt mærket, at han ikke havde glemt sin store Skuffelse. Forleden Aften i Teatret var hun endda paa ret uhyggelig Maade bleven mindet derom. Skønt det var ham selv, der havde foreslaaet at gaa derhen for at Folk igen kunde se dem sammen, havde han under hele Forestillingen været frygtelig adspredt og urolig. I en Mellemakt havde han tilsidst spurgt hende, om de ikke skulde gaa. Han udholdt ikke at sidde mellem alle de dumt gloende Øjne.

Efter nogen Tids Tavshed satte han sig igen hos hende og tog hendes Haand.

„Hør her, Asta! Mon du har glemt, at jeg i sin Tid blev dig en Bryllupsrejse skyldig. Jeg indbildte mig den Gang at være uundværlig herhjemme, og jeg bad derfor om Henstand. Nu er jeg en fri Mand, og jeg vil foreslaa, at vi pakker vores Kuf-

ferter og rejser bort en Tid. Der ligger en lille italiensk Fiskerby ved Middelhavet. Jeg var der en Gang i min Ungdom, og jeg husker, at jeg gjorde mig selv det Løfte, at dernede vilde jeg tilbringe mine Hvedebrødsdage. De har allerede Sommer nu. Vi kan naa derned, mens Mandeltræerne blomstrer. Der var et renligt og godt Hotel med en stor Orangepark, der gik lige ned til Stranden. — Du ser paa mig. Har du Betænkeligheder?"

„Nej, nej — hvor kan du tro? Det svimler bare for mig. Er det virkelig dit Alvor?"

Synet af hendes straalende Ansigt gjorde ham tavs. Saa lidt forstod hun altsaa! Saa fremmed var hun for de Følelser, der betog ham ved dette Opbrud, denne Fredløshedens Flugt.

„Hvornaar mener du at kunne være rejsefærdig?" spurgte han. „Behøver du mere end to Dage?"

„To Dage! Det ved jeg næsten ikke, Niels! Jeg maa jo have min Garderobe i Orden. Hvor længe har du tænkt, at vi skal være borte?"

„Et Par Maaneder. Men du kan jo forsyne dig undervejs."

„Alligevel, Niels! — Haster det saa meget."

„Ja, jeg vil bort fra dette Dødens Rige og endnu en Gang mærke, at jeg lever. Jeg giver dig en Frist af tre Dage. Paa Fredag, Asta, drager vi to ud i Verden. Inden Mandag sidder vi nede paa Klippekysten under Pinjer og Cypresser. Ingen Menne-

sker, ingen Aviser, bare os to og Middelhavet, der bruser under vore Fødder! Vi vil leve som et Par glade Børn og glemme alt undtagen os selv. Men det maa du hjælpe mig med!“

Hun slog Armene om hans Hals og knugede sig ind til ham.

„Ja — blot jeg kunde, Niels! Blot jeg kunde!“

TRETTENDE KAPITEL

Den følgende Dag, mens Asta var taget til Byen for at købe Rejseudstyr, sad Niels ved sit Skrivebord for at ordne sine Papirer. Det foregik med mange Afbrydelser. Hvert Øjeblik lagde han sig tilbage i Stolen og blev borte i sine Tanker. Han havde i Dagens Aviser læst en Gengivelse af et Foredrag, som Klemens Junge havde holdt ved en eller anden Højskole-Festlighed ovre i Jylland. Det var en Lovprisning af det sidste Aarhundredes frodige danske Sangkunst fra Oehlenschläger indtil vore Dage, og han havde endt sin Tale med at kalde Danmark for Sangfuglereden i Europas Løvkrone.

Der var ikke noget nyt for ham i alt dette. Han og Vennen havde længe tænkt forskelligt om det danske Parnas. Men at Klemens havde valgt netop dette Tidspunkt til at proklamere sin Uenighed med ham, det undrede ham en Smule. Trods hans Vennebrev forleden tænkte han sit derved. Vilde ogsaa Klemens svigte ham? Var Talen en skjult Udsigelse, et første Skridt til et aabent Brud med ham,

den overvundne Mand? En styg Tanke — ja; men han havde mistet Tilliden til Menneskene. Selv sin ældste og bedste Ven turde han ikke længer stole paa. Efter Bladene at dømme havde hans Ord vakt mægtig Begejstring. En af Tilhørerne var staaet op og havde takket Klemens og kaldt ham for Ungdommens aandelige Fører. Naturligvis. Dertil maatte det jo komme. Hans vege Sind, hans vennesæle Væsen og blomstrende Veltalenhed gjorde ham jo som skabt til at blive dette Folks Afgud. — „Sangfuglereden i Europas Løvkrone". Ak ja! Under denne aarhundredlange Kvinkeleren, denne kælne Smægten var Folket lullet dybere og dybere ind i Sorgløshedens Dødssøvn — til Glæde for Vildkattene i Syd og Nord. Hvornaar hørtes sidst en virkelig Mandsrøst fra det danske Sangerlav? Lammefrom Hyrdepoesi og skoledrengeagtig Naturdyrkelse fuldendte i disse Dage Nationens Forkrøbling. —

Der blev banket paa Døren. Husholdersken kom ind med et Visitkort. Der var en Herre derude, der meget ønskede at tale med ham.

Niels tog Kortet. Det gav et Ryk i ham, da han læste Navnet. „Generaldirektør Haller." Hvad Pokker vilde den Nar her?

„Vis den Herre herind," sagde han efter nogle Øjeblikkes Betænkning og saae igen paa Kortet. Men her var ikke noget at tage fejl af. Det var Marius. De havde siden Skoledagene næppe talt tyve

Ord med hinanden. De gik hinanden forbi paa Gaden uden at hilse, og Fyren maatte jo vide, at han afskyede ham.

Døren aabnedes og en pluskæbet Herre med Ordensroset i Knaphullet traadte ind. Han saae sig et Øjeblik om, styrede derpaa smilende hen imod Niels med fremstrakte Arme, som om han var parat til at fejre Gensynet med en kammeratlig Omfavnelse.

Niels gav ham køligt Haanden og bad ham tage Plads.

Generaldirektøren satte dog først en Guldlorgnet paa sin lille indsunkne Næse og saae sig atter nysgerrigt omkring. Med et Udbrud af Henrykkelse gik han derpaa hen til Vinduet for at beundre Udsigten.

„Kære — det maa jeg sige! Hvor bor du pragtfuldt her. Og se Maagerne! Et herligt Syn! Herligt!"

„Min Tid er knap," afbrød Niels ham. „Lad os sætte os. Og saa vil jeg foreslaa, at vi straks gaar over til Dagsordenen. For det kan jo ikke være for at se paa min Udsigt, at du er kommen."

Generaldirektøren lo.

„Nej! Du har selvfølgelig Ret. Uden vægtigere Grunde havde jeg vel næppe vovet mig herind i Løvens Hule. Ja du misforstaar jo ikke Udtrykket. Du husker nok vor kære gamle Rektors Øgenavn til dig. Nu har „Løveungen" vokset sig stor og mæg-

tig, og indgyder sine Medskabninger Skræk hver Gang den ryster Manken."

Han havde sat sig mageligt tilrette i en Lænestol og slaaet Benene overkors. Nu tog han Lorgnetten af Næsen og holdt den ud for sig i Arms Længde, idet han udslyngede et „Altsaa —;" hvorpaa han pludselig gik i Staa og stirrede maabende ud for sig i departemental Aandsfraværelse.

Mens Niels utaalmodig ventede paa, hvad der vilde komme, vaktes en Række Erindringer hos ham fra Skoletiden, hvor han til sin Ærgrelse havde maattet slaas om Dukkepladsen med denne Undermaaler, der forstod at gaa Lærerne under Øjne og var bleven deres Yndlingselev. Siden havde Luksen med samme Held tillogret sig Velyndere blandt Universitetets Professorer og ved Hoffet. I den konservative Studenterforening var han ogsaa hurtig kommen til at spille en Rolle som loyal Undersaat og patriotisk Festtaler. Det var paa et Tidspunkt, da Højre endnu sad inde med Regeringsmagten. Derfor havde han allerede faaet en af Landets store Embedsstillinger og kunde ved højtidelige Lejligheder møde op med et Kjolebryst saa overbroderet med Kors og Stjerner som en Kotillonspude. „Altsaa —," gentog han. „Hvad jeg gerne vilde sige dig, var dette, at jeg — maaske til din Forundring — mangen Gang i Tankerne har sendt dig en oprigtig og velment Tak for dine Artikler i „Friheden". Det vil, som sagt, maaske for-

undre dig. Men — altsaa — jeg syntes, du skulde vide, kære Ven, at der ogsaa inden for vort Parti er adskillige, der har glædet sig over de selvstændige og fordomsfrie Standpunkter, du ved flere Lejligheder har indtaget. Og saa raader du jo over en Fremstillingsevne, en Flugt i Stilen, en Klarhed i Tanken, en Varme i Udtryksmaaden, der uvilkaarlig maa vække Beundring."

„Jeg veed det," afbrød Niels igen. „Men hvad saa mere? Det kan jo heller ikke være for at sige mig Komplimenter, at du er kommen. Du er da maaske saa god at lade mig høre dit Ærinde."

„Naa — som sagt!"

Generaldirektøren holdt igen Lorgnetten ud fra sig i Arms Længde, mens hans rødmossede Ansigt antog en enfoldig smilende Grimace. Han havde i sin Tid gjort Lykke som Fremstiller af Studenterkomediernes komiske Gamle, og det var, som om hans ydre Væsen for bestandig var blevet præget af disse sceniske Triumfer. Trods al embedsmæssig Værdighed stod der omkring hans Person selv i de højtideligste Øjeblikke et umiskendeligt Genskin af Vaudevillen.

„Altsaa! Som Sagerne i Øjeblikket staar, har jeg tænkt mig, at det maaske var af Interesse for dig at vide, at du ogsaa paa vor Side har forstaaende Læsere. Din fortrinlige Artikelserie om de Bismarckske Retningslinjer i Tysklands Udenrigspolitik skaffede dig saaledes mange oprigtige Venner hos

os. Tiden er jo højst alvorlig. Forholdene rundt om i Europa opfordrer til den største Agtpaagivenhed. Jeg talte netop i Aftes med Kommandør Gram om de Artikler. Han var begejstret for dem, kaldte dem et Varsko i rette Øjeblik."

Niels tænkte ved sig selv: Jeg begynder at lugte Ræven.

„Hvem er den Kommandør Gram? Er det ham, der er Partiets Formand?"

„Næstformand. Men — mellem os sagt — designeret til at afløse gamle Kammerherre Cramer ved næste Delegeretmøde. Du kender ham af Udseende, ikke sandt? En Kernekarl. Og hans Væsen svarer til hans Ydre. Du har i dine Udtalelser undertiden været ret hensynsløs mod os konservative. Men een hæderlig Egenskab bliver du i det mindste nødt til at indrømme os. I Modsætning til dine egne Partifæller har vi altid anerkendt den virkelige Begavelse, selv naar den — til vor Sorg — fandtes i vore Modstanderes Rækker. Saadan havde vi f. Eks. *qua* Partimænd al Grund til at glæde os over, at det ikke — som almindelig ventet — blev dig, der kom i Spidsen for „Friheden". Men jeg har ikke talt med en eneste af mine Meningsfæller, der ikke har følt Skam paa dit Partis Vegne."

„Hør nu her!" afbrød Niels i stigende Uro. „Uden Omsvøb og Talemaader — hvad er Meningen med dit mærkelige Besøg? Sig rent ud, hvorfor du er kommen."

„Ja, lad os tale aabent med hinanden, gamle Ven. Jeg vil da tilstaa for dig, at det altid har været mig en Gaade, at du kunde føle dig tilpas i det nuværende Regeringsparti. Jeg kendte jo din ubestikkelige Retsindighed, din Foragt for Krogveje, din — — "

„Spring det over! Lad os komme til Sagen!"

„Nuvel. Hvad der nu er sket, har jeg længe forudset. Jeg vidste, at dine saakaldte Meningsfæller — saa langt fra at paaskønne din Indsats efter Fortjeneste — ved given Lejlighed vilde trænge dig til Side."

„Tænk! Du har formelig haft profetiske Anelser! Hvem skulde have troet det om dig! — Men hvad saa mere? Lad os faa en Ende paa detteher."

„Altsaa — for at gaa til Sagen, som du siger. Jeg nævnede før Kommandør Gram. Du veed maaske, at han sidder som Formand for det Interessentskab, der udgiver „Døgnet", hvor jeg forresten selv har Sæde i Bestyrelsen. Uden at overdrive min Indflydelse kan jeg med fuldkommen Sikkerhed sige, at man med Glæde vil stille Bladets Spalter til din Raadighed, dersom du kunde have Lyst til at udtale dig for vore Læsere. Vi vil i „Døgnet" skabe en fri Talerstol for dig, hvorfra din manende Røst igen kan lyde ud over Landet til Glæde for alle gode danske Mænd og Kvinder, hvem Folkets Vel og Flagets Ære virkelig er en Hjertesag."

Der blev et Øjebliks Tavshed. Niels trommede med Fingrene paa Bordet.

„Du talte før om Løvens Hule. Er det Meningen at stille en Fælde for mig? I saa Fald skal I tage Jer i Agt!“

„Kære, jeg forstaar dig ikke. Sagen er dog lige til. Du og vi har i Øjeblikket de samme Modstandere. Et Forbund er da ganske naturligt. For at blive i Billedet: vi føler absolut ingen Trang til at spærre dig inde i et Bur. Tværtimod. Vi byder dig Lejlighed til i fuld Frihed at stille din Blodtørst paa de Folk, der har krænket dig saa dybt. Der Löwe kommt! Du ser, jeg lægger Kortene paa Bordet. I fælles Interesse ønsker vi at bidrage til, at du faar Luft for din berettigede Harme.“

Niels var paany sunket ind i sig selv. Mens Generaldirektøren talte, havde han fra Siden sendt ham et mørkt Øjekast.

„Er du helt klar over, hvad det er, du her foreslaar mig?“

„Jeg veed naturligvis, hvad du tænker paa. Du har fra Ungdommen af — ved en Fejltagelse, som jeg mener — tilhørt Demokratiet. Du har offenlig saa at sige svoret til dets Fane. Men tillad mig at sige dig —.“

„Behøves ikke! Jeg veed selv bedst, hvem det er, der har forraadt Folkets Sag. Dersom gamle Kresten Paarse kunde rejse sig af sin Kiste og se, hvordan der handles med hans Blad og hans Parti,

— han vilde være den første til at trykke mig Pennen i Haanden og sige: Slaa de Hunde ned!"

Generaldirektøren nikkede tilfreds.

„Netop! Saadan forholder det sig."

„Men „Døgnet"? Hvad er Meningen? „Døgnet" er jo et Blad for Torvekællinger og gamle Hospitalslemmer!"

„Bladet hører ganske vist i Øjeblikket ikke til de mest betydende. Dets Udstyrelse er heller ikke tidsmæssigt. Men jeg vil gerne have Lov til at sætte dig lidt nærmere ind i Situationen. Jeg gaar ud fra, at du vil betragte denne Samtale som absolut konfidentiel. Jeg skal da betro dig, at vi har indset Nødvendigheden af at rekonstruere vor Presse. Det sidste Folketingsvalg var jo et alvorligt *Memento* for os, — og et nyt Valg staar for Døren. Vi — det vil sige Partiets liberale Fløj — har nu i Sinde at gøre en Begyndelse med „Døgnet". I al Stilhed har vi samlet en ganske betydelig Kapital. Der er indkøbt nye Maskiner o. s. v. Dersom vi nu ved Kvartalskiftet kunde møde med en Artikelserie fra din Haand, vilde Kursændringen i frisindet Retning blive fastslaaet paa eklatant Maade."

Niels forlangte Betænkningstid. Hans Mine var bleven mere og mere dyster. Generaldirektøren saae derfor paa sit Ur og rejste sig. Som Kajakjægeren bringer sig i Sikkerhed, naar Hvalen er ramt og Havet oprøres af det store Dyrs Krampetrækninger, fandt han det fornuftigst at fjerne sig nu.

Ude i Forstuen, hvortil Niels fulgte ham, bad han ham dog om ikke at gøre Betænkningstiden for lang.

„Inden fireogtyve Timer skal du have mit Svar," sagde Niels. —

Imidlertid var Asta kommen tilbage fra Byen. Hun havde haft sine mange Indkøb med i en Droske. Da Generaldirektøren gik, stod hun foran Spejlet inde i Dagligstuen og prøvede et Par Hatte. Henne i Magasinet var der bleven vist hende mindst en Snes Stykker; men Ekspeditricernes Snak havde fortumlet hende, saa hun tilsidst tog to med sig hjem for at kunne vælge en af dem i Ro. Den ene var en bredskygget sort Fløjlshat uden anden Pynt end et langt Slør, den anden var af sølvgraa Filt krammet op paa Siden med en Agraf. Gang efter Gang havde hun byttet Hattene om og betragtet sig selv fra alle Sider i Spejlet; men endnu var hun ikke kommen til en Afgørelse. Og hvad der var det værste: hun vidste, at hvilket Valg hun saa traf, vilde hun fortryde det bagefter. Det var ved saadanne Lejligheder, at hun savnede sin Søster indtil Fortvivlelse. Niels nyttede det ikke at spørge til Raads. Enten vilde han blive vred og feje hende af, eller han vilde være galant og sige: „Kære, bryd dog ikke dit Hoved med det. Alting klær dig jo!"

Hun stod tilsidst ude paa Gulvet med en Hat i

hver Haand og flyttede Øjnene modfalden fra den ene til den anden. I det samme gik Døren op, og Niels kom ind.

Straks hun saae ham, lagde hun Hattene bort og skyndte sig hen til ham.

„Men Niels — du er da ikke syg?“

„Syg? Jeg? Jeg har tværtimod ti Mands Styrke nu.“

„Du maa ikke skjule noget for mig. Du ser ud, som du ikke var rask.“

„Jeg fejler ikke noget. Men lad os sætte os. Der er en Ting, en alvorlig Ting, som jeg maa tale med dig om. Der er hændet mig noget uventet.“

Da de var kommet til Sæde i Sofaen, tog han hendes Haand.

„Jeg er nødt til at bedrøve dig, Asta. Vi kommer heller ikke denne Gang til at rejse.“

„Hvorfor?“

Han fortalte om det Tilbud, der var gjort ham, og forklarede hende Grunden til, at Rejsen maatte opsættes. Om et Par Maaneder skulde der være Valg. Dersom der skulde udrettes noget forinden, maatte der tages fat straks. Der var ikke en Dag, ikke en Time at spilde.

„Er du meget ked af det?“ spurgte han og løftede hendes Hoved, der var sunket ned paa Brystet.

„Aa ja, — men mest for din Skyld, Niels. Jeg

tror, du vilde haft godt af at komme bort herfra. Det mente du jo ogsaa selv."

„Javist! Men det kan altsaa ikke lade sig gøre, hører du. Prøv at forstaa det! Hvad jeg gaar ind til, veed jeg ikke selv. Maaske venter der mig blot nye Skuffelser. Men hvor det gælder et Folks Fremtid, ligger der ingen Vægt paa den enkeltes Skæbne. Jeg vil ikke skjule Sandheden for dig. Vi gaar onde Tider i Møde. Bered dig paa det! Det er nu en Gang bleven min triste Lod at gøre Bøddelens Gerning i dette Land. Men lov mig, at du ikke vil hænge med Næbet men være ved godt Mod. Tilsidst vil det lysne.

FJORTENDE KAPITEL

En Droske standsede udenfor „Friheden"s Hus. Lille Bergmann hoppede ud, skyndte sig gennem Porten og hoppede videre opad Trappen, lykkelig som en Jagthund, der bringer sin Herre et Bytte i Flaben. Han var Bladets første Mand indenfor Efterretningstjenesten. Med sit uskyldige Udseende, sin pageslanke lille Skikkelse klemte han sig ind paa Steder, hvor andre Reportere maatte staa udenfor og knurre.

Inde i den fuldt besatte Læsestue stod Redaktør Mouritzen henne ved et af Vinduerne med en udfoldet Avis foran sig. Over Avisens Rand fulgte han Bergmann med Øjnene, og da han saae ham forsvinde ind ad den Dør, der førte til Jean Mindens Kontor, lagde han Bladet bort og gik forbitret ind til sig selv. Han havde kunnet se paa Bergmann, at han bragte en vigtig Nyhed. Men det var Minden hist og Minden her, — ingen kom til ham med noget. Nu skulde de snart tage sig i Agt! Han vilde ikke længer taale den Tilsidesættelse. Da han forleden i den frisindede Vælgerforening havde holdt sit store Foredrag om Gladstone, var hele

Referatet blevet en Notits paa syv og en halv Linje med Petit. Og ikke et Ord om Bifaldet; kun en lunken Bemærkning om den gode Venstrestemning i Forsamlingen. Han havde beklaget sig til Jean Minden, der som sædvanlig undskyldte Sagen med Pladsmangel. Men samme Dag havde Bladet ofret det meste af en Side paa et Interview med en Plattenslager, der foregav at have fundet en Rubens i en Skrammelbunke paa et Loft, — en Humbugsartikel, der skulde skaffe Tilløb til den nye Kunstbod „Aphrodite".

Han kastede sig ned i Skrivebordsstolen og aabnede Dagsnummeret af „Friheden", der havde ligget paa Bordet. Tværsover den første Inderside stod der med tommehøje Bogstaver: „Jean Minden taler i Rødovre". Og efter Overskriften fulgte et fem Spalters Referat spækket saa tæt som en Hareryg med Indskud om „stormende Munterhed", „orkanagtigt Bifald" og „endeløs Jubel over hele Salen." Midt i det hele var anbragt et Portræt af Minden i stort Format — ikke et af Bladets sædvanlige Uglebilleder men en Idealskikkelse, der lyste af Aand og mandig Skønhed.

En Timestid senere, da han kom ind i Chefskontoret til det daglige Redaktionsmøde, var han fast besluttet paa at fremtvinge et Opgør. Minden var allerede kommen. Han stod ude paa Gulvet med Hænderne i Siden, mens Rømer sad i Skrivebordsstolen. De syntes begge usædvanlig oplivede.

„Tag Plads!“ udbrød Rømer. „Vi har en Nyhed til Dem, som vil overraske Dem.“

„En Nyhed?“

„Ja. De kan næppe gætte den. Thorsen har ladet sig engagere af Højre. Han optræder en af Dagene i Partiets Presse.“

„Thorsen!“

„Ja — vi har fuld Vished. Oprigtig talt, jeg havde anset ham for klogere. Med det Skridt giver han sig selv Naadestødet som offenlig Personlighed. Til at begynde med vil Højre vel nok gøre lidt Stads af ham; men Foragten for en Overløber er til syvende og sidst lige stor i begge Lejre. Det skal Thorsen nok faa at mærke.“

Mouritzen blev saa overvældet, at han opgav sit krigeriske Forsæt. Han vilde i hvert Fald vente med at sætte det i Værk til den næste Dag.

Men da de tre Herrer Dagen efter atter mødtes i Chefskontoret, havde „Døgnet“ om Morgenen offenliggjort Thorsens første Artikel, og den var ikke, som de havde ventet, et Forsøg paa Selvforsvar, men et Rovdyrspring lige i Struben paa Partiet og dets Presse. Artiklen vakte umaadelig Opsigt i Byen. Det var længe siden man havde været Vidne til en saa blodig Sønderlemmelse, en saa grum Lystighed. Hans Udfaldsport var den Højtidelighed, hvormed „Friheden“ nylig havde mindet sin Stifters Fødselsdag ved i et festligt Optog at køre ud til hans Grav og henlægge en Laurbær-

krans ved Foden af hans Billedstøtte. Den blev brændemærket som en Hykleriets Triumf, og hele Slutningen af den lange Artikel var en overstadig Fabel om et natligt Syn, som Rømer og hans Medredaktører skulde have haft efter den solide Redaktionsmiddag, der afsluttede Mindehøjtideligheden. Der spøgtes med, at de midt under deres sødeste Drømme var bleven vækket af tunge Trin udenfor Sovekamret: Døren var gaaet op, og da de fik gnedet Søvnen af Øjnene, saae de ved Maaneskæret Kresten Paarses Gravstøtte med Broncebysten staa i Stuen som Stengæsten i Don Juan. Og nu fortaltes det videre, hvorledes Rømer i sin Rædsel faldt paa Knæ i Sengen og anraabte om Naade som Arv foran Spøgelset i den Holbergske Komedie, mens Mouritzen krøb under Dynen og Jean Minden skyndsomst rakte tre Fingre i Vejret og besvor sin Uskyldighed.

Efterhaanden som Rygtet om Artiklen naaede ud i Byen, blev der gjort Storm paa Kiosker og Bladforhandlernes Træskur. „Døgnet", der i mange Aar havde ført en skyggeagtig Tilværelse som upolitisk Organ for den Del af den københavnske Middelstand, for hvem Torvepriserne, Ulykkestilfældene og Dødsannoncerne udgjorde et Blads egenlige Indhold, var pludselig bleven den mest efterspurgte Avis i Kafeerne. Ved Frokosttid var der ikke et Eksemplar at opdrive i hele Byen.

Rømer aabnede Redaktionsmødet med en Ud-

talelse om Sagen. Han vilde finde det rigtigst at møde Thorsens lave Angreb med tavs Foragt.

„Vi skal ikke nedværdige os til at tage mod en Overløbers Udfordring. Straffen vil indhente ham ogsaa uden vor Bistand. Et Menneske, der har bidt Hovedet af al Skam, svarer man ikke."

Jean Minden udtalte sig i samme Retning. Trods sit Ry som en Fægtekunstens Mester havde heller ikke han nogen Lyst til at indlade sig i Kamp med den rasende Bersærk. Det var Fleuretten, han forstod at føre. Det var med Underfundighedens Stikvaaben, han og hans Haandlangere forfulgte og nedlagde deres Ofre. Det tunge Slagsværd var ingen af dem Mand for at svinge.

Mouritzen sagde ingenting. Men der var forresten heller ingen, der spurgte om hans Mening. Derimod vendte Rømer sig til Steiner, der af sig selv havde indfundet sig, fordi han, som han sagde, havde en Meddelelse at gøre de Herrer. Rømer spurgte ham, hvad han mente om den halve Million, der efter Sigende skulde være indsamlet til Udvidelse og Modernisering af „Døgnet". Steiner bekræftede Rygtet. Hensigten var aabenbart den at skabe „Friheden" en Konkurrent i København.

„En dristig Tanke!" udbrød Rømer. „Men har de Folk ikke noget bedre at bruge deres Penge til, saa for os gerne!"

Herimod indvendte Steiner, at en halv Million

dog var et godt Rygstød for et Blad, der i Forvejen havde sin faste og solide Kundekreds. Og nu kom han frem med den vigtige Meddelelse, hvormed han havde undskyldt sin Nærværelse. Han maatte til sin Beklagelse gøre de Herrer bekendt med, at der var konstateret en ikke ubetydelig Nedgang baade i Bladets Annonceindtægter og i det løse Salg. Han ansaa det derfor for paatrængende nødvendigt at gribe til virkningsfulde Forholdsregler for at nedslaa enhver Konkurrence.

Hans Tone var ret ubehagelig. Efter at Magnus Paarse og Fru Amalie var rejst til Udlandet og han havde overtaget den fulde Ledelse af Bladets Økonomi, var den tidligere saa underdanige Mulat bleven en ret myndig Herre, der til Tider kunde blive brøsig og vende det hvide ud af Øjnene, naar han mødte Modstand.

„Naturligvis," sagde Rømer føjelig. „Det skal ikke tillades noget Blad — endsige et Papir som „Døgnet" — at gøre os Rangen stridig som det førende Blad i enhver Henseende. Har De noget Forslag at gøre, saa lad os endelig høre det."

Well! Steiner mindede om, at han en Gang tidligere havde foreslaaet en Gentagelse af Bladets internationale Boksekamp fra sidste Vinter. Den var jo bleven en kolossal Affære. Matchen vakte stormende Begejstring i alle Samfundslag lige op til de kongelige Herskaber. Tom Jenkinson havde for Tiden Engagement i London. Dersom der tele-

graferedes til ham med det samme, kunde hans Svar være her inden Aften.

Rømer skottede over til Jean Minden. Den Tanke at forsøge paa at aflede Opmærksomheden fra Thorsens Smædeskriverier ved Hjælp af en Negerbokser gjorde ham forlegen. Jean Minden følte sig endnu mindre tiltalt af Ideen. Han havde længe baaret Nag til alle disse nedringede *Champions*, der var i Færd med at fortrænge Politikerne af Folkets Hjerte. Desuden havde han faaet en Anelse om, at Byens nye, store Sportshal ogsaa hørte til de Steinerske Foretagender, som „Friheden" mere og mere var bleven Organ for. Han gjorde derfor den nærgaaende Forretningsfører opmærksom paa, at Bladet allerede ofrede flere Spalter daglig paa Sporten. Det maatte vistnok være tilstrækkeligt.

Rømer saa paa sit Ur. Naar det begyndte at trække op til Konflikt, kom han altid i Tanker om, at han skulde til et Udvalgsmøde og maatte skynde sig. Han bad Jean Minden ordne den Sag, stak sin store Dokumentmappe under Armen og ilede bort.

Med Haanden paa Dørlaasen vendte han sig dog endnu en Gang om mod Steiner og sagde:

„Vores nye kolorerede Gadeplakat kommer jo rigtig tilpas nu. Er den sat i Arbejde?"

„Den bliver færdig til Opklæbning i næste Uge."

„Udmærket. Glem endelig ikke Mottoet: Alt *for* Folket, alt *ved* Folket. Tryk det rigtig stort og fedt."

Ude i Byen jog en aprilkaad Vestenvind gennem Gaderne, hvirvlede Papir op fra Asfalten og tog sig Friheder med de cyklende Damers Skørter. Der var Foraar i Luften. Frugtvognenes Appelsindynger glødede i Solen. Foran Raadhuset var Kanonfotograferne igen dukket op, og i Muslingeskallens fredede Indre kredsede Duerne kurrende om hinanden. — Men om Aftenen efter en brandrød Solnedgang, holdt Vinteren atter sit Indtog i Byen. Fra Time til Time voksede Blæsten. Den blev tilsidst til en buldrende Storm, der var nærved at overdøve Sporvognenes Klemten og Bilernes Hornkvægsbrøl. Folk slog Kraverne op om Ørerne; men iøvrigt blev Aftenlivet paa Strøget ganske upaavirket af det ublide her i denne havfødte By, hvor Vinden Aaret rundt orglede som i en Konkylie.

Sent ud paa Aftenen kom Ragna Nordby cyklende gennem Byen med Stormen lige imod sig. Hun maatte lægge sig helt ud over Styret for at stride sig op mod Vejret. Hun var paa Vej hjem fra et af Smaabladene, hvor hun midlertidig erstattede en Reporter, der var bleven syg. For en halv Snes Dage siden havde en stor Sorg ramt hende. Hendes Onkel var pludselig død. Hun havde allerede maattet opløse deres lille Hjem og var flyttet op i et Tagkammer, som en af Husets Beboere havde

overladt hende. Men nu var Sorgens mørke Dage halvvejs glemt, saa betaget var hun af det, der i Dag var sket. Hendes store Forventning var gaaet i Opfyldelse. Hun havde oplevet det største: en Helts Kamp med Turser og Trolde. Det mægtige Røre, Thorsens Artikel havde vakt i alle Lejre, mindede hende om den hovedløse Opskræmthed i hendes Mors Hønsegaard derhjemme, naar Høgen viste sig over Skovbrynet.

Hun havde et Øjeblik været nede i „Dybens Kælder", hvor Oles Kammerater fra gammel Tid havde deres Stamknejpe. Hun haabede at træffe Jens Grønvold eller andre af de gamle Venner. Hun vilde gerne høre deres Mening om Thorsen nu. Men der havde ikke været andre end sorte Charles, der gik i Skjorteærmer inde i Bagstuen og spillede Billard med Værten. Saa var hun taget bort med det samme.

Da hun fra Vesterbro svingede ind i sin egen Gade, kom hun i Læ og satte straks Farten op. Oppe over Hustagene brølte Stormen. Hun løftede sig i Sadlen og følte Lyst til at bryde ud i et Hærskrig. Hjulene løb under hende. I det flakkende Skær fra Lygterne fløj hun afsted gennem Natten som omskabt til en ung Heks, der red til Bloksbjerg paa sin Oldemors snurrende Spinderok.

Da hun var kommen ind ad sin Gadedør, tog hun Cyklen paa Nakken og steg op gennem Hu-

sets fem Etager til sit Kammer paa Loftet. Idet hun naaede tredje Sal stoppede hun op et Øjeblik. Det var her, at hun og Onkelen havde haft deres lykkelige lille Hjem. Hun kunde aldrig gaa forbi Døren uden at standse et Øjeblik. Det var netop en saadan mørk og stormfuld Aften som i Aften, at hun var kommen hjem og havde fundet sin kære Fosterfar liggende død i Sengen med en Avis udbredt foran sig paa Tæppet. Fredeligt som et Barn var den gamle Stridsmand sovet hen. Lampen brændte paa Natbordet, Brillerne sad oppe paa Panden. Omkring de blaalige Læber laa et Smil. Det var, som om hans Værneengel i Dødens Øjeblik havde kysset ham paa Munden.

Oppe i hendes Kammer saae der som sædvanlig lidt forstyrret ud. Hun havde ikke været hjemme siden hun tørnede ud om Morgenen. Hun stillede Cyklen op ad Væggen, smøg Vindjakken af sig og kastede den henover Styret. Lidt efter krøb hun i Sovebriksen.

Men Søvn fik hun ikke denne Nat. Hun laa med Hænderne under Nakken og vidtaabne Øjne. Og hendes Tanker blev til Ord, og Ordene til Vers. Hun var løftet op i den Henrykkelsesrus, hvori hun bragte sine Digte til Verden.

Det klirrer af Vaaben vidt omkring.
Velkommen, I jernklædte Mænd,
som fulgte mit Hærbud!

Se Glimtet deroppe bag Uvejrssky:
Et Vink fra den Gud,
som vier den kække til Sejren.

Lad Hornene klinge! Til Kamp! Til Kamp!

Det brøler fra Ildsvælg. Fra Skyen det svarer:
Nu aabner sig Himmerigs Porte
for jernklædte Mænd!

Hun mumlede Versene hen for sig efterhaanden som de blev til. Et Par Gange tænkte hun paa at tænde Lys og skrive dem ned, mens hun endnu huskede dem. Men hun lod det være. Nu havde hun det saa godt; var helt i sine Syners Vold. Og det var jo saa ligegyldigt, om Versene blev husket eller glemt. Hun havde dog haft Glæden af at give sig hen i sine Drømmerier, og hun bildte sig jo ikke ind at være Digter.

En Helt bæres bort fra den blodige Mark.
Saa blegt er hans Ansigt,
der smiler i Døden.

Og Slagenes natsorte Fugle,
de skriger i Luften af Glæde:
Her dækkes de slugvorne Unger
et rundeligt Maaltid!

Ordene blev ved at strømme. Naar hun først var begyndt at kvæde, kunde hun som galdrende Troldkvinder daarligt holde op igen. Endelig da det gryede af Dag og Spurvene begyndte at pippe i Søvne udenfor hendes Tagvindue, sank hun dødmat sammen og sov ind.

FEMTENDE KAPITEL

Asta havde siddet inde hele Dagen — Aarets første virkelige Foraarsdag. Lige til Klokken to havde Solen skinnet ind i hendes Stue. Lysekronens Glasprismer havde spillet i alle Regnbuens Farver, og Midterbordets store Skaal med Tulipaner havde været som et Baal med gule, røde og violette Flammer. Nu var Eftermiddagens Skyggetimer kommen, den sommerlige Stemning i Stuen var afløst af den vante Vinterhygge.

Under al Slags Smaasyslen havde hun faaet de mange Timer til at gaa. Snart havde hun broderet, snart læst i en Bog, snart siddet ved sit Skrivechatol med Husholdningsregnskabet og under meget Hovedbrud søgt at faa det til at stemme. Hver Gang hun gennem den lukkede Dør hørte Niels rømme sig eller rykke sin Stol tilbage, havde hun løftet Hovedet og lyttet — i det Haab, at han endelig skulde blive opmærksom paa det dejlige Vejr og komme ind og foreslaa en Spaseretur. Men hun var stadig bleven skuffet. Hun havde ikke set ham siden om Morgenen. Han bad hver Dag om at faa sin Frokost bragt ind paa en Bakke for ikke

at afbrydes i sit Arbejde — sin „Bøddeltjeneste", som han forleden selv havde kaldt det.

Hun vilde forresten ønske, at han ikke havde brugt det grimme Ord. Det havde forfulgt hende siden, ja en Nat var hun vaagnet ganske kold af Rædsel, fordi hun i Drømme havde set ham for sig med bloddryppende Hænder.

Da Klokken var bleven fire, bestemte hun sig til at vente endnu et Kvarter. Dersom han saa ikke kom, vilde hun gaa ud alene. Det blev dog først efter næsten en halv Times Forløb, at hun slog Husholdningsbogen sammen og gik ind i Sovekammeret. Lidt efter kom hun tilbage med Overtøj paa, og for at trække Tiden ud endnu nogle Minutter stillede hun sig hen foran Spejlet og rettede paa sin Hat, — det var den opkrammede, sølvgraa Filthat, som hun havde anskaffet sig til Rejsen.

Saa gik hun.

Et Øjeblik tænkte hun paa at gøre sin Svigermor et Besøg. Hun trængte til igen at høre sin egen Stemme, og den Gamle blev altid saa rørende glad, naar hun saae hende. Men Frygten for Svigerinden holdt hende tilbage. Det Menneske taalte hun daarligere og daarligere at være sammen med. Det var ikke alene Familjeligheden med Niels, der generede hende. Svigerindens Umedgørlighed, hendes bitre og uforsonlige Sind gjorde enhver Tilnærmelse umulig. Det var næsten ligegyldigt, hvad der blev talt om, saa spruttede hun som et

hedt Strygejern. Hele Verden maatte undgælde for, at hun ikke var bleven gift.

Det blev saa til den sædvanlige Eftermiddagstur over Fredens Bro og videre over Sølvtorvet og ind i Botanisk Have.

Hun gik i sine egne Tanker og lagde ikke Mærke til, at der var usædvanlig mange Mennesker og Cykler paa Gaden. Ved Sporvognens Stoppesteder stod der Klynger af ventende Folk, og alle Vogne, der gik udefter, var stuvende fulde. Maalet for denne Folkevandring var Østerbros nye Sportshal, hvor „Friheden" i disse Dage lod opføre en Række Boksekampe med Tom Jenkinson som det store Trækplaster. Den verdensberømte Negers brede Fjæs havde i den sidste Uge grinet Folk i Møde fra Byens Plakatsøjler. Hele Optog af Plakatbærere var draget gennem Gaderne med Afbildninger af hans sorte Kæmpekrop i gule Svømmebukser, og ude i Publikum voksede Begejstringen for hans Næsestyvere fra Dag til Dag. Det vilde Slagsmaal var bleven en mægtig Triumf for Kresten Paarses Blad, — fra gammel Tid Fredssagens officielle Organ.

Da Asta var kommen ind i Botanisk Have, hvor Buskene begyndte at grønnes, foer hun pludselig sammen. Hun havde faaet Øje paa sin Søster, der fra det store Væksthus var paa Vej ned mod den lille Bro, der fører over Aakandedammen. Trods Afstanden og Søsterens nye Foraarsdragt havde

hun straks genkendt hende paa Holdningen. Hun blev et Øjeblik saa forvirret, at hun tænkte paa at vende om, da et Møde ellers var uundgaaeligt. Men det var for silde. Inger havde allerede set hende og givet sig til at vinke med sin Parasol. Det slog hende straks, at der ingen Overraskelse var at spore i hendes Hilsen, ligesom hun snarere sagtnede end fremskyndede sin Gang ned mod Broen. Inger havde sandsynligvis faaet at vide, at hun plejede at gaa Eftermiddagstur her i Haven. Mødet var altsaa ikke helt tilfældigt, og den Tanke gjorde hende endnu mere urolig.

Da de to Søstre mødtes, kyssede de hinanden paa Kinden; hvorpaa de fulgtes henad Stien uden at tale sammen eller paa anden Maade at røbe deres Følelser ved Gensynet.

„Hvorfor har du ikke svaret paa mit Brev?“ spurgte Asta tilsidst i krænket Tone.

„Ja, kære, hvad var der egenlig at svare paa? Du kender jo min Mening om din Mand. Nogen Lykønskning kunde jeg altsaa ikke sende uden at være falsk imod dig. Jeg foretrak derfor at tie. Det har du vist ogsaa nok forstaaet.“

„Vil du sige mig,“ sagde Asta efter en ny Pavse. „Hvad er det egenlig, du har imod Niels?“

„Skal vi ikke hellere tale om noget andet, Asta. Om Følelser og Smag kan der som bekendt ikke diskuteres. Sig mig blot — siden du nu selv har bragt din Mand paa Bane — kan du o g s a a sym-

patisere med den Maade, hvorpaa han for Tiden falder sine tidligere Venner og Meningsfæller i Ryggen? Kan du virkelig det?"

„De Folk i „Friheden" har aldrig været Niels' Venner. Det veed du godt."

„Da vil jeg sige dig, at der er mange andre, der fordømmer hans Handlemaade meget strengt. Men det har du vist ogsaa selv kunnet mærke."

„Dersom du tænker paa, hvad der staar i Bladene, saa læser jeg dem ikke. Men ingen skal faa mig til at tro, at Niels har begaaet noget uhæderligt."

„Ja, ja — saa snakker vi ikke mere om det," afbrød Fru Inger. „Vi har jo Gudskelov ogsaa andre Ting at tale om. F. Eks. — mens jeg husker det — jeg ser, at du har anskaffet dig en ny Hat. Oprigtig talt, Asta — den har du været meget uheldig med. Hvordan i Alverden har du kunnet vælge den skrækkelige Façon?"

Asta blev brændende rød. Hun havde selv haft en lille Anelse om, at Hatten misklædte hende, og hun blev lidt bittert stemt mod Niels, der ingenting havde set, i hvert Fald ingenting sagt.

„Hvor har din lille Tosse købt den Tingest?" spurgte Fru Inger, der med Tilfredshed saae, at hun denne Gang havde mere Held med at anbringe sin Giftbrod.

„Der hvor jeg altid køber mine Hatte," svarede Asta mut.

„Hos Clotilde Davidsen?“

„Ja.“

„Naa — saa kan den byttes. For du maa love mig, Asta, at du ikke vil gaa med den Halløjhat mere. Du gør dig latterlig. Men den Sag skal jeg ordne for dig. Vær du ganske rolig. Jeg er en saa god Kunde hos Clotilde, at hun ikke vil nægte at bytte den.“

Med pludselig Ømhed tog hun Søsteren under Armen, og hendes Tone blev kærligt opmuntrende.

„Herregud, lille Dut — vi er dog Søskende, ikke sandt? Fordi jeg ikke er forelsket i din Mand, behøver vi to da ikke at være Uvenner. Skal det være en Aftale, at vi i Morgen Klokken tre mødes hos Clotilde? Bagefter kan vi saa tage hjem til mig og faa os en hyggelig Passiar til en Kop Te ligesom før. Det kan din Hr. Gemal vel ikke betragte som Majestætsforbrydelse.“

Det var Asta nu slet ikke saa sikker paa. Hun kom med Udflugter og sagde, at dersom Vejret holdt sig, skulde hun og hendes Mand vistnok i Skoven den næste Dag. Men hun vilde ringe til hende om Formiddagen, saa kunde de jo træffe nærmere Aftale.

Derved blev det saa. Asta fulgte Søsteren tilbage gennem Haven, og udenfor Musæumsbygningen skiltes de. Ved Afskeden omfavnede de hinanden. Asta kyssede Søsteren bevæget paa begge Kinder og havde ondt ved at slippe hende. Det var ikke

alene en kær Søster, hun her havde faaet igen. Hun gik derfra med en Følelse af, at hun havde haft et Møde med sit eget inderste Selv, et landflygtigt Jeg, som Niels ikke kendte, fordi han ikke brød sig om at lære det at kende. Altid blev han aandsfraværende, naar hun i en Mørkningstime vilde fortælle ham lidt om sin Ungdom og sit fynske Barndomshjem. Tog hun sit Album frem for at vise ham et eller andet Billede derfra, fik han straks travlt og maatte nødvendigvis ind til sit Arbejde.

Da hun kom hjem, kunde hun ude i Forstuen høre, at Niels havde faaet Besøg. Det undrede hende, fordi han af Hensyn til sin Arbejdsfred ikke mere tog imod her i Hjemmet. Kom der Folk og vilde tale med ham, blev de henvist til Redaktionskontoret, hvor han havde Modtagelsestid i et Par Aftentimer. Hun søgte at lytte sig til, hvem den Fremmede kunde være. Hun syntes at kende Stemmen — en dyb, fredsommelig Basrøst. Men stadig overdøvedes den af Niels højrøstede Tale. Hun kunde høre, at han var vred. Ogsaa det undrede hende. Han havde i den sidste Tid næsten altid været i glimrende Humør. Forleden ved Middagsbordet havde han sagt, at han følte sig saa frisk tilmode som en Laks, der er sluppet ud af Hyttefadet og tumler sig i et Vandfalds Strømhvirvler.

Inde i Dagligstuen fandt hun Døren til hans

Stue staaende aaben. Den Fremmede sad i hans Sofa: en solidt bygget Mand med et skægløst Ansigt, der var brændt af Foraarssolen — Klemens Junge!

„Se herind!“ raabte Niels. „Her er en gammel Bekendt, som gerne vil hilse paa dig.“

Klemens Junge havde allerede rejst sig. Hun saae straks, at ogsaa han var forstemt. Hans Ansigt, der ellers altid lyste af elskværdig Munterhed, var alvorligt. Endnu med sin Haand i hans flyttede hun Øjnene ængstelig frem og tilbage mellem de to gamle Venner. Niels stod henne ved det ene Vindue og vendte Ryggen til Lyset. Han holdt Hænderne i Siden, hvad der plejede at være et daarligt Tegn.

„Jeg forstyrrer vist,“ sagde hun.

Men Klemens Junge forsikrede, at hun netop kom rigtig tilpas.

„Vi har været lovlig langt ude. Vi trænger til at finde os selv igen.“

„Jeg agter dog at sige dig endnu et Ord,“ afbrød Niels henne fra Vinduet. „Jeg har oplevet adskilligt i den senere Tid; men at du, som var min Ven og Fortrolige fra Ungdommen, at du rentud vilde forarges paa mig, — det havde jeg ikke ventet. Tidligere end nogen anden har du kendt mit Syn paa dette ulykkelige Land, hvor alting visner og forgaar undtagen Ukrudtet. Har du ikke selv Gang efter Gang opfordret mig til at tage fat

paa Oprydningsarbejdet. Og nu, da jeg endelig efter aarelang Tøven gør Alvor af det, faar du Anfægtelser, anbefaler mig at trække en Nathue ned over Ørene og rejse ud paa Landet med nogle gode Bøger i Kufferten. Og det kalder du et Venneraad!"

„Ja, jeg tror, det vilde være gavnligt for dig at faa København paa Afstand en lille Tid. Der er aabenbart en Del Mennesker herinde, der virker paa dig som Stikfluer paa en Hest."

„Naa — og derfor skal jeg lade, som om jeg ingenting ser, ingenting veed. Mens Røvere terroriserer Landet forklædte som Folkets sande Venner, skal jeg lægge mig paa Ryggen i en Græsplæne, høre paa Fuglesangen og læse Goethe. Veed du, at den Mand bliver mig mer og mer forhadt. Der skulde en Gang foretages en grundig historisk Undersøgelse af, hvor meget af Tidens fejge Blødagtighed denne ewig weibliche Gehejmeraad har paa Samvittigheden. Han er den egenlige Ophavsmand til det Parket af olympiske Tilskuere, som du nu altsaa ogsaa har bænket dig imellem. Jeg misunder dig ikke Selskabet! Men forresten — jeg var forberedt. Jeg læste Referater af den Tale, du nylig holdt ovre i Jylland — den om Sangfuglereden. Hvad mente du egentlig med den lange Snak? Har Lykken gjort dig blind? Ser du ikke —."

„Jo, min Ven, jeg ser det altsammen," sagde

Vennen sagtmodig henne fra Sofaen, hvor han igen sad tilbagelænet med Armene over Brystet. „Og jeg kan forsikre dig: jeg græmmer mig ikke mindre end du over at mærke, hvordan Ukrudtet breder sig herhjemme. Men — som jeg før sagde — du skader dig selv mere end Modstanderne ved din ubeherskede Kampmaade. Folk faar en falsk Forestilling om dig, og det bedrøver dine Venner. Man tager dig for en Voldsmand, der søger en personlig Tilfredsstillelse ved at slaas."

„Jeg veed det. Og det dumme Skraal fra Gaden skal jeg nu høre her i min egen Stue. Det er nydeligt! Det er opmuntrende! — Men hvad saa mere? Lad mig faa det hele paa en Gang!"

„Der er ikke mere! Jeg har sagt, hvad jeg som din gamle Ven har ment mig baade berettiget og forpligtet til at sige dig. Vi har i de sidste Menneskealdre haft Urovækkere nok her i Landet. Tiden maa vist nu være kommen for den stille Magts Gerning i Folket. Der er heller ikke andet, der kan frelse os."

Asta havde taget Plads i Skrivebordsstolen. Hun sad der som tavs Tilhører og flyttede uroligt Øjnene fra den ene til den anden. Det gjorde et dybt Indtryk paa hende, at ogsaa Klemens Junge saa afgjort fordømte Niels' Handlemaade. Hun vidste, at en mere uegennyttig Ven, overhovedet et mere rettænkende Menneske fandtes der ikke.

„Den stille Magt i Folket — det lyder smukt,"

sagde Niels efter en Pavse. „Men veed du, hvordan den Magt ytrer sig? Læg Øret til Jorden, saa vil du høre en hundredtusind-stemmig Snorken. Den danske Jeppe har et godt Sovehjerte. Vore Naboer i Syd og Nord sparker foragtelig til os og spytter os i Ansigtet. Jeppe griner lykkeligt i Søvne og drømmer, at det er Kærtegn altsammen. Han er flyttet fra Møddingen over i Baronens Seng, og han ligger i Bolstrene og lader sig æde op af Utøj ganske som før. Og saa mener du, at der bare trænges til endnu mere Fløjtespil og endnu flere Vuggesange for at faa ham vaagen. Jo, Godnat! — Nej, min Ven, naar Trællesindet herhjemme er saa uudryddeligt, saa er det, fordi det aldrig har rejst sig i Vildskab til en Daad. Det er Fortiden, der nu hævner sig paa os. Den Folkefrihed, som andre Nationer tilkæmpede sig under Strømme af Blod, kom vi sovende til som Smedens Ane til sine Tvillinger. Ikke en Gang Amputationen i 64 gjorde os rigtig vaagne. Vi klynkede lidt, og trøstede os forøvrigt med, at det kunde være gaaet endnu værre. — En Fredsforstyrrer, kalder du mig. En Voldsmand. Ja, det er netop, hvad jeg vil være. Vil du ønske mig noget godt, saa ønsk mig en Røst som en Domsbasun, der kan trænge gennem Marv og Ben. — Men nu ikke et Ord mere! Lad det være nok! Vi forstaar ikke længer hinanden, Klemens, og du maa helst gaa. Et lunkent Venskab har jeg ingen Brug for. Jeg

kender fra nu af kun Kampfæller og Fjender. Du har altsaa valgt din Plads blandt de sidste. Farvel!"

Han forlod Vinduet, og for at understrege sin Opfordring gik han hen i den anden Ende af Stuen. Lidt efter rejste Klemens Junge sig ogsaa op.

„Ja ja. Saa vil jeg gaa da. Jeg forstaar nu ogsaa selv, at al videre Tale i Øjeblikket er omsonst. Du skal dog vide, Niels, at jeg for mit Vedkommende stadig føler mig knyttet til dig med — ja, med det Venskab, som du altsaa nu saa haanligt afviser. Men det har du jo gjort nogle Gange før. Jeg er, saa at sige, vant til at blive forkastet af dig. Jeg siger derfor ogsaa trøstig: Paa Gensyn, min Ven!" —

Endnu ved Middagsbordet var Niels saa forstemt, at Asta fandt det raadeligst foreløbig ikke at omtale sit Møde med Søsteren. Det maatte vente, indtil hans Sind var bleven roligere. Ogsaa efter Bordet, da de var gaaet ind i Dagligstuen, talte han uafbrudt om Vennen — „i godt og ondt et Dyrskue-Eksemplar af den sjællandske Race", som han kaldte ham.

Asta havde sat sig hen i Sofahjørnet. Hun sad der i sine egne Tanker, mens Niels som sædvanlig gik op og ned ad Gulvet. Hun vidste, at han om lidt vilde komme hen til hende og sige Farvel. Hun kunde høre paa hans Skridt, at han allerede var utaalmodig efter igen at træde i Funk-

tion som „Skarpretter“. Hele Aftenen sad han derhenne paa det modbydelige Redaktionskontor. Hun vilde ikke faa ham at se igen før en Gang ud paa Natten.

Det gik omtrent, som hun havde tænkt. Da Pigen kom ind for at hente Kaffekopperne, bad Niels hende om at ringe efter en Vogn. Saa standsede han foran hende og sagde, at han maatte gaa. Tiden var løben fra ham.

Hun tog hans Haand og trykkede den modfalden til sin Kind.

„Altid gaar du fra mig. Jeg ser dig jo næsten aldrig.“

„Nej, det er skrækkeligt! Men hvad skal jeg arme Mand gøre? Tror du ikke, jeg selv mangen Gang bander det Kontor.“

„Saa bliv! — Der er ogsaa noget, jeg gerne vil fortælle dig.“

„En anden Gang, min Ven! Jeg kan jo ikke lade Folk sidde og vente.“

„Hvad er det i Grunden, du har saa travlt med derhenne? Faar du stadig mange Besøg?“

„I al Fald flere end jeg skøtter om.“

„Kommer der ogsaa Damer?“

„Aa — mange!“

„Ogsaa unge Damer?“

„Baade unge og gamle. „Blondiner og Brunetter, Grædekoner og Koketter“. Men naturligvis modtager jeg kun de yngste og smukkeste. De andre

overlader jeg til min Leporello, Redaktionssekretæren."

„Og hvad taler du saa med dem om?"

„Kære, hvad taler man med unge, smukke Damer om? Ræk mig din lille Plapremund, saa skal jeg betro dig det."

Han bøjede sig ned og kyssede hende.

Men da han derefter vilde gaa, faldt hans Blik paa den Slangering med det tvedelte Perlehoved, som et Par Gange tidligere havde stukket ham i Øjnene og gjort ham lidt utryg. Han tog omkring Haanden og sagde:

„Sig mig — den Ring dèr. Hvor har du den i Grunden fra? Jeg har ikke set den før."

Asta saae op paa ham med et stort, næsten forfærdet Blik.

„Den Ring?"

„Ja. Har den Erindringsværdi for dig, siden du gør saa megen Ære af den? For smuk er den jo egenlig ikke."

Asta trak stille Haanden til sig, lænede sig tilbage i Sofahjørnet og gav sig til at lege med en Pudekvast.

„Det er en Foræring, jeg en Gang fik af en Herre. Jeg havde ham tilbords ved et Middagsselskab. Det er en Filippinegave."

„En Filippinegave," sagde Niels, der havde set, at Farven paa hendes Kinder skiftede. „Forhaabentlig var det saa en Herre af sat Alder."

„Helt ung var han ikke. Men gammel var han heller ikke. Jeg anslaar ham til at have været i din Alder."

„Var I da Venner?"

„Jeg har i hvert Fald ikke kunnet glemme ham."

„Se, se! Det begynder at blive interessant."

Men i det samme gik det op for ham, at hun drev Gæk med ham. Han huskede nu ogsaa, at han en Gang havde købt et saadant Smykke hos en Guldsmed paa Købmagergade. Var Ringen en Gave fra ham selv?

Han tog hende i Øret og afsluttede Forhøret med et nyt Kys.

„Men nu maa jeg afsted! Vognen venter!"

Da han var gaaet, løftede Asta Haanden; og mens hun saae paa Ringen, løb hendes Øjne fulde af Taarer. Niels havde i sin Tid givet hende den til Erindring om deres første Udflugt paa egen Haand, — en Spaseretur fra Springforbi over Eremitagesletten ned til Klampenborg i et henrivende Foraarsvejr med blaa Himmel og halvt udsprungne Bøge. En vidunderlig Dag, maaske hendes Livs allerdyreste Minde. Men Niels havde altsaa glemt ogsaa det. — Hun tog Ringen af. Der sad et rødt Mærke efter den paa Fingren. Hun havde baaret den uafbrudt siden den Dag hun fik den. Selv i de Maaneder, da hun og Niels var Uvenner og hun hverken bar sin Giftering eller andre af de Smykker, hun havde faaet af ham,

kunde hun ikke skilles fra den. Nu vilde hun gemme den hen, i det mindste for nogen Tid. Hun vilde lægge den ned i den samme Skuffe i sit Chatol, hvor hun gemte Niels' Breve fra Forlovelsestiden, nogle henvisnede Blomsterbuketter og andre vemodige Erindringer om en Lykke, som hun nu snart var ene om at mindes.

SEKSTENDE KAPITEL

Det var i en af den indre Bys ældste og smalleste Gader, at „Døgnet" havde sine Kontorer. I det meste af et Aarhundrede havde Bladet haft tilhuse i en gammel Købmandsgaard, hvor der endnu lugtede af Sildelage, Klipfisk, Tjære og Brændevin fra en Hørkramhandel i Kælderen. Gaden var ellers mest bekendt for sine mange Marskandiserbutikker. Næsten hvert andet Hus var om Dagen behængt med Beklædningsgenstande helt op til anden Sal.

Da Højre tilkøbte sig Ejendommen tilligemed Bladet, blev Hørkramhandelen fjernet, og baade Redaktions- og Trykkerilokalerne var nu betydelig udvidet. Bladets tidligere Redaktør, en ældre, sirlig klædt Kontormand, der mest havde gjort sig bekendt ved at bære firkantede Briller med Sølvindfatning, var bleven afløst af Hr. Jonas, en amerikaniseret Fynbo, der havde tjent sine journalistiske Sporer ved at rejse Jorden rundt forklædt som Husmand med Træsko, stort Skæg og Tobakspibe, en levende Reklame for det danske Landbrug. Alverdens Blade havde interviewet og foto-

graferet ham, og ved Hjemkomsten var han bleven fejret som en Folkehelt.

Forholdet mellem Niels og denne smarte Redaktør, hvis Pande kløede efter nye Lavrbær, havde hurtigt udviklet sig derhen, at Niels overhovedet ikke talte til ham. Alle nødvendige Forhandlinger foregik gennem Redaktionssekretæren. De mange Besøgende, som daglig indfandt sig paa Kontoret, og som næsten alle spurgte efter Thorsen, var Hr. Jonas en Torn i Øjet; men naar han beklagede sig til Generaldirektør Haller eller andre af Bestyrelsens Medlemmer over Niels' egenmægtige Optræden i Redaktionen, fik han i Almindelighed kun et Skuldertræk til Svar. Saalænge Tallet paa Bladets Abonnenter voksede med et Par hundrede om Dagen, ømmede de ledende Herrer sig ved at skride ind, skønt Niels' usnerpede Sprog, hans hele Ubændighed som Polemiker havde vakt Uvilje hos en ikke ringe Del af Partiet.

Da Niels denne Aften steg ud af Drosken og fra den mørke Gade vilde gaa op til Redaktionskontoret paa første Sal, blev han paa Trappen standset af en mager, sært udseende Mand, der med Hatten i Haanden bad om Tilladelse til at forestille sig for ham.

Det var Teaterdirektør Scholten.

„Jeg tør maaske gaa ud fra, at min Virksomhed ikke er Dem ganske ubekendt."

Niels saae her for første Gang den mærkelige Teatermand, hvem han altid havde betragtet som en Forbundsfælle i Kampen mod de ødelæggende Magter i Folket. Han trykkede varmt hans Haand og ytrede sin Glæde over endelig at faa Lejlighed til at hilse paa ham.

„Jeg takker Dem for de Ord," sagde Hr. Scholten stærkt bevæget. „Som De maaske veed, har jeg hidtil ikke kunnet glæde mig ved den københavnske Presses Bevaagenhed. Og uden Vejledning vil det umyndige Publikum jo altid foretrække Gøglet. Resultatet er da ogsaa blevet, at jeg opfører Verdens guddommeligste Digtning for tyndt besatte Huse, mens de ude i det nye Sportspalads kan samle tyve tusinde Tilskuere til en Boksekamp mellem en Ølkusk og en Neger. Og nu har mine Modstandere yderligere forsøgt at undergrave min Stilling ved at udsprede det skammelige Rygte, at jeg staar paa Falittens Rand og med det allerførste maa lukke mit Teater."

Niels havde hørt Rygtet. Han udtalte sin Glæde over, at det ikke havde noget paa sig.

„Jeg takker Dem," sagde Hr. Scholten igen med et Buk. „Maa jeg saa blot have Lov til at meddele Dem, at vi for Tiden indstuderer Friedrich von Schillers „Jomfruen af Orleans". Jeg haaber at faa Stykket op i den kommende Uge, og jeg tør forsikre, at der ikke er sparet hverken paa Anstren-

gelse eller Bekostning for at Opførelsen kan blive den høje Digtning værdig."

Niels tilsagde ham „Døgnet"s kraftigste Støtte. Men da han derpaa opfordrede ham til at følge med op i hans Kontor, undslog den forlegne Mand sig. Han havde allerede opholdt ham altfor længe, sagde han. Der sad saa mange andre deroppe, der aabenbart ogsaa havde til Hensigt at berøve ham hans kostbare Tid. Derfor var han gaaet igen.

Niels sagde, at han altid skulde være velkommen hos ham. Og med et nyt Haandtryk skiltes de to Herrer.

Paa Vejen gennem Redaktionskontorets halvfærdige Forhal, hvor der endnu stod Malerstiger og Farvepotter, vendte Niels sig med et vredt Øjekast mod det aabne Rum, der midlertidig tjente til Venteværelse for Audienssøgende. Der sad en halv Snes Mennesker derinde, og han sagde til sig selv, at det igen betød et Par spildte Timer for ham. Naar han alligevel stadig modtog alle disse ligegyldige Folk, som daglig rendte ham paa Døren, var det fordi han ikke kunde opgive Haabet om at finde brugbare Medhjælpere imellem dem. Størsteparten var ganske vist den Slags halvforstyrrede Individer, der besværede alle offenlige Personer med Klagemaal og Bønskrifter; men der kom ogsaa baade unge Studenter og kendte Skribenter, ja graanede Videnskabsmænd og Kunstnere, der allesammen

forestillede sig som hans begejstrede Tilhængere og absolut vilde sværge til hans Fane. Det viste sig dog altid, at de manglede al Forstaaelse af, hvad Kampen virkelig gjaldt. Enten var det kyllingeglad Ungdom af den Slags, der løb til overalt, hvor der kagledes, eller det var forgræmmede Folk, sure Sjæle, der følte sig uretfærdigt stillet i Skygge og derfor læste ham med en ondskabsfuld Glæde i Hjertet.

Inde i sin Stue satte han sig ned ved Skrivebordet for at gennemse den fremlagte Post. I det samme kom Redaktionssekretæren derind med Korrekturer fra Trykkeriet. Det var en midaldrende Rødskæg med et sat Væsen, Islænder af Fødsel, den eneste af Bladets Medarbejdere, der havde sluttet sig til ham og vundet hans Tillid.

„Teaterdirektør Scholten har været her. Det var vel nok i Anledning af den nye Forestilling, han skal have op."

„Jeg veed det," sagde Niels, mens han gennemløb et Brev. „Jeg mødte ham paa Trappen. Sig mig, er han altid saa forvirret."

„Naa — han har vist i Øjeblikket Grund til at være nervøs. Kreditorerne er efter ham."

„Vi maa støtte ham efter bedste Evne, Halvorsen. Vil De sige til Redaktør Jonas, at det er min bestemte Vilje. Vi staar allesammen i Taknemlighedsgæld til den Mand."

Redaktionssekretæren mente ikke, at Scholten

stod til at redde. Han havde næsten alle de store Blades Teateranmeldere imod sig. De fleste af dem skrev jo selv Stykker, og de syntes vistnok, at Schiller og andre afdøde Kolleger gik dem lidt for uforskammet i Næringen derhenne ved Hebe-Teatret.

Niels nikkede. Han kendte af Udseende et Par af disse Røvere, der benyttede deres Stilling i Pressen til at brandskatte Byens Teaterdirektører og Forlæggere.

„Ja, Halvorsen," sagde han, mens han gennemløb et nyt Brev og kastede det i Papirkurven — det var et af de mange anonyme Truselsbreve, han daglig fik ind ad Døren. „Den literære Æselstald skal vi ogsaa ved Lejlighed rydde grundigt op i. Kunde De blot stampe et Par flinke Hjælpere op af Jorden."

Redaktionssekretæren fortalte, at der ude i „Baasen" sad en af „Friheden"s tidligere Medarbejdere, som vistnok vilde søge om Ansættelse her.

„Hvem er det?"

„Det er en Reporter. Frk. Nordby hedder hun."

„Vi har ingen Brug for Reporterer. Og en Dame ovenikøbet. De veed jo godt, at jeg ikke vil ha' Skørtesuset ind her i Kontorerne. Hende kan De roligt afvise."

„Naa — saadan rigtig Dame er hun forresten ikke. Hun er i det hele lidt for sig selv."

„De kender hende altsaa. Hvad var det, hun hed?

„Ragna Nordby."

„Der er en jysk Rektor Nordby, der et Par Gange har været paa Tale ved Ministerudnævnelser. Er hun i Familje med ham?"

„Det veed jeg ikke; men hun skal være Søster til Digteren Frits Nordby, den unge Lyriker."

„Kender ham ikke," sagde Niels, idet han aabnede et nyt Brev.

„Virkelig ikke! Han regnes dog allerede blandt de store."

„Tror det gerne. Vi har saa mange store Digtere for Tiden — den ene mindre end den anden. Men hvad duer hun selv til? Veed De noget om det?"

„Der stod for en Tid siden en Række Petit-Artikler af hende i „Friheden". Det var saadan smaa Gadebilleder om raske Brandmænd og om Politibetjente, der havde standset løbske Heste, og den Slags. De havde til Overskrift „Gadens Helte". De var lidt naive, altfor højstemte; men de var alligevel ikke saa tossede."

„Hun kan altsaa skrive."

„Til Husbehov ja. Men hendes største Fortjeneste er foreløbig vistnok den, at hun har inspireret Just Magelsen til hans store Gruppe — De husker nok den, han fik Medalje for paa Salonen i Paris, — Valkyrien, der bærer en døende Kriger ud af Slaget."

Niels kastede igen et Brev ned i Papirskurven.

„Saa hun giver sig ogsaa af med at staa Model."

„Nej, nej — det er ikke saadan at forstaa. Hun veed vist ikke det mindste om det selv. Men i et Interview, jeg den Gang havde med Magelsen, fortalte han mig rent privat, hvordan han havde faaet Ideen til Kunstværket. Han havde en Formiddag siddet ved Vinduet ude hos Morelli — i „Tavernen" altsaa. Saa kommer der et ungt Kvindemenneske ud af Gadedøren i Genbohuset med noget tungt i Armene. Det var en lam gammel Mand, som hun bar ned til en Kørestol paa Fortovet. Magelsen blev saa begejstret over det Syn, at han straks gik hjem og lavede en Skitse, og den tog han med til Paris. Først bagefter fik han oplyst, hvem den unge Pige var, og at Krøblingen var hendes Onkel, Otto Kall, den gamle Hugaf fra Firserne, som nylig døde."

Niels havde hørt opmærksomt paa ham. Han huskede godt den store Billedgruppe, der kort efter hans og Astas Bryllup havde været udstillet her i København. Den magtfulde Valkyrieskikkelse med det paa en Gang moderømme og kampglade Blik havde vakt Mindet om en Ungdomsforhaabning hos ham, der selv midt under Hvedebrødsdagenes Lykke stemte ham vemodig.

„Og hun sidder derude?"

„Ja, hun har vist ventet det meste af et Par Timer. Det maa aabenbart være hende meget om at gøre at komme til at tale med Dem."

„Saa lad hende komme ind. Maaske kan vi bruge hende. Lad hende komme!“

Niels havde gjort sig det til Regel at modtage Folk staaende henne i Nærheden af Døren; han kunde da nemmest blive af med dem, naar de satte hans Taalmodighed paa Prøve. Han gjorde i saa Henseende ingen Undtagelse med Ragna Nordby. Paa sin lidt bryske Maade spurgte han hende straks, hvad hun ønskede, og først da hun havde forklaret ham sit Ærende, vendte han tilbage til Skrivebordet og bad hende tage Plads.

Det viste sig dog at være vanskeligt at faa en virkelig Samtale i Gang. Ragna forskansede sig bag det mutte og ordknappe Væsen, hvormed hun stødte saa mange tilbage. Niels maatte indrømme Halvorsen, at hun ikke havde meget tilfælles med de sædvanlige pudrede og læbesminkede Kontor-Amanda'er, der sad ved Skrivemaskinerne med et krøllet Hoved fuldt af Pjank og en Slangekrop, der sitrede af Kælenskab. Dette velvoksne unge Pigebarn med det mørkladne Ansigt syntes virkelig som skabt til at bære Brynje og sidde overskrævs paa Ryggen af vilde Heste. Ogsaa hendes Klædedragt vakte hans Forundring: de grove Hægtestøvler, den tarvelige Jaket og de sorte Bomuldshandsker. En saadan Ligegyldighed for Udseendet var virkelig paafaldende hos en ung Dame, der tilmed var smuk.

„De har kendt afdøde Otto Kall?“

„Ja, han var min Morbror."

„Deres eget Navn er Nordby. Der er et Sted i Jylland en Rektor af samme Navn. Kender De ham?"

Hertil svarede hun bare ja, og Niels forstod, at hun nødig vilde ind paa det Emne.

„De har en Tid haft Beskæftigelse ved „Friheden". Hvad er Grunden til at De ikke længer er ansat ved det Blad?"

Ogsaa herpaa svarede hun undvigende, og der blev igen en Pause. Niels tabte nu Taalmodigheden. Han fandt ingen Grund til at fortsætte den besværlige Samtale. Han sagde til hende, at hun havde ulejliget sig forgæves. Af Princip ansatte de ikke Kvinder her ved Bladet. Hun maatte hellere henvende sig et andet Sted.

Ragna havde hidtil stirret ned paa sine Hænder, der laa samlede over det ene Knæ. Nu saae hun hastig op. Det var igen sit Køn, hun maatte undgælde for. Og hun grebes af sin gamle Fortvivlelse over, at hun ikke var kommen til Verden som Dreng.

Niels var igen blevet tvivlraadig. Han vidste ikke, hvad han skulde tænke om dette forløbne Pigebarn. Han havde fanget et Glimt af noget vildt i hendes mørke Øjne, skønt de var rettet imod ham med et bønfaldende Blik. Var det maaske af Nød og Trang, hun gik rundt og søgte om Arbejde efter sin Onkels Død?

„Hvorfor kommer De netop her til os? Har De tænkt paa, at vi har en udsat Stilling for Øjeblikket?“

Hun svarede, at hun ikke var bange. Hun bad om, at hun maatte blive antaget paa Prøve, saa hun kunde faa Lejlighed til at vise, hvad hun duede til. Hun var vant til at tage sin Tørn i hvadsomhelst; kunde forøvrigt ogsaa baade skrive paa Maskine og stenografere.

Niels betænkte sig endnu et Øjeblik. Saa skød han — lidt vranten — en Bloknote over til hende.

„Skriv Deres Navn og Adresse op her! Jeg vil se, hvad jeg kan gøre for Dem. De skal saa høre fra os en af Dagene.“

SYTTENDE KAPITEL

Igen den næste Dag lyste Foraarssolen ind i Astas Dagligstue og fik Blomsterpragten derinde til at gløde. Hun var lidt trist, fordi hun endnu ikke havde faaet talt med Niels om sit Møde med Søsteren. Han var først kommet hjem ud paa Natten, og ved Morgenteen havde han som sædvanlig været optaget af Aviserne. Under et Butiksbesøg ude paa Østerbro i Formiddagstimerne ringede hun derfor sin Søster op. Uden nærmere Forklaring sagde hun, at hun ikke kunde være i Hattemagasinet paa den aftalte Tid, — det maatte vente til en anden Dag.

Da hun kom hjem, var Luften i Stuen bleven saa tung af Solvarme, saa mættet med Blomsterduft, at hun maatte slaa alle Vinduerne op. Lidt irriteret tænkte hun paa Niels, der rimeligvis sad derinde ved sit Skrivebord i Drivhusvarme. Maaske havde han endda glemt at lukke for Varmeapparatet. Den Mand havde jo ingen Nerver! Hverken Kulde eller Hede bed paa ham. Ogsaa mod Støj havde han hærdet sig. Husets Tjenestepige kunde banke

Tæpper hele Formiddagen og hans Kanariefugl skrige op, saa alle andre maatte holde sig for Ørerne; han mærkede ingenting. Kun hendes Spil forstyrrede ham. Hun havde maattet love ikke at øve sig, saa længe han arbejdede.

Ligesom den foregaaende Dag tilbragte hun Eftermiddagstimerne med at brodere, ordne sit Husholdningsregnskab og læse i en af Jane Hastings Herregaardsromaner i Originalsproget. Bogen, der havde tilhørt hendes Mor, var indbundet i et falmet Shirtingsbind, og Moderens Pigenavn stod med fin afbleget Skrift paa Titelbladet. Alle Naturbeskrivelserne og de mange brogede Skildringer af Jagtselskaber, Kaneture og andre Fester løb hun let henover. Det var alene Kærlighedsscenerne, hun dvælede ved; ikke — som i sin Ungdom — for den pirrende Underholdnings Skyld, men for at drage Sammenligninger med sit eget Hjertes Oplevelser. Der var blandt Bogens Personer især en Lady Florenze, hvis Livshistorie hun fulgte med en halvt uhyggelig Fornemmelse af at læse om sig selv og sin Fremtidsskæbne. Lady Florenze havde kort efter Brylluppet fulgt sin Mand over til Kina. I sine Breve til Hjemmet skrev hun udelukkende om sine huslige Forhold, om sin Glæde over Mand og Børn, derimod aldrig et Ord om den tærende Hjemlængsel og de andre Hjertets Savn, som tilsidst lagde hende i Graven derovre

i det fremmede Land. I denne blufærdige Tavshed om, hvad hun i sit ensomme Inderste maatte lide for sin Kærligheds Skyld, genkendte Asta noget af sig selv. Ladyens Ægtefælle var ogsaa et Menneske uden Nerver, en lidenskabelig Jæger og Laksefisker, der den ene Dag skræmmede hende med sine Følelsers Robusthed, den næste Dag mødte hendes ømmeste Kærtegn med dette lille overbærende Mandfolke-Smil, der saa ofte havde faaet hendes egen Lykke til at visne i Niels' Arme.

„Saa har du heller ikke i Dag været ude i det smukke Vejr," sagde hun til Niels, da de sad ved Middagsbordet.

„Nej — desværre. Der blev ikke Tid. Jeg maatte gøre en Artikel færdig."

Asta ventede paa, at han skulde spørge om, hvor hun selv havde været henne og hvordan Dagen i det hele var gaaet for hende. Men han spurgte ikke om noget, snakkede kun om Redaktør Jonas, der efterhaanden syntes at ophidse ham lige saa meget som „Friheden"s Folk.

Da de bagefter var kommen ind i Dagligstuen, blev hun staaende ved Klaveret og gav sig til at blade i et Nodehefte. Skønt der var halvmørkt derinde, tændte hun ikke Lys.

„Du skal velsagtens igen hen paa det Aviskontor, Niels."

„Ja — det maa jeg jo."

„Jeg tænker paa at gaa lidt hen til Inger i Aften. Det har du vel ikke noget imod?“

Niels vendte sig bort fra Vinduet, hvor han havde staaet og set ud paa Maagerne.

„Inger? Er det din Søster?“

„Ja — hvem ellers?“

„Har du da hørt fra hende?“

„Vi mødtes i Gaar tilfældigt i Botanisk Have. Saa spaserede vi lidt sammen og kom til en Forstaaelse.“

„Og det fortæller du mig først nu!“

„Vi ser jo i denne Tid saa lidt til hinanden, Niels. Jeg vilde have sagt dig det i Aftes; men du husker maaske, at du ikke vilde høre paa mig. Du havde travlt og maatte gaa.“

„Og nu vil du besøge hende?“

„Ja — du hører jo, at vi er bleven forligte.“

„Jeg hører det! Og du har selvfølgelig Lov til at vælge den Omgang, der passer for dig. Jeg burde vel ikke en Gang være forbavset.“

„Herregud, Niels! Hvorfor skal du nu straks tage det paa den Maade. Jeg er naturligvis forfærdelig ked af, at du og Inger ikke kan med hinanden. Det veed du godt. Men det er der nu en Gang ikke noget at gøre ved. Du kan jo ikke forlange, at jeg af den Grund skal holde mig borte fra min eneste Søster. Her sidder jeg Dag ud og Dag ind og har ikke et Menneske at tale med. Jeg bebrejder dig ikke noget. Du har dit Arbejde og saa me-

get andet, der optager dig. Men hvad har jeg?"

Niels var gaaet et Par Skridt frem i Stuen. Han stod længe tavs og stirrede paa hende gennem Halvmørket.

„Du maa tilgive mig, at jeg smiler. Men „din eneste Søster" ... og „du bebrejder mig ikke noget" ... det lyder virkelig lidt komisk. Her staar jeg i en Kamp paa Liv og Død med alt det Krapyl, der findes i Landet. Jeg maa bide fra mig som en Ulv, og jeg veed ikke hvad Dag jeg faar hele Kobbelet over mig og rives i Pjalter. Og under alt dette sidder du og keder dig. Du savner Adspredelse og maa absolut vælge dit Selskab blandt mine argeste Forfølgere."

Asta vilde svare; men Niels lod hende ikke komme til Orde. Han vendte sig bort og gik ind til sig selv.

Lidt efter hørte hun ham tage Overtøjet paa ude i Entréen og gaa. Det Brag, hvormed han slog Døren i efter sig, ramte hende som et Skud i Hjertet. Alle Fortidens sørgeligste Minder vaktes paany tillive. For saadan var det jo ogsaa den Gang begyndt!

Hun hældede sig frem over Klaveret. Grebet af en vild Sørgmodighed lagde hun Hovedet ned paa sine Arme og brød sammen. Men hurtig rettede hun sig op. Slægtsstoltheden vaagnede i hende. Nej, hun vilde ikke vise sig svag. Niels

maatte forstaa, at hun nu saa lidt som tidligere vilde taale hans Tyranni. Gav hun efter her, var alting tabt.

Hun gik ud i Mellemgangen og ringede sin Søster op. Hun kom dog ikke til at tale med Inger selv men med en af Pigerne, der forklarede, at Herskabet endnu sad ved Middagsbordet. Hun lod hende saa bringe den Besked ind, at hun vilde komme derhen om lidt.

Et Par Gange under Kørslen hen til Søsteren tænkte hun dog paa at standse Vognen og vende om. Hun følte, at hun ikke havde Kræfter til for anden Gang at tage Kampen op med Niels. Hun vilde gaa til Grunde derved. Men før hun kunde bestemme sig, holdt Vognen allerede foran Porten. Kusken aabnede Døren, og hun steg ud.

Saasnart hun var kommen ind i Forstuen, slog det hende, at der maatte være Fremmede. Paa Knagerækken hang et Par store, bløde Herrehatte og en snavset Vindjakke, der umuligt kunde være Svogerens. Hun forhørte sig hos Pigen, der fortalte, at der var to Herrer til Middag; og straks greb hun dette som Anledning til at slippe bort igen og undgaa Følgerne af et overilet Skridt. Hun bad Pigen hilse; — men i det samme aabnedes Døren fra Dagligstuen, og Fru Inger kom ud.

„Hvorfor lod du mig ikke vide, at her var Fremmede?“ udbrød Asta heftig under Søsterens Omfavnelse. „Jeg kunde jo være kommen en anden Gang.“

„Herregud, lille Dut! Det er ikke andre end Peder Grib og unge Cortsen. Vi har vores Trio-Aften. Du kender jo dem begge to. Vi har allesammen glædet os til, at du skulde komme."

Hun gav Pigen et Vink om at gaa og begyndte nu selv at knappe Søsterens Kaabe op. Men Asta gjorde fortvivlet Modstand.

„Jeg er jo heller ikke selskabsklædt. Jeg gik herhen som jeg gik og stod.

„Aa, kære — for Kunstnere behøver man virkelig aldrig at genere sig. Hvordan tror du, Peder Grib ser ud? Han har ikke engang gjort sig den Ulejlighed at tage en ren Flip paa."

Langt om længe gav Asta efter; men det var mindre Søsterens Overtalelser end Tørsten efter Musik og navnlig Udsigten til at høre Peder Grib spille, der tilsidst overvandt hendes Frygt for Niels' Hævn. Da hun havde faaet Kaaben af, forsikrede Fru Inger hende, at hun ikke kunde være smukkere; og med Armen om hendes Liv førte hun hende som i Triumf ind i Dagligstuen til de andre.

I det store Pragtrum brændte kun en eneste Lampe, der oppe fra Væggen oplyste et skarpt afgrænset Hjørne af Stuen som et Maaneskær. Her sad Svogeren og de to fremmede Herrer ved et sølvskinnende Kaffebord med et farverigt Udvalg af Likører. Hr. Grabow gik sin Svigerinde ridderlig i Møde og udtrykte sin Glæde over Gensy-

net ved at kysse hende paa Haanden. Ogsaa fra de to andre Herrers Side blev der vist hende Opmærksomhed. Hr. Cortsen — en bebrillet ung Mand med Schubert-Ydre — rullede en magelig Lænestol hen til Bordet, og mens Fru Inger skænkede en Kop Kaffe, greb Peder Grib en Likørflaske og fyldte et Glas til hende, idet han benyttede Lejligheden til for tredje Gang at betænke sit eget.

Den store Kunstner var en glad Selskabsbror, næsten lige saa skattet for sit Underholdningstalent som for sit musikalske Geni. Om sit groteske Ydre sagde han selv, at han i Smoking lignede en Opvarter fra en tarvelig Kælderbeværtning. Det store skaldede Hoved sad dybt nede mellem brede Skuldre, noget han i et godt Lag ogsaa kunde gøre Løjer med ved at fortælle, at han før sin Fødsel havde gjort et Attentat paa sin kære Mors Liv „og derfor mistede sin Hals". Men naar han stod med Violinen under sin Dobbelthage og begyndte at spille, glemte man hans Udseende. Han blev en Troldmand, der med sit Buestrøg aabnede Himlen over sine Tilhøreres Hoveder. Selv det trægeste Koncertpublikum tog han om Hjertet med sit berømte *pianissimo* og omskabte til en andægtig Menighed. Folk var som fortryllede, sad aandeløs betagne med en Fornemmelse af at høre Seraferne synge.

Nu sad han med en fortygget Cigarstump i Mun-

den og fortalte lidt vovede Smaahistorier fra sine Provinstournéer og fra den sidste Hofkoncert, hvor en af Ministerfruerne, en Gaardmandskone, havde faaet ondt, fordi hun var for stærkt snørt — paastod han. Asta hørte paa ham med lidt Forundring. Hun havde været saa længe udenfor det københavnske Selskabsliv, at hun ikke mere kunde more sig over den Slags Historier. Uden at vide af det blev hun hele Tiden skarpt iagttaget af sin Søster, der sad i en Hjørnesofa paa den anden Side af Bordet ved Siden af Peder Grib. Fru Inger havde straks gjort sig sine Tanker om Aarsagen til Besøget, og hun byggede allerede Forhaabninger paa det. Men nu saae hun Peder Grib lange ud efter en ny Cigar, og hun skyndte sig at holde hans Haand tilbage.

„Nej, kære Ven — nu har vi ikke Tid til at dovne længer. Nu skal der arbejdes."

Pudsenmageren vendte sit Fuldmaaneansigt imod hende med store, bønfaldende Øjne, hvori der endog glimtede en Taare. Men der hjalp ingen kære Mor. Loftskronen blev tændt. Et Lysvæld fyldte det store Rum, der med sine aarhundredgamle Gobeliner og forgyldte Møbler ligesom vaagnede af en søvntung Hvile. Men først da Fru Inger allerede sad ved Flyglet og Hr. Cortsen havde faaet sin Cello stemt, lettede den tykke Mester sig op af Sofaen.

Asta satte sig tilrette i sin Lænestol og lukkede

Øjnene for helt at gaa op i Musikkens husvalende Drømme; men det lykkedes hende ikke at komme bort fra sig selv og sine Ængstelser. Serafsangen fra Peder Gribs Vidunderviolin strømmede denne Aften ned over hende uden at bringe Aabenbaringer. Hendes Tanker vilde ikke slippe Niels. Hun kunde stadig ikke glemme, hvad der var sket.

Under en Pavse i Spillet skottede hun ned til sit Armbaandsur, og da hun saae, at Klokken gik til elleve, blev hun greben af en ny Uro. Sæt, at Niels havde fortrudt sin Opførsel og derfor var kommen tidligere hjem end ellers! Hun troede det ikke, men hun kunde ikke lade være med at tænke det; og herunder voksede hendes Længsel efter ham og Trangen til Forsoning. Under hele den sidste Del af det store Musikstykke sad hun som i et Baal og hørte kun Suset af sit eget urolige Blod og sit Hjertes Banken.

Endelig sluttedes der af. Hr. Grabow klappede. Men da Asta nu rejste sig og forklarede, at hun maatte gaa, faldt de alle over hende. Gaa? Allerede nu? Peder Grib blev fornærmet. Hvad var Meningen? Aftenens Program var jo ikke udspillet, og det bedste var tilbage. Han var ikke langt fra at blive grov. Men Fru Inger kom hende til Undsætning. Netop fordi hun ikke længer tvivlede om, at Søsteren var ved at vaagne til Selvbesindelse, fandt hun det rigtigst at lade hende i Fred. Som en Søvngængerske skulde hun vækkes med Varsomhed.

Klokken blev dog henved tolv, før Asta kom hjem; — men der var ingen Niels. Paa Bordet i Dagligstuen stod den sædvanlige Aften-Anretning urørt: en Bakke med Sandwich, Frugter og en Karaffel Vin; desuden Svingkedlen med Tekopper. Der var en Gang for alle truffet den Aftale imellem dem, at dersom han ikke var kommen hjem til Midnat, skulde hun ikke vente paa ham, men drikke sin Te og gaa til Ro, — og i den sidste Tid var Klokken ofte bleven baade et og to, inden han kom. Men i Aften vilde hun ikke lægge sig, før han var kommen hjem og de var bleven forsonede. Om hun saa skulde sidde oppe hele Natten, vilde hun vente paa ham, for at ikke Solen skulde staa op over hans Vrede.

Hun satte sig hen under den store Staalampe med et Haandarbejde; og der blev efterhaanden stille i Huset. Nede fra Spaserestien hørtes af og til Snakken af Folk, der vendte hjem fra Selskab eller Teater. Nogle Gange lød ogsaa det dumpe Brag af Gadedøren, naar en af Husets Beboere kom hjem. Saa løftede hun Hovedet og lyttede med tilbageholdt Aandedræt. Men Niels var det stadig ikke.

Nu slog Klokken et. Hun lagde modløs sit Arbejde ned i Sykurven, og blev længe siddende med de tomme Hænder i Skødet. — „Ene i Verden". Hvor ofte havde hun ikke i sine Ungpigedage læst de Ord i Romanerne uden at føle synderligt ved

dem. Det faldt hende den Gang ikke ind, at en saadan Lod kunde blive hendes. Men nu var ogsaa hun bleven en Askepot, hvem Ensomheden stirrede i Møde fra alle Stuens Kroge som et ondt Væsen og fyldte med Angst.

For at ryste Uhyggen af sig gik hun tilsidst hen til sit Chatol med de mange Familjeerindringer. Fra en af Skufferne tog hun sit Konfirmations-Album frem og gav sig til at blade i det. Hun havde i den sidste Tid tænkt saa meget paa sin Mor, hvis fromme Sind hun altid havde hørt lovprist baade af sin Far og af Fremmede. Hendes egne Erindringer om hende var kun Taagebilleder. Hun var knap seks Aar, da Moderen døde. Klart huskede hun egenlig kun hendes pragtfulde Begravelse, og det var først nu, da hun selv var bleven gift, at hun rigtig følte Savnet af en Mor. Til Inger kunde hun ikke længer tale med fuld Fortrolighed, og hendes gamle Tanter ovre paa Fyn havde helt slaaet Haanden af hende, fordi hun havde giftet sig uden at spørge dem om Forlov.

Paa Albumets første Side var et Portræt af Faderen i stram Embedsdragt med Kaarde ved Siden og Ordner paa Brystet. Derefter fulgte to Billeder af hendes Mor. Paa det ene, der var fra Moderens unge Dage, sad hun smilende paa en Verandatrappe med Solen lige i Øjnene og to smaa Kattekillinger i Favnen. Hun havde fra Barn været forelsket i dette Billede. Hun kunde huske, hvor

undselig hun blev, da hun som halvvoksen Tøs første Gang fik at høre, at hun var sin Mor op ad Dage. Det andet Billede var fra Moderens sidste Aar, da hun var mærket af den Sygdom i Brystet, der saa tidlig lagde hende i Graven. Her sad hun sortklædt i en Lænestol med de trætte Hænder i Skødet og saae ud for sig med et Par forunderligt levende Øjne. Det var, som om hun forsøgte at tale til hende deroppe fra det Hinsides. Med blid Sørgmodighed syntes hun at sige: „Tilgivelse, mit Barn, det er Kvindens Lykke." — Det var den samme Formaning, som Lady Florenze en Gang skrev hjem til en Veninde, der havde beklaget sig over sit ulykkelige Ægteskab: „Kun ved Eftergivenhed, kære Anne, kan du fastholde din Mands Kærlighed. Glem det aldrig!"

Hun slog hastig Albumet i. Drønet af Gadedøren havde atter lydt op gennem det natstille Hus; og denne Gang var det Niels. Uvilkaarlig saae hun paa Uret. Klokken var halvto. Hun slog op for Lyset i Loftskronen og i Klaverlamperne. Hun vilde, at Stuen skulde gøre et festligt Indtryk paa ham, naar han kom ind. Saa tændte hun Spritlampen under Svingkedlen, gik derpaa hen til Spejlet for at ordne lidt paa sit Haar, vendte saa tilbage til Bordet og flyttede om paa Frugtskaalens Indhold, alt mens Hjertet sad hende i Halsen af Angst.

Da Niels kom ind, saae hun straks, at hans

Sindsstemning var uforandret. Han forsøgte ikke en Gang at lægge Skjul paa sin Utilfredshed med at finde hende oppe. Men hun sagde til sig selv, at hun vilde tilgive ham ogsaa det.

Niels satte sig ned ved Bordet, skænkede sig et Glas Vin og tømte det i Tavshed. Efterhaanden tøede han lidt op. Han fortalte, at en østrigsk Prins var bleven myrdet i Bulgarien, og at det rimeligvis nu vilde komme til Krig dernede i Balkanstaterne. Sagen syntes at optage ham meget. Deres egen Strid nævnte han derimod ikke med et Ord.

I sin nervøse Uro busede hun saa selv ud med, at hun „altsaa" havde været henne hos sin Søster og Svoger. Hun fortalte om de to Gæster, og at der var bleven musiceret. Niels tav hertil. Han skænkede sig mere Vin, men tav haardnakket.

„Der er noget, jeg har tænkt paa at spørge dig om," begyndte Asta saa igen. „Du har ofte klaget over, at Sætterne ikke kan læse din Skrift. Du veed, jeg lærte at skrive paa Maskine derhenne paa det Handelskontor — jeg vilde blive forfærdelig glad, dersom jeg kunde være dig til lidt Nytte i dit Arbejde."

Niels løftede Øjnene op fra det Æble, han var i Færd med at skrælle. Der var baade Forbavselse og Mistro i Blikket.

„Er det fra din Søster, du har den Idé?"

„Fra Inger! Hvor falder du paa det?"

„Jeg syntes, du sagde, at du havde besøgt hende."

„Ja. Men jeg fik slet ikke talt med Inger. Der var jo Middagsfremmede."

„Naa, ligemeget hvem Idéen kommer fra, — det er i alt Fald for sent. Vi har netop i Aften engageret en ny Medhjælper. Hun kan ikke alene skrive paa Maskine men ogsaa stenografere, og det kan komme os til Nytte nu ved Valgkampagnen."

„Du siger „hun". Det er altsaa en Dame."

„Ja."

„Saa er det formodenlig den Rektordatter, du var saa optaget af, da du kom hjem i Aftes."

„Har jeg talt om hende? Det husker jeg ikke. Men Datter af en Rektor er hun ganske rigtig. Jeg har forhørt mig."

Asta var bleven bleg. Hun rejste sig og gik bort fra Bordet.

„Altid krænker du mig!"

Uden at vide, hvad hun foretog sig, gik hun omkring i Stuen og gjorde i Orden. Et Sted skubbede hun en Skammel paa Plads med Foden, et andet Sted flyttede hun en Vase og rettede paa en Pude. Men pludselig brød hun sammen. Hun kastede sig ned over en Stoleryg i ubehersket Graad.

Niels lod hende græde ud. Han havde fulgt hende med Øjnene og faaet ondt af hende.

„Asta! Lad os være oprigtige mod hinanden! Det er gaaet dig som sidst. Du føler dig ikke længer tilfreds her hos mig. Du har faaet Hjemve. Men — ikke sandt — vi vil jo alligevel ikke gerne undvære hinanden. Skal vi da ikke forsøge paa at finde os tilrette med Forholdene, saadan som de nu engang er? Jeg gør dig gerne den Indrømmelse, at jeg for Tiden er en lidt besværlig Mand at være gift med. Jeg skal gøre ti Mænds Arbejde, og det er jo ikke Mennesker, jeg maa slaas med, men giftigt Kryb. Jeg har forresten forberedt dig. Du husker maaske, at jeg bad dig om at hjælpe mig med at holde Humøret oppe. Savner du en Opgave, saa har du den dér — og ikke ved Skrivemaskinen. Men lad os først og fremmest undgaa al Forstillelse. Du har selvfølgelig ingen Forpligtelse til at komme mig i Møde med et glad Ansigt, naar du ikke er tilfreds her men længes bort."

Han havde rejst sig op og var gaaet hen til hende. Hun greb hans Haand og trykkede den mod sin Mund.

„Jo, Niels — jeg er det! Ingen kan være lykkeligere end jeg, naar jeg blot veed, at du holder af mig. Men jeg har altid denne Angst for at miste dig. Jeg kan ikke gøre for det. Den kommer over mig hver Gang du gaar fra mig. Jeg veed jo, at jeg ikke er den Kone, du skulde haft. Du har selv sagt det. Er det da saa underligt, at jeg ikke kan

blive den Angst kvit? Husk paa, Niels, jeg har kun dig. Kun dig! — Nej, sig ikke noget! Jeg veed, hvad du mener. Men det er ikke rigtigt. Der er ingen andre Mennesker, der betyder noget for mig. Ingen! Ingen!"

Niels strøg hende over Haaret. Men ved denne Berøring jog der et lille Kuldegys igennem hende. Hun havde igen i hans Ansigt set et Glimt af den Overbærenhed, der saa ofte fik hendes Hjerte til at fryse. Hun slap hans Haand; og for at unddrage sig hans Kærtegn rejste hun sig i det samme. Lidt efter sagde hun Godnat og gik ind til sig selv.

Niels saae forbavset efter hende. Saa rystede han paa Hovedet og vendte tilbage til sit Æble og sin Vin.

ATTENDE KAPITEL

Sommeren var nu kommen, og Folkets store Dommedag nærmede sig under de sædvanlige Forvarsler. Mens Markerne grønnedes og Frugttræerne blomstrede gik et politisk Uvejr henover Landet. Fire Aars ophobede Støv og Skarn hvirvledes til Vejrs som af en Skypumpe, trængte ind i alle Huse og omtaagede Sindene. Og saa var der i Virkeligheden ikke mange, der tvivlede om Valgets Udfald. Det regerende Demokrati sad for fast i Sadlen til, at det kunde rendes over Ende ved en Overrumpling. Niels Thorsens hidsige Stormløb havde efter manges Mening snarest styrket Partiet. Den Glans, der før havde staaet om hans Navn, var borte nu. Blandt hans tidligere Beundrere taltes der om ham med en sørgmodig Hovedrysten, og for den store Befolkning var og blev han Forræderen, en af Højre underkøbt Slagsbroder, i det hele en uhyggelig Person, der før eller senere vilde blive indhentet af sin Judas-Skæbne. Det var heller ikke længer nogen Hemmelighed, at man indenfor selve den konservative Lejr var bleven be-

tænkelig ved Makkerskabet og kun ventede paa en Lejlighed til at blive af med ham.

I det Grabowske Hjem tog begge Ægtefællerne personlig Del i Valgforberedelserne. Trods den tidlige Sommervarme, der fordrev de fleste andre Familjer med Landsted fra Byen, blev de boende i København for at hverve Stemmer til Partiets Kandidat i Kredsen, en Glarmester i Fredericiagade. Navnlig var Fru Inger livlig interesseret. Paa Valgdagen vilde hun sammen med et Par andre af Bourgeoisiets liberale Damer køre gennem Byen i en blomstersmykket Landauer forspændt med hvide Heste. Foran Vognen skulde der ride en Herre udklædt som middelalderlig Herold, og hver af Damerne skulde bære en Fane med Paaskriften: „Stem paa Sørensen!"

Som et Led i sit Arbejde for Partiets Magt og sin egen Anseelse samlede hun en Ugestid før Valget et stort Aftenselskab hos sig i Anledning af sin Mands Fødselsdag. Der var blandt Gæsterne tre Ministre og flere andre af Partiets førende Mænd med deres Fruer, desuden alle Byens frisindede Borgmestre, en Del af Borgerraadets Medlemmer, Repræsentanter for Partipressen og mange andre kendte Personligheder — ialt henved et hundrede Mennesker af begge Køn.

Der indlededes med en musikalsk Underholdning af det Grabowske Huskapel: Peder Grib, unge Cortsen og Fru Inger selv ved Flyglet under

den store Loftskrone. Hun saae pragtfuld ud i en vandblaa Silkekjole indvævet med fine Sølvblomster. Bagefter blev Dørene til Spisesalen slaaet op og man gik ind til en overdaadig Buffet, en bugnende Opstilling, der fik de mindre forvænte blandt Gæsterne til at spærre Øjnene op. Det var en Slaraffenlands-Aabenbaring af brogede Salater og Geléer, kunstfærdigt opbyggede Postejer, Kæmpejordbær i dybe Sølvskaale, Ferskner og blaa Druer i forgyldte Porcellænskurve.

Da Champagnen var skænket rundt, tog Indenrigsministeren, en forhenværende Provinsredaktør, Ordet for at udbringe Fødselsdagsbarnets Skaal. Det blev dog ikke mindst en Hyldest til hans Frue, en Lovprisning af hendes Skønhed, en Tak for hendes oprigtige og betydningsfulde Tilslutning til Demokratiet. Ved Talens Slutning vendte han sig dog igen til Hr. Grabow, takkede ham for den store Offervillighed, hvormed han atter havde betænkt Partiets Valgfond, og forsikrede ham om Regeringens varmeste Paaskønnelse. Rundt om i Salen skottede Folk til hinanden ved disse Ord. Det var klart, at der maatte være en eller anden Udmærkelse paa Vej til „Marskandiserens" brede Bryst.

Paa dette Tidspunkt dukkede lille Bergmann op i Selskabet. Af alle Københavnere var han vistnok den, der i Aarets Løb modtog de fleste Indbydelser. Paa Grund af sin fordomsfri Tjenstvillighed

var han skattet overalt. Med sin askeblonde, barnlig rødkindede lille Skikkelse bevægede han sig ud og ind hos Byens bedste Familjer som en Husven. Selv til de privateste Fester sikrede mange sig hans Nærværelse for bagefter at kunne se deres Hjem og Børn udstillet for Offenligheden og forherliget af hans gavmilde Pen.

Da Indenrigsministeren havde endt sin Tale, gjorde Tjenerne paany en Runde gennem Salen med de isafkølede Champagneflasker i Svøb. Og nu blev der igen slaaet paa et Glas. En graaskægget og graamanket Herre traadte med Selvfølelse frem for at tale.

Kun de færreste af Gæsterne kendte ham, og man betragtede med Forbavselse denne fremmede Mand, der følte sig kaldet til allerede nu at tage Ordet. Det var Skoleinspektør Ludvigsen, Niels Thorsens Fætter. Han havde nu ved Valget officielt sluttet sig til Partiet, i hvilken Anledning „Friheden“ havde gjort ham til en pædagogisk Bannerfører og kaldt „Det Ludvigsenske System“ for en banebrydende Bedrift. I en Række langstrakte Artikler i Bladet havde han selv gjort Rede for dets Grundtanker, og i Tilslutning hertil holdt han nu en Tale, der udviklede sig til et ordrigt Foredrag i belærende Form om Maal og Midler, om Søgen og Sigten, om Væren og Virken, om Gæring og Klaring.

„Hvem er den Mand?“ spurgte den ene af to

ældre, middagstrænede Borgerraadsmedlemmer, der stod i en Krog med fyldte Tallerkener og gaflede i sig.

Den anden hviskede Navnet; hvorefter den første mumlede mellem to forsvarlige Skovlfulde:

„Naa, er det ham med Systemet! Han ser ud, som om han allerede gik med en Undervisningsminister i Maven."

Fru Inger havde trukket lille Bergmann hen i en Vinduesfordybning for at veksle et Par Ord med ham under fire Øjne.

„Sig mig oprigtig, Bergmann, hvad veed De om den unge Pige, der er bleven Thorsens Privatsekretær og efter hvad man siger følger ham som en Skygge. Det hedder sig, at hun er Søster eller Halvsøster til Digteren Frits Nordby. Men Nordby har aldrig talt om hende til os, og det maa vel have sin Grund. Sig mig Sandheden, er hun ikke et forvildet Pigebarn? En forvorpen Person? De maa ikke smile, Bergmann! De kan forstaa, at jeg er øm over min Søsters Ære."

„Frk. Nordby er „Døgnets" Referent ved Valgmøderne, naar Thorsen optræder som Taler. Andet veed jeg ikke om Forholdet. Men den Dame kan vist ikke være farlig."

„Hun skal dog være smuk."

„Aa ja. Men hun er lidt halvtosset. Og om hendes Dyd er der mellem Journalister kun én Mening. Den er bepansret."

„Gør mig alligevel den Tjeneste at holde et Øje med de to. Og fortæl mig saa alt. Hører De? Jeg stoler paa Dem, Bergmann!“

Hun opløftede sin Vifte og vendte tilbage til Tilhørerskaren omkring Skoleinspektøren, just som denne endelig sluttede sin Tale. Den mundede ud i et Leveraab for den danske Ungdom.

„Hurra!“

Gæsterne spredte sig. Tjenerskaren rykkede paany ud med Champagneflaskerne, og Larmen af hundrede selskabsglade Stemmer fyldte atter Salen.

Det varede dog ikke længe, før der igen var en, som slog paa sit Glas; og da man saae, at det var Jean Minden, der traadte frem til Bordet for at tale, raabte nogle Herrer Bravo. Fra alle Sider strømmede Gæsterne forventningsfulde sammen om ham; navnlig var Damerne ivrige for at skaffe sig en Plads i hans Nærhed.

Jean Minden var samme Aften kommen tilbage fra et Erobringstog i Jylland, hvorom „Friheden“ daglig havde bragt lange Telegrammer. Han stod nu dèr for Enden af den farverige Opdækning med sit smukke, mørktlokkede Hoved net brunet af Sommersolen, i hvid Silkevest og med en Blomst i Kjoleopslaget — „Københavns nysseligste Skuespiller“, som Niels Thorsen en Gang havde kaldt ham i en Artikel — „Sandhedens og Frisindets ideale Ridder“, som han samtidig var bleven karakteriseret i sit eget Blad.

Han begyndte med at bringe en Hilsen fra de jyske Bønder og forsikre om den fortræffeligste Valgstemning hos disse Partiets gamle Kærnetropper. I Thy var baade Ferdinand Hansens og Pastor Kruses Valg sikret. Heller ikke for Jens Albertsen var der Grund til at ængstes, og i Nykøbing var der ved Overenskomst med Arbejderpartiet aabnet Udsigt til at erobre Kredsen fra Reaktionen. (Bravo!)

Lille Bergmann, der havde gemt sig med sin Blokbog bag en Borgmesterfrues fyldige Ryg, noterede ivrig.

Jean Minden gjorde derpaa Rede for Valgudsigterne i andre Kredse omkring i Landet. Under sin Omtale af Forholdene i København slog han ned paa en ny Alarmartikel om Uroen i Europa, der for et Par Dage siden havde staaet i „Døgnet". Uden at nævne Niels Thorsen talte han om visse beklagelsesværdige Personer, der plagedes af Mareridt saasnart der kom Varme i Luften. Naar Aviserne kunde melde om et Par Mennesker i Paris eller i Berlin, der var døde af Hedeslag, skulde ogsaa den politiske Atmosfære absolut være svanger med Lyn og Torden. Det mindede om den bekendte Historie om den altfor nidkære Natvægter i Nibe, der raabte Brand og vækkede Byens Borgere med Stormklokken, fordi en fredelig Mand havde tændt sin Pibe i en Port.

Tilhørerne lo; og Bergmann noterede: „Stormende Munterhed."

Talen sluttede med en Forherligelse af det danske Folks nedarvede sunde Sans og ædruelige Omdømme, der altid havde været dets bedste Værn baade mod indre og ydre Fjender.

I Bergmanns Blokbog blev hele denne Slutning ordret gengivet.

„Ære være vor lyse Fremtidstro, som ingen hævnsyg Renegat skal tage fra os. (Hør! Hør!) Ære være det vaagne danske Sind, der er aabent for alt stort og skønt i Livet fra den uanseligste Blomst paa en Grøftekant til Stjernehimlen over vort Hoved! Jeg løfter mit Glas for det muntre danske Smil og den Latter fra Hjertet, der skurrer saa fælt i vore Mørkemænds Ører. (Minutlangt Bifald). Et Hurra for vort lille sommergrønne Land — Fredens og Glædens Hjemstavn i Norden — „Sangfuglereden i Europas Løvkrone", som der nylig saa sandt og smukt er bleven sagt. Leve Danmark! (Rungende Tilslutning. Endeløs Jubel over hele Salen.)

— — —

Ved samme Tid rullede Ragna Nordby paa sin Cykel gennem Vesterbrogade. Hun var paa Vej ind til „Døgnets" Redaktionskontor, hvor hun for Tiden gjorde Vagttjeneste. Den staaende Strid indenfor Bladets Redaktion og Personale havde un-

der Valgkampen forplantet sig til Trykkeriet. Det var kommet til aaben Fejde mellem Niels Thorsen og de socialdemokratiske Sættere, der for at svække Virkningen af hans Artikler i sidste Øjeblik spækkede dem med latterlige Trykfejl eller gjorde dem ulæselige ved at indskyde uvedkommende Stykker under Ombrækningen. Der var bleven holdt et Par Forhør for at finde Ophavsmændene; men det kammeratlige Sammenhold mellem Arbejderne var for stærkt. Ragna og Halvorsen, Redaktionssekretæren, var nu bleven enige om at gøre en Ende paa Uvæsenet. Uden at tale til Thorsen derom skiftedes de til at opholde sig i Redaktionen hele Natten, og de slap ikke Kontrollen med Satsen, før den var gaaet i Maskinen.

Disse Vaagenætter var bleven noget af en Oplevelse for hende. Naar hun ud paa Natten blev alene i de tomme Kontorer og ikke hørte anden Lyd end den vredagtige Brummen af Maskinerne ovre fra Trykkeriet, kunde hun give sine Tanker frie Tøjler. Der blev en saadan Nat gerne fyldt en Del Papirstrimler med Vers. Hun leved sig ind i Forestillingen om at befinde sig i en oprørsk Krigslejr, hvor hun som en betroet Væbner stod Vagt udenfor Høvdingens Telt; og helt ufarlig var denne Nattjeneste nu heller ikke. Den hidsige Valgagitation havde drevet Arbejdernes Følelser op til Kogepunktet. Naar hun ud paa Morgenstunden igen fandt Thorsens Tekst forvansket og derfor

forlangte en ny Korrektur, kunde Folkene true med at standse Maskinerne og gaa deres Vej. Under hendes sidste Vagt havde en af de unge Arbejdere sat hende en knyttet Næve for Øjnene, og Faktoren var en forsigtig gammel Ræv, der luskede ind til sig selv, saasnart det trak op til Konflikt.

Fra Raadhuspladsen, hvor der i den stille, lyse Sommeraften var et Liv og et Røre som paa en Markedsplads, drejede hun ned mod Vartov, og herfra rullede hun videre ind i den Labyrint af Smaagader bagved Domhuset, hvor Aviskontoret laa.

I en af disse gamle, halvmørke og folketomme Smøger fik hun Øje paa et Menneske, der skridtede tankefuldt afsted med Hænderne paa Ryggen og bart Hoved. Han gik inde paa Fortovet, tæt op ad Husrækken; og først da hun var kommen ham forbi, gik det op for hende, at det var Jens Grønvold. Hun tænkte et Øjeblik paa at standse og raabe ham an; men hun opgav det. Kun en eneste Gang havde de talt sammen, efter at hun var kommen til „Døgnet"; og Fraaden havde boblet ham i Mundvigene, naar han nævnede Thorsen.

Uvilkaarlig sagtnede hun alligevel Farten; og da hun lidt efter drejede om et Hjørne, kiggede hun sig tilbage. Han stod da stille og saae efter hende. Hans Tankefuldhed havde altsaa været forstilt. Han vilde ikke kendes ved hende mere.

Henne paa Kontoret blev hun modtaget af Faktoren med den Besked, at Thorsen var inde i sin Stue og vilde tale med hende. Hun blev hed om Ørerne. Hun levede i en stadig Angst for en Opsigelse. Hun var jo kun ansat paa Prøve, og Thorsen havde i de sidste Dage været underlig kort for Hovedet.

Da hun kom derind sad han ved sit Arbejdsbord og skrev. I Skæret af Skrivebordslampen lyste hans røde Haar som en Flamme.

„Sæt Dem ned!“ sagde han uden at vende sig om eller afbryde sit Arbejde.

Der gik flere Minutter. Ragna sad med Hænderne i Skødet. Af Frygt for at forstyrre, vovede hun knap at aande. Hun havde i sine Drømme ofte siddet saadan hos ham, mens han skrev de store Kampartikler, som der stod Gny af. Aldrig var det faldet hende ind, at den Lykke virkelig skulde times hende.

Men nu kastede han Pennen, skød Stolen tilbage og rejste sig. Han saae anstrengt og træt ud. Hans Pande var som et oprørt Hav. Han tilbragte i denne Tid det meste af Dagen her paa Kontoret og fyldte trods Hr. Jonas' forbitrede Protester næsten hele Bladet med sine Artikler.

Han gik et Par Gange op og ned ad Gulvet uden at tale, drejede saa Skrivebordsstolen om imod hende og satte sig igen.

„Jeg har faaet Nys om den Nattjeneste, som De

og Halvorsen har indført her ved Bladet. Det er naturligvis sket i bedste Hensigt; men dersom jeg var bleven spurgt, havde De ikke faaet min Tilladelse. Det er Faktorens Sag at holde Justits i Sætteriet. Jeg hører, at der formelig var Mytteri derovre forleden Nat. Pakket har knurret. Man truede Dem med Haandgribeligheder."

„Aa — det var ikke noget," forsikrede Ragna.

„Halvorsen fortalte dog, at en af Maskinsætterne havde været nærgaaende imod Dem. De maa ikke oftere udsættes for den Slags Ting. De faar ikke Lov til at fortsætte. Der er sørget for at De faar en Afløser."

„Men jeg er ikke Spor af bange."

„Jeg veed det. De er en modig ung Dame. Men det bliver nu alligevel som jeg har sagt. Det skal ikke hedde sig i Byen, at vi sætter unge Piger til at holde Styr paa vore urolige Hoveder."

Ragna tav hertil. Dersom hun blev afskediget, var det altsaa igen sit Køn hun maatte undgælde for.

Niels vidste ikke, hvad han skulde tænke om dette enfoldige Pigebarn. Sad hun ikke der og saae helt fornærmet ud, fordi han ikke vilde tillade, at hun fik sit kønne Ansigt skamferet. Havde Redaktør Jonas Ret, naar han kaldte hende en halvforstyrret Person? Hun havde nu været her ved Bladet en Maanedstid eller mer, men alt hvad han vidste om hende, havde han fra Halvorsen. Selv

sagde hun aldrig noget. Halvorsen havde fortalt ham, at hun siden sin Onkels Død boede alene paa et Tagkammer uden Tilhold hverken hos Slægt eller Venner. Det var derfor ingen Under, at hun saae forsømt ud. Han vilde nu bede sin Søster om at tage sig lidt af hende. Trods hendes Skyhed overfor ham, hendes Tavshed om sig selv havde han forstaaet, at hun nærede Hengivenhed for ham. Hans mandlige Instinkt havde desuden sagt ham, at hun trods sit Udseende og det Liv, hun førte, havde bevaret sin Uskyldighed.

„Ja, andet var det ikke, jeg vilde Dem, Frk. Nordby. Naar Valget er ovre, skal vi tales nærmere ved om Deres fremtidige Stilling her ved Bladet. Som De vistnok husker, var jeg lidt betænkelig ved at antage Dem. Jeg sagde Dem vist ogsaa Grunden. Lad mig da sige Dem, at Redaktionen anerkender Deres Iver i Tjenesten, og det skal vi ogsaa nok vise i Gerning."

Ragna rejste sig. Hun blev staaende ved Siden af Stolen med Haanden paa dens Ryg. Det var hendes Hensigt at takke ham, men hun kunde ikke faa Ordene sagt og blev mer og mer forvirret.

Niels forstod dog, at han havde gjort hende glad. Han føjede derfor til i mere fortrolig Tone:

„Gaa De nu hjem, Frk. Nordby, og se at faa sovet rigtig ud. Det maa De vist trænge til efter al den Nattekommers."

Da hun gik, fulgte hans Øjne hende til Dørs,

og bagefter faldt han i Tanker. Han var paany bleven mindet om Billedhuggerens store Marmorgruppe og om den aldrig opfyldte Ungdomsdrøm, som dette Kunstværk i sin Tid havde genvakt hos ham, ... Drømmen om en brynjeklædt Medkæmperske, der vilde følge ham gennem Livet som hans Fylgje, lige modig og trofast enten det gik mod Sejr eller Nederlag.

Han vendte sig om mod Skrivebordet og betragtede med en vrængende Grimace de Bunker af beskrevne Ark og af Korrekturer, der ventede paa et sidste Gennemsyn. Han havde i de sidste Dage undertiden kunnet gribes af Lede ved den hele Blækkrig og sin egen Delagtighed i den. Der kunde overkomme ham en fortvivlet Lyst til at stryge alle disse Papirer ned paa Gulvet og flygte bort fra al det slimede Giftkryb, han maatte slaas med, bort ogsaa fra Dagligstue-Klammer og Kvindejammer, op til en eller anden øde Fjeldegn højt i Nord for at leve der fri og ubunden som Nybygger — i ærlig Kamp mod Ulv og Jærv og Bjørn. Men han var smeddet til sin Hundevagt som Galejslaven til sin Jernkugle. Der var ingen Haab om Redning for ham, før han segnede.

Der blev banket paa Døren. Det var Faktoren, der kom ind for at sige, at der stod en Mand derude, der bad om at komme til at tale med ham.

„Hvad er det for en Mand?“

„Han kalder sig Maskinsmed. Og han siger, at han er en gammel Bekendt af Dem."

Niels overvejede et Øjeblik. Han modtog i denne Tid Dynger af anonyme Truselsbreve, og der var en hel Del af dem, som aabenbart skrev sig fra Arbejdere.

„En Maskinsmed. Er han fuld?"

„Nej, det har jeg ikke mærket noget til."

„Saa lad ham komme ind," sagde Niels for at slippe bort fra sine egne Tanker.

For en Sikkerheds Skyld forsynede han sig dog fra Skrivebordsskuffen med en Revolver, som han stak i sin Jakkelomme. Men Døren aabnedes og den Fremmede viste sig at være en meget fredelig udseende Mand, i Holdningen præget af Arbejdet ved Skruestikken, men velklædt og med rolig, næsten værdig Optræden. Det fregnede Ansigt var tæt indrammet af rødbrunt Haar og Skæg.

„Det er en underlig Tid, De har valgt til et Besøg," sagde Niels og pegede paa en Stol.

Den Fremmede forklarede, at han havde valgt Tiden med Hensigt. Det havde længe været hans Ønske at komme til at tale med ham, og han vidste jo, at Arbejdet ved Bladene mest faldt om Natten.

„Men De kender mig naturligvis ikke igen," fortsatte Manden, da han var kommen til Sæde. „Der er ogsaa rendt en god Del Vand i Stranden, siden vi legede sammen paa Deres Fars Tømmer-

plads. Jeg er Karl Svenden. Karl altsaa. Fra Blaagaardsgade."

Niels genkendte ham nu paa hans Ansigtsfregner og paa en brun Plet i det højre Øjes blaa Iris. Men samtidig blev han vagtsom. Han huskede, at Barndomsvennen var en af Arbejderpartiets mest betroede Tillidsmænd.

„Saa er det maaske i Anledning af Mytteriet blandt vore Sættere, at De vil tale med mig."

„Nej, det kender jeg ikke noget til."

„Hvad kan jeg da være Dem til Tjeneste med?"

„Naa — Tjeneste med. Jeg er ikke kommen for at be' Dem om Tjenester, Hr. Thorsen. Det er i det hele at sige ikke for min egen Skyld, jeg er gaaet herop."

„For hvis Skyld da?"

Manden tøvede et Øjeblik.

„For Deres, Niels Thorsen."

Det kom næsten truende.

„Se-se! Hvad vil De mig da?"

„Der stod i Bladene, at De vil komme tilstede ved det store Fællesmøde i „Folkehjemmet" paa Fredag."

„Ja. Mødet er jo offenlig. Der er Adgang for alle Partier. Og Ordet er frit. Derfor kommer jeg."

„Det skulde De helst ikke gøre."

„Hvorfor?"

Det svarede Manden ikke paa. Hans sortagtige

Smedehænder flyttede sig ustandselig frem og tilbage over Knæene, og der blev en Pavse.

„Der var en Tid, Niels Thorsen, da De kaldte Dem for en Ven af Arbejderne. De skrev jo ogsaa en Gang imellem i vores Blad. Vi tænkte den Gang, at De nok vilde gaa helt over til os ligesom Severinsen gjorde det, og forresten ogsaa andre af den studerende Stand. Men saa er det gaaet akkurat den anden Vej med Dem. Nu er vi Arbejdere bare Fyldebøtter og Dovenlars'er, der skal slaas ned og ikke er bedre værd end at gøres til Slaver igen."

„Jeg er den samme, jeg altid har været," svarede Niels med korslagte Arme. „Men se Dem om blandt Deres egne Venner. Gaa ind paa den første den bedste Arbejdsplads og sig mig saa, hvad der er bleven af de store Forjættelser om Underklassens Frigørelse. Fyldebøtter og Dovenlars'er — ja, jeg vedkender mig Ordet. Men det skal nu vise sig ved Valget, om dog ikke Skamfølelsen begynder at vaagne her i Landet. Ogsaa hos Arbejderne. Det skal vise sig, siger jeg. Og sker det, — da vé Jer! Af et sundt og udviklingsdygtigt Proletariat med vældige Fremtidsmuligheder har I skabt en Yngel af forvorpne Samfundssnyltere, et Slæng af professionelle Dagtyve, for hvem ingenting i Verden er hellig undtagen Ølpavsen. Det er Aarhundredets største Forbrydelse. Og den skal I komme til at staa til Ansvar for!"

Han gav sine sidste Ord en Understregning ved

at slaa Haanden i Skrivebordet saa det rungede. Men heller ikke den anden havde bevaret Ligevægten. Han klemte Hænderne omkring Knæene og vuggede sig uroligt frem og tilbage, mens hans opspilede Øjne saae paa Niels med en fanatisk Stirren.

„Jeg gider ikke svare paa det! Men nu er De advaret. For gammelt Bekendtskabs Skyld gik jeg herop. Gaar De til Mødet paa Fredag, kommer De til at fortryde det. At De veed det!"

„Skal det være en Trusel?"

„Det maa De ta', som De selv vil. Men De skal ikke faa Lov til at tale den Aften — det kan jeg garantere for. Mere vil jeg ikke sige."

„Det er ogsaa nok. Men med Skraal og Spektakel lukker man ikke Munden paa mig. Vær vis paa det! Og vil Deres Venner gaa til Haandgribeligheder, skal de tage sig i Agt. Jeg advarer enhver mod at komme mig for nær. Jeg har Vaaben hos mig. Den, som vover at røre mig, skal faa Kærligheden at føle. Jeg skyder paa Krapylet, som om det var en Flok stinkende Rotter. Nu veed De det!"

Barndomsvennen sad overfor ham, kridhvid i Ansigtet og med dirrende Mund. Det saae ud, som om han vilde springe op for at kaste sig over ham. Men han besindede sig. Han rejste sig i Tavshed og sagde blot, idet han gik mod Døren:

„Nu har jeg hørt nok af det Præk!"

Paa Vejen over Gulvet lod han sit sammenknyttede Lommetørklæde glide henover sin svedperlende Pande. Ved Døren vendte han sig om.

„Jeg gjorde en Gang meget af Dem, Niels Thorsen. Vi Drenge fra Blaagaardsplads saae op til Dem som vores Fører, og jeg tror, vi kunde have gaaet i Ilden for Dem den Gang. Men min gamle Far saae alligevel rigtig, naar han varede os ad mod „Rigmandssønnen". Den Gamle har nu faaet Ret i sin Grav."

Han gik. — Niels blev siddende med Haanden under Kinden længe efter, at Lyden af Barndomsvennens tunge Skridt var bleven borte ude i den genlydende Forhal. Han havde om Eftermiddagen haft en anden Oplevelse, som ogsaa førte ham hans Fortid for Øje i et Syn, der sved i Hjertet. Paa Vejen hjem fra Kontoret havde han mødt en af de store, blomstersmykkede Charabanc'er fulde af nybagte Studenter, der i disse Dage kørte Æresrunder gennem Gaderne. De glade, unge Mennesker svang deres hvide Huer, skreg Hurra og jublede i ungdommeligt Overmod. For atten Aar siden havde han selv haft Plads i Triumfvognen som den sorgløseste af de sorgløse, og om Aftenen ved Punsjegildet ude i Skoven havde han holdt en Tale paa Vers. Han kunde se sig selv staa derude under de brede Bøgekroner, trolddomsagtigt belyst af Skæret fra Punsjebollens Flammer, bekranset af Kammeraterne, tiljublet som en ung Dionysos, der

henrev til Begejstring. Og nu? Her sad han som en afskyet Skændegæst, Landets ensomste Mand, frygtet og hadet. Hvad andet havde han i Grunden at gøre end at rejse bort? Inderst inde troede han dog ikke længer paa nogen Fremtid for dette Folk. Hvorfor da ikke lade det dø i Fred? Og hvorfor ikke unde sig selv Hvile i Stedet for at fortsætte en grum Haandtering, som han undertiden selv følte Rædsel for ligesom Kirurgen, naar han efter en mislykket Operation i Ensomhed betragter sine blodige Hænder.

NITTENDE KAPITEL

Den tidlige Sommervarme varede ved. Morgen efter Morgen vaagnede København op under en lysmættet Himmel, der fra Horisont til Horisont var uden et Skyfnug. Byens velhavende Kvarterer var allerede næsten menneskетomme. Kun i det Grabowske Hjem overfor Frederikskirken holdt man tappert Stand. Fru Inger, der havde paataget sig at overvaage Flag-Udsmykningen af Partiets Valgbureauer, satte sin Stolthed i at trodse Støv og Hede og blive paa sin Post. Hver Formiddag kørte hun omkring i Byen og inspicerede.

Om Eftermiddagen kom Asta gerne paa et lille Besøg; men Forholdet mellem de to Søstre var ikke det samme som før. Asta følte sig mere og mere fremmed i Søsterens Hjem. Her kom jo alle Slags Folk. Hun maatte ofte tænke paa, hvad deres Far vilde have sagt til den Forandring, der i det hele taget var foregaaet med Inger siden hendes Giftermaal, — han, der var saa øm over sit Privatlivs Fred, at han af Princip aldrig modtog Journalister for ikke, som han sagde, at blive overgramset af Offentlighedens smudsige Fingre. Inger havde

jo nok altid holdt af at være Midtpunktet for Opmærksomheden; men det var alligevel underligt at se hende her i hendes Hjem, der i Virkeligheden slet ikke var noget Hjem men en Trone, hvor hun modtog Hyldning af sin efterhaanden temmelig blandede Hofstat.

Asta havde da heller ikke kunnet faa sig til at fortælle Søsteren, hvad hun dog nu var bleven ganske sikker paa, at hun skulde have et Barn. Den eneste, hun havde sagt det til, var Niels; og ved den Lejlighed havde hun for første Gang i lange Tider set det gamle Smil lyse op i hans forgræmmede Ansigt. Han havde taget hende ind til sig og sagt, at det var den eneste gode Tidende han længe havde faaet. Men siden havde han rigtignok ikke talt et Ord derom. Hun kunde undertiden faa den Tanke, at han havde glemt sit Barn. Naar han overhovedet talte til hende, var det altid om Valget — dette ulyksalige Valg, der for Tiden optog alles Sind og Tanker.

En Dag sad de to Søstre med en Forfriskning inde i Fru Ingers lille private Kabinet, der laa ved Siden af Sovekammeret og vendte ud til Gaarden. Her var der mere svalt end i de øvrige Stuer paa Grund af et stort, løvrigt Kastanietræ, hvis Krone fyldte Gaardsrummet med Skygge og Fuglekvidder. Da der en Gang meldtes en Visit, blev Asta siddende derinde, mens Søsteren modtog de Besøgende i Dagligstuen. Hun var bleven mere og

mere sky for Mennesker, især for sine egne Bekendte, der allesammen hilste hende med et Udtryk af Medlidenhed, som hun ikke taalte.

Hun og Søsteren sad begge med et Haandarbejde. Det var nogle smaa Silkevimpler, der skulde bruges i Guirlanden omkring den aabne Landauer, hvori Fru Inger paa Valgdagen vilde køre rundt i Gaderne og uddele Stemmesedler. De talte om mange forskellige Ting. Blandt andet fortalte Fru Inger, at hun om Formiddagen havde truffet Kaptajn Hermannsen i en Butik. Hun spurgte i den Anledning Asta, om hun aldrig mere tænkte paa ham; og da Asta meget bestemt svarede Nej, sagde hun med et lille letfærdigt Smil, at man dog gerne mindedes sine gamle Tilbedere med lidt Venlighed.

Det vilde Asta ikke svare paa, og Samtalen gik en Tid i Staa.

Men nu gav Fru Inger sig til at tale om Ragna Nordby. Hun spurgte Asta, hvad der egenlig var med det Pigebarn. Der gik saa megen Snak om hende.

Asta følte Hjertet standse. Det var nu anden Gang, at Inger bragte Frk. Nordby paa Bane. Hun vendte sig mod Vinduet for at træde en Naal; men samtidig strejfede hendes Blik Søsterens Ansigt med et ransagende Blik.

„Hvad snakker man da om?“ spurgte hun i en Tone, der skulde være ligegyldig.

„Ja, hvad veed jeg! Er hun ikke noget af en

Eventyrerske? Jeg synes, jeg har hørt det. Folk har i det mindste undret sig over, at din Mand har ansat hende ved sit Blad. Ovenikøbet som sin Privatsekretær."

„Grabow har jo ogsaa unge Damer paa sit Kontor. Tror du, at han altid gaar fri for Sladder?"

„Ærlig talt — ja, det tror jeg. Jeg har da aldrig hørt noget."

„Det havde jeg heller ikke, før du forleden talte om Frk. Nordby. Hun er forresten slet ikke Niels' Privatsekretær. Bare almindelig Journalist ved Bladet."

„Aa — saa er det maaske Snak altsammen!"

Hun ventede, at Søsteren skulde trænge ind paa hende og fordre en Forklaring. Men Asta spurgte ikke om noget; og lidt efter satte hun Naalen ned i Systenen for at gaa hjem. Hvad Inger havde hørt om Niels og hans Kontordame vilde hun slet ikke vide. Hun var i Forvejen tilstrækkelig forpint af Tanken om dette fremmede Kvindemenneske, som han var sammen med Dag og Nat men aldrig talte om. At Folk snakkede var vel næsten uundgaaeligt paa Grund af Niels' Fortid. Men hun havde lovet sig selv, at hun ikke vilde mistænke ham.

For at undgaa de solhede Gader gik hun hjem gennem Kongens Have.

I en af de høje, skovmørke Lindealléer i den gamle Del af Haven kom hun forbi et Kærestepar, der sad paa en Bænk ganske optaget af hinanden.

Damen tegnede i Gruset med sin Parasol, og Herren sad foroverbøjet med Haanden paa Knæet og saae hende op i Ansigtet. Hun mindedes vemodigt sine egne Forlovelsesdage, da hun og Niels ofte mødtes her i Haven og paa samme Maade kunde glemme alt omkring dem, saa meget havde de den Gang at tale om.

Da hun kom nærmere, gik det op for hende, at hun havde set Manden før. En Apostelskikkelse med et langt, mørkebrunt Skæg. Damen kendte hun derimod ikke. Det var en ikke helt ung Blondine, ganske køn, men udpræget provinsiel baade af Udseende og i Paaklædning.

Først da hun næsten var hjemme, huskede hun, hvem Manden var.

„Kan du gætte, hvem jeg i Dag saae i Kongens Have?“ spurgte hun Niels, da de sad ved Middagsbordet.

„Sig det hellere. Der er over en halv Million Mennesker i København. Det bliver lidt besværligt at gætte sig frem.“

„Det var din underlige Ven — ham den menneskefjendske Filosof. Jeg husker i Øjeblikket ikke Navnet.“

„Vadum?“

„Dr. Vadum — ja.“

„Umuligt! Han har bosat sig i Udlandet. I Paris tror jeg.“

„Ja, det har du sagt. Men ikke desmindre saae jeg ham i Dag lyslevende her i Byen, og han var

i Selskab med en Dame, der absolut ikke var nogen Pariserinde. Sig mig, er han bleven forlovet?"

Niels kom til at le.

„Vadum som forlovet. Det har jeg ikke Fantasi nok til at forestille mig."

„Men da gaar han i det mindste paa Frierfødder."

„Aa Snak — du har set Syner. Det har været en anden. Vadum rejste her fra Byen for mere end to Maaneder siden."

„Hvor er du dog paastaaelig! Jeg siger dig, jeg *har* set Dr. Vadum i Dag. Det nytter ikke, du protesterer. Den Skægmand er virkelig ikke til at tage fejl af. Og hvad Forholdet til Damen angaar, saa skal du se, at det passer ogsaa nok. Jeg har endnu ikke helt glemt, hvordan en forelsket Mand ser ud."

Niels saae op fra sin Tallerken. Deres Øjne mødtes over Bordet et formørket Sekund. Saa spiste de videre i Tavshed.

Bagefter, da Niels var gaaet, fortrød Asta sin Overilelse, og som en Slags Sonebod besluttede hun sig til at gaa hen til sin Svigermor og tilbringe Aftenen der. Hun havde ikke været der i flere Dage, og disse Besøg hos den Gamle var for Tiden næsten det eneste, hvormed hun kunde glæde Niels, fordi han selv var for optaget til at gaa derhen.

Hun fandt Svigermoderen grædefærdig paa Grund af en Artikel om Niels, der havde staaet

i „Frihedens“ Dagsnummer. Bladet blev ikke længer holdt der i Huset; men hver Gang en af de københavnske Aviser optog noget særlig giftigt om Niels, fik de Bladet tilsendt anonymt i Korsbaand, og hverken Mor eller Datter var i Tvivl om, at det var Fætter Jørgen, der var Afsenderen.

„Kan du forstaa, at Folk kan være saa onde mod Niels,“ klagede den Gamle. „Men Jørgen har nu altid været ham paa Nakken.“

„Kære Svigermor — hvad vil du bryde dig om, hvad der staar i den Slags Aviser. Du skulde gøre som jeg. Jeg putter i denne Tid alle Bladene ned i Papirkurven. Saa kan Skraldemanden læse dem.“

„Bare Niels dog aldrig var begyndt med det Skriveri i Aviserne. Kan du ikke faa ham fra det?“

„Det tror jeg ikke, lille Svigermor.“

„Nej, han har aldrig villet lade sig sige. Du kan tro, jeg kender det. Mandfolk skal nu en Gang slaas. Det er deres bedste Fornøjelse. Niels var saamænd bare en Buksetrold, da hans Øjne blev som blanke Tinknapper, naar han saae et Par Drenge sloges paa Gaden. Jo, jeg kender det nok! Men han skulde dog tænke paa —“

Hun holdt ængstelig inde. Frk. Anna, der havde været borte under Samtalen, viste sig igen i Stuen. Hun var i Overtøj og Hat, og Asta huskede nu, at Svigerinden i denne Tid næsten hver Aften gik til Valgmøder. Hun kunde altsaa glæde sig til for en Gangs Skyld at blive ene med den Gamle.

Men det trak ud med Frk. Annas Bortgang. Snart søgte hun efter noget i Sybordet, snart i Chiffonièren; og hvert Øjeblik var hun henne ved Vinduet for at kigge i Gadespejlet.

„Venter du nogen?“ spurgte den Gamle, der sad neddukket over sit Strikketøj og hele Tiden fulgte hende med Øjnene.

„Nej — i Grunden ikke. Jeg spurgte Ragna Nordby, om hun ikke kom herop, saa vi kunde følges. Men hun troede ikke, hun skulde referere i Aften.“

Det gav et voldsomt Ryk i Asta, da hun hørte Navnet. Hun vendte sig om mod Svigerinden og stirrede paa hende med sammentrukne Bryn.

„Ragna Nordby — er det Journalisten?“

„Ja — hvem ellers?“

„Du kender hende altsaa?“

„Ja, veed du ikke det. Vi er Veninder.“

„Veninder? Det Bekendtskab har du aldrig talt om før.“

„Det er heller ikke saa gammelt, Niels bad mig om at tage mig lidt af hende, hun var saa ene. Og det Bekendtskab er jeg ham virkelig taknemlig for. Hun er et storartet Menneske.“

„Naa—aa. Nu tager du vist Munden lidt for fuld,“ mumlede den Gamle.

„Hvorfor siger du det? Du kender hende jo ikke.“

„Næ, men jeg synes nu, hun maa være en sær

forfløjen En. Har du ikke selv fortalt, at hun logerer paa et Kammer lissom Gadetøsene, og det behøver hun da ikke. Der er saa mange pæne Pensionater, der averterer om Værelse med Kost og alting for tresindstyve Kroner om Maaneden."

„Det forstaar du dig ikke paa, Mor!" sagde Frk. Anna, der nu stod i Døren for at gaa. „Ragna sætter den personlige Frihed over alt. Det agter jeg hende for. Derfor synes jeg om hende."

Den Gamle rystede paa Hovedet, da Datteren var gaaet.

„Anna er helt til en Side i denher Tid. Det er Varmen."

Asta hørte hendes Stemme som fra det Fjerne. Hun havde heller ikke opfattet meget af, hvad Mor og Datter havde snakket om; men hun havde set Skadefryden i Svigerindens Ansigt, Hyænesmilet om hendes lange, smalle Læber. — Kunde det virkelig være sandt? Niels, der i disse Dage ikke havde Tid til at beskæftige sig hverken med hende eller med deres Barn, havde derimod taget sig af sin Kontordame og sørget for, at hun ikke savnede Selskab og Beskyttelse, naar han var borte fra hende? — Nej, det var umuligt. Hun vilde ikke tro det. Anna havde løjet. Det hele var ondskabsfuldt Opspind. Paa en saa lumpen Maade kunde Niels ikke bedrage hende.

Det var endnu halvlys Dag og trykkende varmt, da hun en Timestid senere kom hjem. En Torden-

sky som det meste af Eftermiddagen havde ligget truende over Frederiksberg, var nu efter Solnedgang bleven til et glødende Ildhav. Hele Himlen var luerød, og Genspejlingen fra Søen fyldte Stuerne med et underligt Brandskær, der gjorde hendes Uhyggefølelse ved Hjemkomsten endnu stærkere.

Dørene mellem Værelserne stod alle aabne. Hun vandrede fra Stue til Stue, men ingen Steder fandt hun Ro. Tilsidst trak hun Gardinerne for og gik i Seng. Hun kunde ikke længer holde sig oprejst, saa træt og fortumlet var hun. Mod Sædvane lukkede hun Døren til Niels' Soveværelse, der plejede at staa paa Klem; og da hun stod ved Sengen i sin Natdragt, tog hun et Sovepulver for at skaffe sine Tanker Fred.

Men Timerne gik, og Søvnen blev borte. Det rødlige Aftenskær i Stuen gled over i Sommernattens skyggeløse Dæmring; men sine Syner kunde hun ikke forjage. Hun følte sig som indespærret bag et Pigtraadshegn, der rev hende tilblods, saasnart hun forsøgte at undslippe.

Kort efter Midnat hørte hun Niels komme hjem. Hun tænkte et Øjeblik paa at staa op og gaa ind til ham for at kræve en Forklaring. Hun havde allerede den ene Fod nede paa Gulvet; men hun tog den til sig igen, — skræmt tilbage af Uhyggen ved et saadant natligt Opgør. Det maatte vente til de mødtes ved Morgenteen. Hun vilde da fortælle

ham, hvad hans Søster havde sagt, og bestemt forlange, at han skulde erklære hende for en Løgnerske.

Atter gennemstred hun en Række kvalfulde Timer, hvor hun kastede sig i den ophedede Seng uden Fred og Hvile. Som saa ofte før var det især Niels' Ungdomsliv, der tyngede hendes Sind. Aldrig kunde hun mærke paa ham, at han angrede sin Fortid, endsige, at han nogensinde tænkte paa, hvad den havde kostet h e n d e af Taarer og sjælelige Lidelser. Men naar han var saadan, havde hun da ikke Grund til at være bange for, at han igen skulde forglemme sig i en slet Kvindes Selskab?

Først i Daglysningen, efter at hun igen havde taget et Pulver, faldt hun i Søvn. Følgen var, at hun ikke vaagnede før op ad Formiddagen, og da var Niels allerede taget til Byen. Til sin Fortvivlelse vilde hun nu ikke faa ham at se, før han kom hjem til Middag.

Det var det samme straalende Højsommervejr som de foregaaende Dage. Alligevel gik hun ikke ud men blev hjemme hele Dagen. Under Eftervirkningen af de stærke Sovemidler, hun havde taget, gik hun tung og sløv omkring uden at tage sig noget for. En Gang var hun ogsaa inde i Niels' Stue. Uden nogen bestemt Hensigt gik hun omkring derinde og rørte ved hans Ting som en Søvngænger-ske. Da hun saae, at Kanariefuglen sad saa ynke-

lig paa sin Pind med oppustede Fjer, fordi den manglede Vand, fyldte hun dens Drikkekar og gav den ogsaa frisk Æde.

Ved den Tid, da hun kunde vente Niels hjem, sad hun i sin Lænestol i Dagligstuen med Hænderne for Ansigtet i en Sindsstemning som en Dødsdømt, der venter paa Øksehugget og kun ønsker at faa en Ende paa sine Kvaler. Hun sagde til sig selv, at dersom Niels havde holdt blot en lille Smule af hende, vilde han for længe siden af sig selv have forstaaet, hvad der pinte hende. Og han vidste jo saa godt, at han med et eneste kærligt Ord, et Haandstrøg bare, kunde jage al Mistro og alle mørke Tanker paa Flugt. Hun vilde da tro paa hans Forsikring, om saa alle Mennesker paastod, at han bedrog hende. Men hun havde ikke Kraft til at bære flere Skuffelser. Dersom Niels ikke kunde se hende frit i Øjnene og sige, at han var hende tro, vilde hun ikke leve længer. At faa et Barn med en Mand, der var hende utro, den Tanke kunde hun ikke udholde. At blive Mor midt under sin Fornedrelse — nej, den Skam skulde baade hun selv og Barnet skaanes for.

Hun havde jo altid holdt af Niels mod sin Vilje. Tiltrods for andres Advarsler og sin egen Samvittigheds Røst havde hun givet sig hen til ham. Hun skulde derfor heller ikke bebrejde Niels noget. Det var sig selv, hun maatte anklage. Hun havde vanæret sig ved at leve sammen

med en Mand, skønt hun vidste, at han aldrig havde brudt sig virkelig om hende. Vilde hun nu faa sin Straf?

Det var hende en Trøst at vide, at ingen vilde savne hende, naar hun døde. Ikke en Gang Inger, der var optaget af saa meget andet. Og for Niels kunde hendes Død jo kun blive en Befrielse. Han kunde saa igen indrette sig, som han vilde, og som det passede for hans Natur. — —

Ved Middagsbordet var hun tavs. Af Hensyn til Pigen, der vartede op, holdt hun alle Spørgsmaal tilbage, indtil de var bleven alene. Imidlertid iagttog hun Niels Ansigtsudtryk. Hun fandt, at han saae usædvanlig bleg og nervøs ud, og hun gjorde sig sine Tanker derom.

Niels fortalte hende, at han om Aftenen vilde tale ved det store Fællesmøde i „Folkehjemmet", og at han i den Anledning havde haft Besøg af en af Arbejderpartiets Mænd, en Barndomsven, der havde villet true ham til at holde sig derfra. Men mest talte han om Teaterdirektør Scholten, der samme Dag var bleven erklæret fallit.

„Hans Skæbne gaar mig nær," sagde han og fyldte paany sit store Rødvinsglas. „Det hedder sig, at han i Øjeblikket flakker sindsforvirret om i de nordsjællandske Skove. Hans Fald er vor Mafias sidste Værk. Teatret skal allerede være overtaget af et anonymt Konsortium, der vil drive det som Variété. Jeg har lagt Mærke til, at „Friheden"

længe har reklameret for Tanken, saa det er ikke vanskeligt at forstaa, hvem der staar bagved. Som tilkommende Direktør for Etablissementet er der nævnt en vis Hr. Barsch, der skal være en af Steiners Medsjakaler."

Efter Bordet, da de var kommen ind i Dagligstuen, gik Asta et Øjeblik ud paa Altanen for at samle Sindet til det store Opgør, inden Niels igen forlod hende for at gaa hen til — den anden. Men da Pigen havde været inde med Kaffebakken, vendte hun tilbage til Stuen. Niels sad i Sofaen med sin Kaffekop, og hun satte sig tøvende ved Siden af ham.

„Niels," sagde hun. „Vil du sige Ja til det, jeg nu vil bede dig om?"

„Paa Forhaand? Det er for meget forlangt. Men lad mig høre, hvad det er."

„Du har en Gang talt om de mange Truselsbreve, du faar sendende; og nu er der igen en Mand, der har advaret dig. Det har gjort mig ængstelig. Jeg synes, du skulde blive borte fra det Møde i Aften. Du siger nok, at der ingen Fare er. Men man kan aldrig vide, hvad den Slags raa Mennesker kan finde paa."

„Glem ikke, at du taler om din Søsters og Svogers politiske Forbundsfæller."

„Jeg be'r dig, Niels, bliv hjemme. Gør det for min Skyld. Blot denne ene Aften. Vil du?"

Hun havde lagt sine Hænder op paa hans Skul-

der; og Niels saae med Ubehag ned i hendes blege Ansigt med de bønfaldende Øjne og den skælvende Mund.

„Du kan ikke mene, hvad du dèr siger. Du maa dog kunne forstaa, Asta, at jeg umuligt kan blive borte fra det Møde. Det vilde blive udlagt som Kujoneri. Pakket vilde triumfere. Lad altsaa den Tanke fare! — Og hør nu, hvad jeg har at sige dig. Kan du ikke i Morgen tage ud og se paa en Sommerbolig til os? Du trænger til at komme paa Landet. Her bliver jo ogsaa med hver Dag mere og mere kvælende. Jeg har hørt, at der endnu skal være Lejligheder at faa. Men det maa ikke være for langt borte. Af Hensyn til Bladet og den mulige politiske Situation efter Valget maa jeg kunne komme hurtig til København."

Asta havde ladet Hænderne synke ned i Skødet. Hun rejste sig nu op, og idet hun gik ud over Gulvet, sagde hun med lavt Mæle, at der vistnok var andet end Bladet, der fængslede ham til København.

„Andet? Hvad mener du?"

Hun standsede ved det gamle Chatol med den udtrukne Skriveklap. Her laa en Bog, som hun gav sig til at blade i.

„Hvorfor lader du saa fremmed? Du kan dog lige saa godt tilstaa det. Det er dit nye Damebekendtskab, du ikke kan undvære, denne Frøken — hvad det nu er, hun hedder."

„En Dame?"

„Ja," — hun slog Bogen i og vendte sig imod ham med kridhvide Læber og Øjne, der var lutter sort Pupil. „Jeg kan høre paa dig, at du har en daarlig Samvittighed. Du veed meget godt, hvem jeg mener. Jeg fik jo straks en Anelse, da du absolut skulde have kvindelig Assistance derhenne paa Kontoret. Saa forstod jeg, at du før eller senere vilde falde tilbage til dine gamle Ungkarlevaner. "

„Med andre Ord: det er Frk. Nordby, du taler om."

„Ja — Ragna Nordby. Kald hende kun ved Fornavn. Det falder dig vist naturligst."

Hun kastede Bogen fra sig og gik ud paa Altanen.

For hendes taageslørede Blik laa Gaden uendelig dybt under hende som Bunden af en Afgrund, og hun ønskede, at hun havde Mod til at styrte sig derned. Blot et Spring over Rækværket, og hun vilde være befriet for alle sine Lidelser, udslettet af Tilværelsen som en søndertraadt Myre. Et Nu bare, og hun vilde stedes for den store Forbarmer, — den eneste, der kendte hendes Hjerte og vidste, hvad hun havde maattet taale af Nedværdigelse for sin stakkels Kærligheds Skyld.

Hun vendte sig igen mod Stuen. Hun havde hørt Niels rejse sig derinde. Da hun saae, at han var paa Vej til sit Værelse, traadte hun hastig frem.

„Du gaar?"

„Ja, du har aabenbart bedst af at være alene med dig selv.“

„Og du synes ikke, du skylder mig en Forklaring?“

„Hvad er det for en Forklaring, du venter paa?“ spurgte han barsk.

„Hvorfor spørger du, naar du veed det? Hvad er det for et Forhold, der er mellem dig og Frk. Nordby? Du skal sige mig det. Jeg har Ret til at vide det. Der var en Tid, da jeg i det mindste stolede paa din Ærlighed. Men rigtig lumpent og usselt har du baaret dig ad ved at faa din Søster til at være Skærmbræt. Du ser, jeg veed alt. Med Anna kan du altid faa det, som du vil. Derfor kan du lide det afskyelige Menneske.“

Niels havde ondt af hende. Det var altsaa den gamle, taabelige Historie med Piphans om igen. Ogsaa hendes Udseende var det samme medynkvækkende som den Gang.

„Du er en Stakkel, Asta! Men nu skal du holde op. Du forivrer dig, — taler dig op i Vildelse. Lad det nu være nok!“

Han gik mod Døren.

„Niels!“ raabte Asta ude af sig selv. „Dersom du gaar fra mig, vil du komme til at fortryde det!“

Han vendte sig om og saae koldt paa hende.

„Se-se! Saa *du* vil ogsaa true!“

„Nej, Niels. Nej!“ — hun strakte Armene ud

imod ham —. „Men du maa ikke gaa. Hører du? Du maa ikke gaa fra mig.“

Hun havde nærmet sig. Taarerne stod hende i Øjnene. Men Niels blev nu ude af sig selv af Opbragthed. Han tog hende haardt om Haandleddene og stødte hende fra sig.

„Det kan være nok! Jeg har i Aften andet at gøre end at høre paa dine Jammerklager. Gaa til din Søster! Hun vil trøste dig. Eller gaa ud i Køkkenet og slaa Tallerkener i Stykker, kast et Dusin Glas ud af Vinduet eller hvad du ellers kan finde paa af den Slags, som hysteriske Kvindfolk plejer at skaffe sig Luft ved. Her i mine Stuer vil jeg have Fred. Kan du ikke unde mig det, maa du pakke dine Sager sammen igen og flytte bort ligesom sidst. Jeg har i Forvejen nok at slaas med. Farvel!“

Asta havde støttet sig til en Stol. Gulvet sank under hende, da hun hørte ham gaa bort og slaa Dørene i efter sig gennem hele Lejligheden, Drøn paa Drøn som en Kanontorden. Saa blev alting stille. Dødsens stille.

Men nu aabnedes Spisestuedøren. Det var Pigen, der kom ind under det Paaskud, at hun skulde hente Kaffebakken. Som noget, der foregik langt borte, hørte Asta hende komme og gaa. Hun forstod, at Pigen havde staaet udenfor og lyttet og altsaa hørt alt, hvad Niels havde sagt. Om lidt vilde hele Huset vide, at hun

var bleven jaget bort. End ikke denne Ydmygelse var hun bleven skaanet for af den fremmede Mand, som hun i sit Hjertes Forvildelse havde elsket. Men hun bebrejdede ham ikke noget. Hun havde selv hele Skylden. Og det var jo ogsaa altsammen saa ligegyldigt. Alting var ligegyldigt nu. Hinsides Død og Grav kunde Skammen og Spotten ikke naa hende. End ikke Tanken om det rædselsfulde, der forestod, kunde rigtig faa nogen Magt over hende. Hun følte sig allerede som løftet op over denne Forkrænkelighedens Verden med dens Synd og Sorg og Jammer. Hun længtes nu kun efter det ene: at kaste sig ned for Herrens Fodskammel og anraabe om Naade. Naade!

Som lammet paa Sjælen vaklede hun ind i sit Sovekammer. Her stod hun nogle Øjeblikke ved Vinduet og saae ud, trak saa Gardinerne langsomt for, tændte Natlampen og sank ned paa Sengekanten med de skælvende Hænder foldede i Skødet.

TYVENDE KAPITEL

Fru Inger og hendes Mand sad den Aften efter et forsinket Middagsmaaltid og hvilte sig i de dybe Lænestole i Hr. Grabows Stue. De havde om Eftermiddagen været ude paa deres Landsted for at forvisse sig om, at alting i Hus og Have var bragt i Orden til Indflytningen. Straks efter Valget vilde de bryde op fra Byen.

De havde ikke tændt Lys. Lidt medtagne af det lange Ophold i den friske Luft sad de og smaapassiarede, da der pludselig hørtes Skraal og Spektakel nede fra Gaden. Grabow gik til Vinduet. Det var en Skare uhyggeligt udseende Personer, et Par hundrede Stykker ialt, der i sluttet Trop drog gennem den skumringsfyldte Gade. Størsteparten var unge Mennesker, men der var ogsaa gamle Folk imellem, Pjalteskikkelser, der med deres stive Ben havde ondt ved at vinde med i den raske Fremmarch. Foran i Toget gik en harhovedet ung Mand, der triumferende opløftede en Knippel. Han var mager som en Benrad og havde langt Haar, der paa Russervis laa ham ned over Ørerne i en Bulk.

Ogsaa Fru Inger kom nu til Vinduet. Da Banden var draget forbi, saae de to Ægtefolk paa hinanden. De var begge lidt blege. Var der Oprør i Byen? De havde ikke set noget Politi.

Grabow gik hurtig til Telefonen og ringede „Friheden“ op. Bergmann var ikke tilstede, men hos en af Bladets andre Journalister fik han Besked om Optoget. Det var Demonstranter fra Aftenens store Møde i „Folkehjemmet“, hvor det var gaaet hedt til. I det Øjeblik, Thorsen havde vist sig paa Tribunen, var Salen kommen i Oprør. Tribunen var bleven stormet, og det var kommet til vildt Slagsmaal. Om Thorsen hed det, at han havde trukket en Revolver; men et Par Mænd paa Tribunen kastede sig over ham og forhindrede ham i at skyde. Tilsidst var Politiet rykket mandsstærkt ind og havde ryddet Salen.

„Og Thorsen?“

„Det hedder sig, at han slap med et Par Skrammer. Han blev kastet ud af en Bagdør.“

„Bare de dog havde befriet os for Uhyret!“ sagde Fru Inger, da hun hørte Beretningen.

Bagefter gik hun selv til Telefonen for at ringe Asta op. Hun tænkte, at Søsteren maaske endnu ikke vidste noget om Affæren. Men det var Pigen, hun kom til at tale med. Asta var ikke at træffe. Pigen mente, at Fruen ikke havde befundet sig vel. Hun var allerede gaaet til Ro.

„Jeg frygter for, at der er noget alvorligt i Vejen med Asta,“ sagde Fru Inger til sin Mand.

„Hvad mener du?“

„Det værste. Jeg tror Asta er frugtsommelig. I saa Fald er jo alt Haab ude. Stakkels Kaptajn Hermannsen!“

— — —

Niels var paa samme Tid kommen tilbage til „Døgnets“ Kontor med itureven Frakke og et rødt opsvulmet Øje. Uden at ville tale med nogen gik han ind i sin Stue, hvor han sank tungt ned i Skrivebordsstolen og trykkede Haanden mod Hjertet, der endnu arbejdede voldsomt. Han maatte sidde stille i flere Minutter. Det stak inde i Brystet, og han havde ondt ved at faa Vejret.

Den Gang den hujende Sværm stormede frem mod Tribunen, havde en kraftig Mand omklamret ham bagfra med et Brydertag og hindret ham i at holde sig den fra Livet. Det var Karl Svendsen, Barndomsvennen. Han havde genkendt ham paa det store Skæg. Samtidig var et Par andre haandfaste Mænd faldet over ham. Efter en forbitret Kamp blev han overmandet og trængt ud af Salen. Det var maaske gjort i god Mening; men han vilde have foretrukket at blive trampet ned og revet i Stykker af den rasende Pøbel.

Han tog sit Ur op og lagde det foran sig paa Bordet. Den Tale, han ikke havde faaet Lov til at holde, skulde alligevel staa i Bladet den næste Morgen.

Halvorsen, Redaktionssekretæren, kom nu ind.

Den ellers saa rolige og ligevægtige Islænder var helt ophidset. Han havde først nu faaet Underretning om Mødets Forløb, og han fortalte, at Frk. Nordby var kommen til Skade derhenne.

Trods Smerterne i Brystet vendte Niels sig hastig om.

„Frk. Nordby."

„Ja. Vi har lige faaet Telefonbud fra Hospitalet. Hun skal indlægges."

„Er det da noget alvorligt?"

„Jeg ved det ikke. Hun har vist faaet en Arm brækket og et Hul i Hovedet. Vi har ikke talt med Lægerne endnu. Det var en af Sygeplejerskerne paa Skadestuen, der ringede os op. Skal jeg bringe Besked herind, naar vi faar nærmere Underretning?"

„Ja ja — naturligvis. Men ellers vil jeg ikke forstyrres. Sig til Faktor Jensen, at der skal reserveres mig endnu tre fulde Spalter. Og De, Halvorsen, sørger for, at Redaktør Jonas bliver sat paa Døren, dersom han gør Knuder."

Da Redaktionssekretæren var gaaet, lagde han Pennen bort et Øjeblik. Han huskede nu, at han under Brydekampen paa Tribunen havde set et Glimt af Frk. Nordby. Hun var sprunget op fra Referentbordet, som om hun vilde ile ham til Hjælp. I sit Hjertes Enfold havde hun altsaa gjort Alvor af det og kastet sig mod den fremstormende Hob — en Sven Dufva i Skørter.

Han kom til at tænke paa, hvilket Indtryk Begivenheden vilde gøre paa Asta, naar hun hørte om den. — Ak ja, Asta! Hvad skulde han stille op med hende? En skinsyg Kvinde var som en løbsk Hest, der ingenting sansede uden sine egne vilde Syner. Han vilde nu haabe paa, at det Barn, hun ventede sig, skulde give hendes Liv et fornuftigt Indhold og hjælpe hende til at glemme sig selv og komme bort fra Lediggangens lumre Selvplagerier.

Ved Midnatstid tog han hjem. Der var da kommen nye Meddelelser fra Hospitalet. Efter Lægernes Mening vilde der gaa et Par Uger, før den Tilskadekomne kunde udskrives. Forinden sin Bortgang fra Kontoret skrev han derfor et Brev til sin Søster. Han forklarede hende, hvad der var sket, og gav hende Ordre til straks at tage hen paa Hospitalet og sørge for, at Patienten fik den bedst mulige Pleje. I en Efterskrift bad han hende desuden sige til Frk. Nordby, at dersom han havde haft en Tapperhedsmedalje at uddele, skulde den have været hende vis. —

Ved Tebordet den næste Morgen ventede han en lille Tid paa Asta. Da hun ikke kom, skønt han et Par Gange havde banket paa hendes Sovekammerdør, drak han sin Te alene. Men da Pigen nu fortalte, at Fruen vistnok ikke var rask, blev han alligevel lidt urolig, og han bestemte sig til at gaa ind til hende. Skulde deres Samliv overhovedet fort-

sættes, maatte de jo paa en eller anden Maade se at komme til Forstaaelse.

Han fandt Døren aaben. Asta laa i Sengen. Til hans Forundring brændte Lampen endnu paa Natbordet, skønt Solen skinnede klart ind gennem det gule Vinduesforhæng. Da han stod ved Sengen, spurgte han, om hun var syg. Men der kom ikke noget Svar. Hun laa ubevægelig, med det blege Ansigt bortvendt, dybt nedsunken i Hovedpuden, hvorover en Flue summede. Da gik der en Skælven igennem ham. Han havde taget hendes Haand. Den var kold som Marmor.

Han saa sig om med et forvildet Blik. Hvad var her sket? Da slog en Tanke ned i ham. Han undersøgte Skuffen i Natbordet, hvor hun plejede at gemme sine Sovepulvere. Æsken var tom. Og nede paa Gulvet laa en halv Snes tømte Hylstre.

I et Udbrud af afsindig Ophidselse greb han hende i begge Skuldre.

„Hvad har du gjort, Menneske!"

Saa styrtede han til Døren, raabte paa Pigen gennem alle Stuerne og fandt hende ude i Køkkenet.

„Løb efter en Læge! Der bor jo en her nedenunder. Men skynd Dem! Er han ikke hjemme, saa ring efter en anden. Sig, at han maa komme øjeblikkeligt!"

Der gik ikke mange Minutter, før Lægen — en yngre Mand — kom springende op ad Trappen.

Han havde end ikke givet sig Tid til at tage en Frakke paa men var i Skjorteærmer. Dørene stod aabne gennem hele Lejligheden. Da Niels hørte ham komme, rejste han sig med en mægtig Viljesanspændelse op fra Sengekanten, hvor han havde siddet sammensunken. Han forklarede Lægen kort, hvad der var sket, og bad ham gøre, hvad der stod i hans Magt, for at redde den Ulykkelige.

Men efter en grundig Undersøgelse rystede Lægen paa Hovedet.

„Desværre — her kan jeg ingenting udrette. Det er for sent."

ENOGTYVENDE KAPITEL

Trods et vedholdende Regnvejr var der mange Mennesker paa Benene Valgdagens Aften. Da Resultaterne begyndte at strømme ind fra Valgstederne omkring i Landet, var der Sammenstimlen udenfor alle Bladredaktionerne. Timevis stod Folk og lod sig gennembløde, mens de ventede paa, at nye Navne skulde blive slaaet op i de illuminerede Vinduer.

Størst var Tilstrømningen til et Torv i Byens Midte, hvor „Friheden" havde indrettet et Slags Biografteater under aaben Himmel. Det var Steiners Idé. Forsiden af en halvfærdig Nybygning var bleven beklædt med et stort hvidt Lærred. En Lyskaster, anbragt i Huset lige overfor, fremstillede efterhaanden en Navneliste over alle de valgte Kandidater, og for at lette Overblikket blev der brugt tre forskellige Farver: grøn for Regeringspartiets Mænd, gul for de Konservative og rød for Arbejderkandidaterne. I Ventetiden unholdtes Publikum med Billedfremvisninger, hvor Portrætter af Partiets kendte Personligheder veks-

lede med danske Landskaber, Sports- og Badescener og med Annoncer. Hver Gang et nyt Navn tonede frem paa det hvide Lærred i Demokratiets Farver, brød en Jubelstorm løs. Man klappede i Hænderne og raabte Bravo. Alle gule Navne derimod hilstes med Haanlatter og Pibekoncert. De viste sig ogsaa kun sjælden. Det konservative Parti — „Partiet Thorsen" som det med Virkning var blevet omdøbt af Severinsen i Arbejderbladet — havde faaet Naadestødet. Rygtet om, at Fru Thorsens Død ikke, som der først blev sagt, skyldtes Sygdom men var et Selvmord, naaede akkurat tidsnok ud i Offentligheden til at paavirke Valgstemningen i København.

Endnu ved Midnatstid var Torvet sort af Mennesker.

For sig selv bagved Folkemassen stod paa denne Tid en høj Mand i lang graa Kappe, der ikke deltog i Demonstrationerne. Kappekraven var slaaet op om Ørene. En bred Hat sad ham dybt i Panden og skyggede ned over et blegt Ansigt. Det var Niels. For første Gang siden Astas Død havde han forladt sine Stuer, lokket ud derfra af Valgrøret, som han hele Dagen havde kunnet spore neden for sine Vinduer. Ved at følge Menneskestrømmen var han havnet her paa Torvet, hvor han just kom tidsnok til at se Jean Mindens Navn blive kastet hen paa den hvide Dug og høre den Jubel, hvormed hans Valg hilstes af Folket. Ogsaa Rø-

mers og Mouritzens Navne fandt han paa Demokratiets lange Sejrsliste.

„Nu har du faaet Hævn, Asta!“

Han vendte sig bort og forlod Torvet. Og fra nu af valgte han at gaa gennem de stille Gader, hvor der ingen Bladredaktioner eller Valgbureauer var. Han havde set nok. Hans mørkeste Anelser var bleven bekræftede. Slaget var tabt. Han selv svigtet og forraadt, stødt ned bagfra af en stakkels Vanvittig, der havde ladet sig ophidse af hans Fjender.

Paa Vejen gennem Bredgade lagde han Mærke til, at en Person, der var gaaet forbi paa samme Fortov, vendte sig om og blev staaende. Lidt efter hørte han Skridt bag sig, og nu dukkede Manden op ved Siden af ham under en stor Paraply og sagde Godaften.

Niels standsede, kastede Hovedet tilbage og saae truende paa ham.

„Hvem er De? Og hvad vil De mig?“

Han saae ind i et langt, gulligt Ansigt med et Par melankolske brune Øjne og et stort Skæg, hvori der glimtede Regndraaber. Det var Dr. Vadum.

„Er det Dem!“ udbrød han med en dyb Studsen.

„Ja, det overrasker Dem naturligvis. Jeg forstaar det. Men det har nu ogsaa en særlig Aarsag. Jeg opholder mig her saa at sige *incognito* i An-

ledning af en Slægtnings Død. Eller rettere af Hensyn til en Del indviklede Arveforhold. Da vi nu tilfældigt mødtes, vilde jeg dog trykke Deres Haand og udtale min Deltagelse for Dem i Anledning af den Sorg, der har ramt Dem i disse Dage."

„Lad os følges lidt, dersom De har Tid og Lyst," sagde Niels uden at svare paa dette sidste. „Hvordan er det? De har slaaet Dem ned i Paris, ikke sandt?"

„Ja. Og om et Par Dage rejser jeg tilbage. Mit fremtidige Domicil bliver dog vistnok Schweiz. Paris er mig for urolig. Den evige Tuden af Avtomobilerne forstyrrer En i Tankearbejdet."

„Men hvordan er Stemningen i Paris? Venter man Krig?"

„Krig? Det veed jeg ikke noget om. Jeg holder mig ogsaa dernede udenfor Døgnspektaklet."

„Jeg kan tænke det. Jeg har ikke glemt vor sidste Samtale. De forargede mig den Gang; men jeg har siden givet Dem Ret. Vi er et Folk uden Fremtid. Og i Dag er Kronen sat paa Ødelæggelsesværket. Det eneste, der nu kan redde os, er en stor, evropæisk Krig, der sætter os Bajonetten for Struben og tvinger os til at blive vaagne."

Dr. Vadum søgte bort fra Emnet; det havde ingen Interesse for ham. Niels gav sig saa til at tale om hans filosofiske Forfatterskab, der var begyndt at vække Opmærksomhed i Udlandet. Hans Bog om Schopenhauer var nylig bleven efterfulgt af et paa

fransk forfattet Skrift „Paa Tinderne“, om hvilket han selv sagde, at han heri stormede Himlen og gjorde det af med alle Religioner.

Niels spurgte, om han tænkte paa at lade sig knytte til et fremmed Universitet; men det benægtede han. Han vilde overhovedet ikke bringe sin Uafhængighed i Fare ved nogen Slags Embedsvirksomhed. Som Dr. Stockmann i det Ibsenske Skuespil holdt han paa, at den var stærkest, der stod alene.

Niels tav hertil. Først efter at de i nogen Tid havde talt om andre Ting, sagde han:

„Angaaende den Ibsenske Sentens, De nævnede før — erindrer De, i hvilken Situation den berømte Replik falder? Det er i Skuespillets Slutningsscene. Dr. Stockmann — Sandhedsvidnet — staar her med sin fortræffelige Kone om Livet og med en Flok glade Børn omkring sig. Indrøm mig, at paa den Baggrund gør hans Martyrglorie nærmest et lidt komisk Indtryk!“

„Maaske,“ svarede Filosofen og blev pludselig underlig forlegen.

„Der er i hvert Fald dem, der maa drage ud i Ørkenen med ringere Følge,“ fortsatte Niels, men standsede saa og talte igen om andre Ting.

„Vil De sige mig, Dr. Vadum, hvorfor rejser De ikke endnu længere væk? Baade i Paris og i Schweiz er De jo Vidne til den samme Opløsningsproces som her og andre Steder i vor gamle

Verdensdel. Hvorfor flygter De ikke saa langt bort, at Kadaverstanken fra Evropas store Kirkegaard ikke kan naa Dem? Kan De huske, at der mellem vore Studenterkammerater var en stor, blond Fynbo, der allerede i Tyveaarsalderen blev evropatræt og rejste til en Ø i Stillehavet. Ham har jeg tænkt en Del paa i den senere Tid. Han sagde til en Ven ved Afskeden: „Betragt mig som død — eller allerhelst som en, der aldrig har eksisteret.“ Med stor Omhyggelighed udslettede han ethvert Spor efter sig for at hverken Bud eller Brev skulde kunne naa ham. Hvorfor gør De ikke som han? De har jo prist de gamle indiske Eneboere, der sad med en Pose Dadler i Skyggen af et Palmetræ og samlede Livsvisdom.“

„Undskyld! Hvorfor gør De det ikke selv, Magister Thorsen? Jeg kan forstaa paa Deres Udtalelser, at De heller ikke længer føler Dem hjemme i Tidens selskabelige Samfund.“

„Som jeg sagde Dem før: jeg har endnu et Haab tilbage — Krigen. Desuden har jeg en gammel Mor levende, som jeg ikke uden Nødvendighed vil rejse fra.“

Den underlige Forlegenhed greb nu igen Filosoffen. Han rømmede sig nogle Gange, blev rød og sagde, at ogsaa han havde Hensyn af den Art at tage.

„Jeg skal nemlig betro Dem, jeg har forlovet mig i disse Dage.“

Det gav et Ryk i Niels. Han havde ikke glemt Astas haardnakkede Paastand den Dag ved Middagsbordet eller den Scene, der fulgte efter.

Dr. Vadum fortsatte:

„Det undrer Dem velsagtens. Men jeg kan forsikre Dem, at Hændelsen ogsaa er kommen mig selv ganske overraskende. Det gængse Udtryk om et Lyn fra klar Himmel vilde have passet i dette Tilfælde, dersom jeg ikke — som De veed — altid havde levet saa at sige med Uvejrsskyer hængende over Hovedet. Indtil jeg mødte denne Kvinde, som for min Skyld ganske har ofret baade Slægt og Venner, kendte jeg kun Modgang og misundelig Forfølgelse."

Niels gik tavs ved Siden af ham. Han saae et Par Gange op for at overbevise sig om, at denne naivt aabenhjertige og snaksomme Mand virkelig var Vadum, den tavse Grubler, den himmelstormende Filosof.

Gennem de vintermørke Gader var de naaet ud paa Broen over Jernbanelinjen. Det smaaregnede stadig. Indover det store, aabne Baneterræn laa en gullig Taage. Udfor Stationsbygningen standsede Niels. Han havde sine Grunde til ikke at ønske Følgeskab gennem Østre Allé.

„Lad mig ikke glemme at lykønske Dem," sagde han. „Saa er det velsagtens en udenlandsk Dame, der nu har forsonet Dem med Tilværelsen?"

„Nej — tværtimod! En ægte Hjemmefødning.“

„Ja saa. Men sikkert en lærd Dame. En kvindelig Kollega maaske?“

„Absolut ikke! Det er netop det mest forbavsende ved det hele. Min Kæreste havde aldrig hørt mit Navn, da vi for fjorten Dage siden saae hinanden første Gang. Vidste ikke det fjerneste om mig. Min Videnskab interesserer hende overhovedet ikke. Alligevel er hun det første Menneske, der er kommen mig i Møde med virkelig Forstaaelse. Ja, det er en Gaade! I gamle Dage vilde man have sagt: et Mirakel. Men Kærligheden er jo selve Livsgaaden, det evige Mirakel.“

De var kommen til at staa under en Lygte. Dens Skær faldt ned over Filosofens heftig bevægede Ansigtstræk. Niels slog Øjnene ned. Saa var nu ogsaa denne mørke Stormfugl hentet ned fra Skyerne af Eros Pil!

Han rakte ham medfølende Haanden og tog en stille Afsked.

„Min Lykønskning altsaa! Og lev vel!“

Paa Vejen gennem Alléen fulgte han Fliserækken langsmed den gamle Garnisonskirkegaard. Han kunde over Muren skimte et Par hvide Monumenter derinde i Regnmulmet. Derimod søgte han forgæves efter et Glimt af Kapellet, hvor Astas Kiste stod. Den skulde den næste Dag i al Stilhed sænkes ned i hendes Forældres og Bedsteforældres Fællesgrav. Saadan havde hun ønsket

det i et Par efterladte Linjer til sin Søster. Han vilde ikke selv være til Stede ved Begravelsen. Han havde bestemt sig til at vise hendes Familje det Hensyn at blive borte.

Noget Brev til ham havde der ikke været efter hende. Ikke et Ord havde hun efterladt til Forklaring. Ikke en Hilsen til Afsked. Saa blindt havde hun i sin Sindsvildelse styrtet sig ud i Mørket. Stakkels Asta! Endnu med Døden for Øjnene havde hun været opfyldt af Tanken om en indbildt Krænkelse.

Da han kom hjem og drejede op for Lyset i Forstuen, skottede han med et sky Blik til Knagerækken, hvor hendes Overtøj og Slør stadig hang. Han havde flere Gange villet give Pigen Ordre til at flytte Tingene bort; men endnu havde han ikke kunnet faa sig til at sige det. Inde i sin Stue tændte han kun Skrivebordslampen. Der stod aabent ind til den mørke Spisestue; men Døren til Dagligstuen var lukket og Portièren trukket for ligesom i sin Tid, da Asta var gaaet fra ham. Han havde ikke været inde i hendes Værelser siden den Aften, da Kisten blev baaret ud derfra; men Tomheden derinde trængte isnende ud til ham gennem Murene.

Han satte sig hen i Sofaen med Haanden trykket ind i Siden. En stor Mathed faldt over ham og gjorde Aandedrættet tungt. Han havde i tre Døgn været søvnløs. — Gennem de aabentstaaende

Vinduer bares Lyden af Raadhusurets Timeslag ind til ham fra det Fjerne. Klokken var et. Om tolv Timer skulde Gravklokken ringe over Asta. Han vilde da sidde her og forsøge at glemme. Han vilde tænke paa de lyse og lykkelige Dage, da hun med sit Pigesinds bly Ømhed klyngede sig til ham i sød Fortrolighed. Et April-Sind. Uroligt som en Svale. Mørke Øjeblikke og Solskinstimer i evig Skiften.

Han havde lagt Hovedet ned i sine Hænder. Han var kommen til at tænke paa Vadum og hans Ord om Kvindekærlighedens evige Gaade. Det var den samme Gaade, han selv idelig havde grundet over i disse søvnløse Nætter, og det havde været som at rende Panden mod en Mur. Alt blev Mørke. Han havde jo ikke gjort Asta noget ondt. Han havde virkelig holdt af hende, havde været god imod hende og overbærende. Og alligevel dette skjulte, pludseligt frembrydende Had, dette Fortvivlelsens Raab fra et sønderrevet Hjerte!

TOOGTYVENDE KAPITEL

Demokratiets store Valgsejr, der havde betrygget dets Magt for lange Tider, gav i de følgende Dage Anledning til mange Festligheder omkring i Landet. I København afholdt de Liberale en glimrende Banket, hvortil Partiets fremragende Veteraner var indbudt som Hædersgæster. Disse gamle Herrer, der ellers ikke lagde Skjul paa deres Misfornøjelse med Partiets nye Ledere, gav altid punktlig Møde, naar de skulde hyldes. Professor Baden, der viste sig med alle sine udenlandske Ordner paa Brystet, var en af Aftenens Hovedtalere.

Ogsaa Arbejderne festede for Valgets gode Udfald. Et mægtigt Folketog med Musikkorps og Foreningsfaner drog gennem København ud til Partiets gamle Kampplads paa Fælleden. Fra flere grønklædte Talerstole blev Revolutionens nære Sejrsdag forkyndt; hvorefter man i al Fredelighed lejrede sig i Græsset omkring Ølvognene. I den konservative Lejr var derimod alt i Opløsning. Redaktør Severinsen skrev i Arbejderbladet: „Som en blindet Samson har Thorsen omstyrtet Filistre-

nes Tempel og er selv bleven knust under Ruinerne.“ I „Døgnet“s Kontorer herskede der dog ufordulgt Glæde. Her saaes ingen andre modfaldne Ansigter end Halvorsens. Redaktør Jonas havde straks givet Bladet ny Start med et journalistisk Paafund, der morede Københavnerne. „Hvem kan finde den mærkede Femøre, som vi i Nat har nedlagt i Jorden ved Foden af en af Byens Statuer? Et tusinde blanke Kroner til den heldige Finder! Ud paa Jagt!!“

Det var i de samme Dage, at der nede i Wien blev sat en brændende Lunte til det Sprængstof, som i mange Aar havde ophobet sig omkring i Evropa. Før man rigtig forstod, hvad der gik for sig i Diplomatiets underjordiske Minegange, sprang Krigsluen fra Grænse til Grænse, omspændte Land efter Land, og bragte i nogle Dage ogsaa Danmarks gamle Rige i Fare.

Klemens Junge opholdt sig paa denne Tid i Sønderjylland. Han var paa en af sine hyppige Foredragsrejser omkring til de danske Foreninger dernede. Han stod en Aften og talte for et Par hundrede Landsmænd, da der pludselig blev Uro blandt Tilhørerne. En Mand var kommen ind fra Landevejen og havde hvisket en anden Mand noget i Øret. Hans Ord var gaaet fra Bænkerække til Bænkerække, mange Folk rejste sig og søgte til Udgangen. Tilsidst fik ogsaa Klemens Junge at vide, hvad der var paa Færde, og i heftig Sinds-

bevægelse afbrød han straks sit Foredrag. Rundt om i Landsbyen var der bleven opslaaet store Plakater med Mobiliseringsordre.

En Timestid senere red to svært bevæbnede Gendarmer ind i Gaarden med en Arrestordre. Det prøjsiske Politi, der længe havde holdt et vaagent Øje med alle Udlændinge, vilde sikre sig Klemens Junges Person. Det lykkedes dog ikke. Ved en anonym Telefonopringning var han kort i Forvejen bleven underrettet, saa Vennerne kunde bringe ham i Sikkerhed. Forklædt i en Kvæghandlers hvide Frakke kørte han endnu samme Nat op gennem Landet i et overfyldt Tog, der kom fra Hamburg med lutter udenlandske Rejsende, en broget Blanding af russiske, polske og skandinaviske Flygtninge, som ved det første Krigsrygte var brudt op fra Sommerhotellerne i Tyskland og Schweiz for at slippe hjem, inden Grænserne spærredes.

Klemt inde mellem en fed Polak og en skummelt udseende Person af ubestemmelig Nationalitet sad Magnus Paarse og hans Frue, der havde tilbragt Foraaret ved Rivieraen og nu kom fra St. Moritz. Over Hals og Hoved var de styrtet hjemefter med tyve Kufferter. Fru Amalie holdt krampagtig om Hanken paa sin Haandtaske, hvor hun havde sine Juveler, og de mørke Øjne stod stive i Hovedet af Angst. Ogsaa hendes Mand var ganske ude af Ligevægt. Hos dette Ordensmenneske var det dog

navnlig den ureglementerede Overfyldning af Kupeerne, der vakte Forargelse. I Sidegangene kunde man ikke komme frem for Folk, og Luften var kvælende. Undertiden holdt Toget stille midt paa aaben Mark. Spurgte man Togpersonalet om Grunden, fik man ingen Svar; og denne Hemmelighedsfuldhed forøgede den uhyggelige Spænding.

Endelig ud paa Morgenen naaedes den danske Grænse. Det var paa høje Tid. Faa Timer efter blev alle Civiltog indstillet og Broerne over Kongeaaen spærret med Pigtraad. Det sidste, Klemens Junge hørte paa tysk Grund, var Rygtet om, at de danske Sønderjyders Ordførere alle i Nattens Løb var bleven fængslet og ført sydpaa.

Det blev mørk Aften, inden det lange Tog med Flygtninge naaede København. Paa Perronen stod en smuk, anselig Dame med et Par Smaapiger ved Haanden. I alle de mange Menneskers Paasyn faldt hun Klemens Junge om Halsen og udbrød:

„Hvad er det dog, der sker? Skal vi virkelig opleve et modbydeligt Menneskeslagteri?"

Den store Stationsbygning var som en summende Kube. Strømmen af Rejsende sydfra stødte her sammen med Flokke af raadvilde Tyskere og andre Fremmede, der var kommen herned fra Norge og Sverige for at søge Lejlighed til at slippe hjem. Vandrehallens Aviskiosk var tæt belejret. Bladenes Løbesedler gik fra Haand til Haand. Ingen vidste noget, men alle gik rundt og fortalte.

Inde i Byen var der sort af Mennesker overalt paa Strøget. Ganske som paa Valgaftenen var der navnlig Sammenstimlen udenfor Bladkontorerne; men Folkestemningen var denne Aften en ganske anden. Det var Bekymring og dyb Alvor, der prægede Ansigterne, mens man i Tavshed ventede paa, at de sidste Telegrammer skulde blive slaaet op i Vinduerne. Det hed sig, at en tysk Krydserflaade var gaaet ind i Øresund med blændede Lanterner, og at der var overbragt Regeringen et Ultimatum.

De følgende Dage voksede Ængstelsen og Uroen ved Synet af de mange Soldater, som drog gennem Byen i krigsmæssig Udrustning. Det svirrede med Rygter. Der taltes om natlige Ministermøder og om et hastig sammenkaldt Kronraad. Folk stormede Banker og Sparekasser for at tage deres Penge hjem. En kongelig Proklamation, der blev slaaet op paa Murene med Formaning til Befolkningen om at afholde sig fra enhver Meningstilkendegivelse for eller imod nogen fremmed Magt, gjorde et nedslaaende Indtryk. Man forstod, at Faren nu var overhængende.

I disse bevægede Dage, da hele Folket og alle de politiske Partier forenedes i Haabet om, at det maatte lykkes Kongen og Regeringen at holde Landet udenfor det mægtige Hærstævne, var der atter bleven Røre om Niels Thorsens Navn. Skønt ingen af Aviserne havde omtalt Sagen, var det

blevet bekendt, at han trods den kongelige Proklamation havde forsøgt at udsende et Flyveskrift, hvori han krævede hele Hæren — baade Linjetropper og Reserver — bragt paa Kampfod. Da han ikke kunde overtale nogen Bogtrykker til at trykke det, havde han en Aften fra Raadhustrappen holdt en Tale til Mængden, der hurtig var strømmet til. Han havde heri opfordret til Dannelsen af Friskarekorps og som et Forbillede prist det heltemodige Belgien, der foretrak Døden for æreløs Underkastelse.

Hans Optræden vakte en umaadelig Harme. Rigtignok var han nu som Politiker en død Mand; men man vidste, at Byen var fuld af fremmede Spioner, der let af en saadan Tale kunde faa fejlagtige Forestillinger om Stemningen i Landet. En tendentiøs Indberetning til Regeringen i Berlin kunde maaske drage skæbnesvangre Følger efter sig. Særlig oprørtes Sindene af hans Henvisning til Belgien, — det ulykkelige Belgien, hvor By efter By gik op i Flammer og Blodet flød i Gaderne.

Endelig, efter en hel Uges bange Uvished og Spænding, fløj en Morgen det glade Budskab ud over Landet, at Krigsfaren var afværget. Ved vidtstrakt Eftergivenhed var det lykkedes Regering og Rigsdag at overbevise den store Nabo i Syd om vor Neutralitets Oprigtighed og dermed sikre Freden. Det føltes som en Opvaagnen efter et hæsligt

Mareridt. De lammede Virksomheder kom paany i Gang. Folk bragte deres Sparepenge tilbage til Bankerne, og baade Forretnings- og Forlystelseslivet gik en ukendt Blomstring i Møde. Kurserne løb i Vejret, Lagrene tømtes, alting kunde sælges med mægtig Fortjeneste, naar det sendtes sydpaa. Det truende Krigsspøgelse var pludselig bleven forvandlet til en eventyrlig Velgører, der rundhaandet strøede Guld omkring sig. Det hed sig snart om en, snart om en anden Købmand, at han havde tjent en Millionformue paa en eneste Skibsladning Kaffe eller amerikansk Fedt. Men ogsaa den danske Bonde høstede sin Part af Fredens Velsignelser. Hans Seddelbog svulmede, naar „Messingjens" var sendt over Grænsen for at lade Livet paa fremmede Slagmarker.

I de samme Dage rygtedes det, at Thorsen igen havde holdt en udæskende Tale fra Raadhustrappen, og at det denne Gang var kommet til alvorlige Spektakler. Blandt andet havde han ophidset sine Tilhørere ved at sige, at de køllebevæbnede Kæmper i det danske Rigsvaaben for Fremtiden burde erstattes med et Par Ølkuske. Politiet var skredet ind, og for at beskytte ham mod den rasende Folkehob havde man ført ham til Stationen. Efter et Forhør var han bleven fængslet, og der hørtes rundt om i Byen kun Tilfredshed med, at den forrykte Mand endelig var taget i Forvaring.

Under alt dette vedvarede Tilstrømningen til

Landet af russiske og polske Flygtninge og andre Fremmede. Som den nevtrale Storby, der laa Krigens Ildlinjer nærmest, blev København i denne Tid et Verdenscentrum, hvor udenlandske Bladkorrespondenter, tyske og østrigske Opkøbere, alle Arter af internationale Eventyrere, hemmelige Agenter, Spekulanter og Lommetyve fyldte Hotellerne. Paa Strøget og i de overfyldte Restaurationer omkring Kongens Nytorv og Raadhuspladsen var dansk Tale nær ved at forsvinde i en Babel-Larm af fremmede Tungemaal. Meget belejligt aabnedes ogsaa nu den store, forgyldte Variété, som et anonymt Konsortium havde rejst paa Hebe-Teatrets Ruiner. Aabningsforestillingen med dens fyrretyve *show-girls* blev i „Friheden" omtalt som en national Begivenhed. „For Verdenspressens Øjne" — hed det — „har København atter paa smukkeste Maade hævdet sin Plads blandt Byer med Storstadsrang."

— — —

En Aften sad Klemens Junge og hans Frue og talte fortroligt sammen i deres smukke Hjem højt tilvejrs i en stor Ejendom overfor Botanisk Have. Klokken var over ti, og Børnene var i Seng. Der var kun tændt i Dagligstuen; men Døren til Studereværelset stod aaben, og herinde sad Ægteparret i Sofaen med Lyset fra Dagligstuen ind paa deres Ansigter.

Fru Klara Junge var en anselig Dame i Begyn-

delsen af Trediverne. I Modsætning til sin Mand, der for Husfredens Skyld i Almindelighed udtrykte sig i skæmtsomme Vendinger, var hun et lidenskabeligt Menneske med udprægede Meninger, som hun frimodigt forfægtede. De var kommen til at tale om Thorsen, og Anledningen var den, at han efter et Forlydende allerede var bleven løsladt af Fængslet. Det havde gjort Fru Klara ivrig. Thorsen havde længe været et staaende Stridsemne der i Huset.

Fru Klaras Uvilje mod sin Mands Ungdomsven kunde hun selv føre tilbage til den allerførste Gang, hun var sammen med ham. Det var det samme uvilkaarlige Oprør, som i Barneaarene hjemme i Faderens Præstegaard havde rejst sig i hende ved Synet af den store, røde Hane, naar den stod og brystede sig med en Mine, som om den ejede hele Gaarden, og jog efter Hønsene med Hug og Stød for at tvinge dem til Underkastelse. Hun havde ogsaa været tilstede ved det store Middagsselskab, hvor Asta saae ham første Gang, og hun huskede den Bekymring, hvormed hun havde set den unge, smukke Piges voksende Optagethed af den fremmede Mand, som hun i Begyndelsen havde betragtet med saa megen Skyhed.

„Kære Klemens, du er nu en Gang bleven forhekset af det Menneske. Men om han nok saa meget har været din Ungdomsfortrolige — jeg begriber ikke, at du kan blive ved at tage ham i Forsvar."

„Det gør jeg heller ikke, min Ven. Men vi skylder ham Overbærenhed. Han er en syg og nedbrudt Mand."

„Sig mig, har han nogensinde selv vist sine Medmennesker Skaansel? Har du ikke altid klaget over, at han endogsaa i sit Venskab var herskesyg og lunefuld. Har han overhovedet i noget Forhold anerkendt anden Lov end sin egen tyranniske Vilje? Du maa tilgive mig, Klemens, men en saadan Mand kan jeg ikke have Medlidenhed med. Det gaar ham kun efter Fortjeneste, naar alle nu vender sig fra ham."

„Hør, Klara, jeg kan ikke lide, at du taler om Thorsen i den Tone. Et Menneske af hans Art maaler man ikke retfærdigt med en almindelig Skræderalen. Ingen Mand i Samtiden har som han været den fødte Fører. Ingen har haft et saa kongeligt Sind, en mere brændende Offervilje. Men han har sprængt sig selv i en haabløs Kamp. Det er den sørgelige Sandhed om Niels Thorsen."

Fru Klara tav et Øjeblik.

„Men ikke den hele Sandhed, Niels. Du har en Gang sagt eller skrevet, at en Mand i det væsenlige bereder sig selv sin Skæbne gennem sit Forhold til os Kvinder. Jeg giver dig naturligvis Ret. Men tro du mig, det Ord gælder lige saa vel for Helte som for Skrædere. Og kan du nægte, at for Thorsen har Kvinden aldrig været andet end lidt Tidsfordriv, et Stykke Legetøj skabt til at mis-

bruges og kastes væk. Hvor længe tror du, han vil huske sin yndige Kone? Du veed, at han ikke en Gang viste sig ved hendes Begravelse."

„Det kan forklares."

„Godt. Men kan det ogsaa forklares, at han i Stedet for tog i Skoven med sin nye Veninde, denne forvildede Frk. Nordby?"

„Det er ikke sandt. Jeg har forhørt mig. Det er en skammelig Bagvaskelse. Den unge Pige ligger for Tiden paa Hospitalet med et Skulderbrud. Folk, der kender Forholdene, har sagt mig, at der vist overhovedet ikke kan have været noget Kæresteforhold mellem dem. Det er altsammen Bagtalelse."

„Hvorfor tror du da, at hans Kone tog Livet af sig?"

„Det veed jeg ikke; men der kan jo tænkes saa mange Grunde. Det hedder sig, at hun ventede et Barn, og det er jo før set, at Kvinder i den Tilstand gribes af Melankoli."

Fru Klara lagde sig tungt tilbage i Sofahjørnet.

„I kære Mænd bliver dog jer selv lig alle Dage! Jeres Forestillinger om os er virkelig mangen Gang helt barnagtige. Det er muligt, at vi Kvinder og Mødre er blinde eller i det mindste kortsynede i Forholdet til vore Børn. Men tro mig, min Ven, vi bliver synske, naar det gælder vore Mænds Troskab. Længe før I selv veed, hvad der foregaar i jer, har vi læst i jeres Hjerter og forstaaet alt.

Vi kender enhver troløs Tanke, der er faret gennem jer, og græder over den, naar I selv forlængst har glemt den. Du siger, at der ikke har været noget absolut utilladeligt Forhold mellem Thorsen og den unge Pige. Det kan jo være. Men hans Kone kan have forstaaet, hvor det bar hen med de to. Og har hun bare anet et Ønske hos ham om at blive hende kvit, — kan man saa egentlig fortænke hende i, at hun foretrak Døden frem for at blive stødt ud i en Ørken af Skam og Nedværdigelse? Ser du, ingen Kvinde vil længer taale at være Spillebold for en Mands Luner. Saa langt er vi Gudskelov nu kommen. Vi har rejst os til Oprør mod jer høje Herrer. Var det sket før, havde der set anderledes ud i Verden nu."

Klemens Junge vilde svare; men i det samme blev der ringet paa Forstuedøren. De lyttede begge. Hvem i Alverden kunde komme saa sent?

Da Pigen havde lukket op, hørtes en Mandsstemme derude.

Fru Klara rejste sig.

„Her kommer Fremmede," sagde hun og gik hen til Kontakten i den anden Ende af Stuen for at tænde Loftskronen.

Døren til Gangen aabnedes halvt, og Pigen klemte sig ind. Hun fortalte, at der stod en underlig Mand derude, som ønskede at tale med Herren.

„Sagde han ikke sit Navn?"

Før Pigen fik svaret, gik Døren op, denne Gang helt. Paa Tærskelen stod Niels Thorsen i sin lange graa Aftenkappe og med sin brede Hat paa Hovedet.

„Jeg saae nede fra Gaden, at her var Lys, og jeg fik saa Lyst til at hilse paa dig," sagde han, idet han lod, som om han ikke havde opdaget Husets Frue, der endnu stod henne ved Kontakten. Han gav Pigen Hatten og Kappen til Besørgelse og rakte derpaa Vennen Haanden. Da Fru Klara nu traadte frem fra Væggen, hilste han med et formelt Buk. De to havde aldrig lagt Skjul paa deres Sindelag overfor hinanden; og Fru Klara havde altid lige saa aabenhjertigt vist Asta megen Venlighed.

Klemens Junge var bleven dybt grebet af Vennens forandrede Udseende. Hans Ansigts Bleghed næsten forfærdede ham. Uvilkaarlig skød han straks en Lænestol frem.

„Sæt dig ned! De mange Trapper herop har vist anstrengt dig."

Niels tog Plads; men Fru Klaras Nærværelse gjorde ham adspredt og sky. Først da hun var gaaet ind i den anden Stue og havde lukket Døren efter sig for at lade Vennerne være alene, kom der en virkelig Samtale i Gang.

„Sig mig — jeg kommer vel ikke til Ulejlighed?" spurgte Niels, endnu med Øjnene ved den lukkede Dør.

„Absolut ikke. Jeg er glad ved, at du kom. Jeg har længtes efter at tale med dig. Men jeg var en Tid borte her fra Byen, i Sønderjylland veed du —."

„Ja, det er sandt! Jeg har ikke takket dig for dit venlige Brev i Anledning af Astas Død."

„Bagefter kom saa Krigsudbruddet, de mange Dages Uro og Spænding. — Men skal vi ikke en Gang igen drikke et Glas Vin med hinanden? Du trænger vist til noget styrkende."

„Jeg trænger ikke til noget. — Aa jo, forresten! Dersom du har noget godt. Jeg mærker nu, at jeg er tørstig."

Mens Vennen gik ud for at give Besked om Vinen, lod Niels Blikket glide omkring i den hyggelige Stue. Overalt saae han Sporene af Fru Klaras husmoderlige Omsorg, og han tænkte paa sine egne Stuer, den Gang Asta levede. Nu fandt han, naar han kom hjem, en Række tomme og støvede Rum. Under hans Fængselsophold var Pigen flygtet bort. Han havde nu kun Piphans at snakke med.

„Jeg bliver her ikke længe," sagde han, da Klemens Junge vendte tilbage. „Jeg gik blot herop for at sige dig Farvel. Jeg rejser."

„Vil du rejse?"

„Ja, her er jeg færdig."

„Men hvor vil du egenlig rejse hen? Det brænder jo paa alle Kanter."

„Aa, Verden er stor. En Bjælkehytte i Fin-

marken eller Lapland — det er, hvad jeg nu har Brug for."

Pigen kom ind med en Flaske Rhinskvin og to høje Glas paa en Bakke. Klemens Junge skænkede op, og sagde:

„Vi vil snart se dig igen! Jeg kender dig! Lad først Uvejret drive over derude i Evropa, saa skal det nok mærkes, at Luften er bleven renset ogsaa hos os."

Niels havde taget sit Glas og straks drukket det ud. Nu greb han selv Flasken og fyldte paany.

„Du har et lykkeligt Sind, Klemens! Gid du maa bevare det! — Skaal!"

„Og jeg vil drikke paa, Niels, at du maa vende tilbage med et mere ligevægtigt Sind end det, du i den senere Tid har lagt for Dagen."

Niels standsede Glasset paa Vejen til Munden og saae over paa Vennen med et hvast Blik.

„Er det mine Taler fra Raadhustrappen, du tænker paa?"

„Mest paa dem — ja. Mon Du dog ikke nu kan indse, at det vilde have været at trække Lynet ned over os, dersom vi havde kastet os ind i Myrderierne. København vilde i dette Øjeblik have været en rygende Brandtomt, et andet Liège — og det havde været ude med os."

Niels satte Glasset fra sig uden at drikke.

„Du har Ret. Der vilde ikke være stegen nogen genfødt Fugl Føniks op af d e t Baal. Lidt

sveden Lugt, — en fæl Aadselstank. Jeg forstaar det nu. Et Par lange Fængselsnætter gør nøgtern. Der var jo nok nogle Dage, da man kunde se en Del bekymrede Ansigter i Gaderne. Men den Angst drev hurtig over. Vi kom snart til vort Smil igen, — vort berømte danske Smil, der lige som Kadavergrinet bliver bredere og livsaligere jo mere Opløsningsprocessen skrider frem."

Han tog igen om sit Glas og tømte det langsomt. Derpaa sagde han:

„Jeg faar Lyst til at fortælle dig om en Oplevelse fra de Dage, da Uvejret hang os over Hovedet. Det var paa Østbanegaarden. Jeg kom derind for at købe Aviser. Paa en af Bænkene i Forhallen sad en indkaldt Soldat, en sjællandsk Bondekarl, stor og stærk. Fyren hang med Hovedet, jeg tænkte, han var bleven syg. Ved Siden af ham sad hans Mor og holdt hans Haand i Skødet, og paa den anden Side sad en grædefærdig ældre Mand. Han kunde se ud til at være hans Far. Konen var et stort Bondefruentimmer med et Omfang som et Vognhjul, og Munden stod ikke stille paa hende. Der havde samlet sig en Del Folk omkring dem for at høre paa hende. Hun snakkede op om, hvor forskrækkeligt det vilde være, dersom saadan et pænt ungt Menneske som hendes Søn skulde komme i Krig og miste Livet eller blive skudt til Krøbling. Jeg stod lidt og saae paa den unge Mand, der

var saa bleg om Næbet, som om han allerede havde faaet en Kugle i Livet. Jeg tænkte paa Tysklands, Frankrigs og Belgiens begejstrede Ungdom, der i de samme Dage strømmede til Fanerne med deres Mødres og Kæresters Velsignelser. Og jeg sagde til mig selv: *Finis Daniæ*. — Se, det Minde vil jeg tage med mig op i Ødemarken. Dette danske Højskoleflæb og hans Mor skal bevares for Efterslægten. En fremtidig Kunstner kan saa benytte dem til et Relief paa vort Gravmæle."

Klemens Junge sad stille og hørte paa ham med Sorg i Hjertet. Han forstod, at det var haabløst at ville indvirke paa ham i hans nuværende Sindstilstand. Men da han saae, at Vennen nu sank tilbage i Stolen og lukkede Øjnene, som om det sortnede for ham, gik han over til ham, lagde Haanden paa hans Skulder og sagde:

„Du er syg, Niels. Du skulde gaa hjem."

Niels saae truende paa ham. Saa rettede han sig op og skænkede paany i sit Glas.

„Husker du mit Kandidatgilde, Klemens? Inden vi blev fulde, holdt du en stor Tale til mig. Med et Ord fra Sagaen kaldte du mig den sejrsæle, der skulde samle Riget. Men du var nu aldrig nogen heldig Profet. — Nej, Klemens, det er dig selv, der er den fødte Sejrvinder. Et gammelt Ord har ved dig faaet ny Bekræftelse. De Sagtmodige skulle arve Riget. Her sidder du i dit smukke Hjem som lykkelig Ægtemand og Fader, elsket og

æret af alt Folket, mens jeg — nu ja, mig er det gaaet efter Fortjeneste. Jeg har levet paa den Indbildning, at Holger Danskes højt besungne Aand ikke var helt uddød i Folket men bare slumrede. Den Taabelighed maa jeg nu bøde for. Der vil danne sig en skummel Myte om mig, naar jeg er borte. Jeg vil komme til at leve i Folkets Erindring som et af de Uhyrer, man skræmmer Børn med."

Han sank igen et Øjeblik ind i sig selv; men pludelig løftede han Hovedet og saae sig om, som havde han glemt, hvor han var.

„Det er blevet silde. Jeg vil gaa."

„Jeg følger dig hjem," sagde Klemens Junge.

„Hvorfor? Jeg ønsker ikke Følgeskab. Bring din Frue min Hilsen. Og saa Godnat."

Ude i Forstuen spurgte Klemens Junge ham, hvornaar han rejste. Men uden at svare slog Niels Kappen om sig og gik bort.

Da han atter stod nede paa Gaden, mærkede han, at det svimlede for ham. Hjertet bankede tungt. Han havde ikke taalt Vinen. Han blev et Øjeblik staaende udenfor Porten. Fængslet af den høstgyldne Stjernehimmel over Botanisk Have stod han stille som foran et Syn. Saa gik han langsomt hjemad gennem den tomme og natstille Gade.

Han havde tilbragt Eftermiddagen og en Del af Aftenen hos sin Mor og Søster. Da han ingen Tjenestepige havde, var det blevet bestemt, at han

den næste Dag skulde flytte hjem til dem og blive der, indtil han havde faaet alting ordnet til Afrejsen. Endnu kendte dog ingen af dem hans egenlige Hensigt med Rejsen. Han havde blot sagt, at han vilde tage bort fra Byen nogen Tid.

En Del af Aftenen havde han siddet med Moderens Haand i sin ligesom i gamle Dage, da han var Barn. Det var ogsaa mest om Fortiden, de havde talt, om Faderens Sygdom og Død. Men ogsaa om Asta havde de talt et Øjeblik, mens Søsteren var gaaet ud af Stuen. Moderen havde klappet hans Haand og sagt: „Saa galt det ogsaa gik, lille Niels, I holdt dog af hinanden, du og Asta. Om du saa bliver hundrede Aar, min Dreng, vil du ikke kunne glemme din lille Skat."

Han havde ingenting svaret, kun trykket hendes Haand; men i det Øjeblik forstod han, hvorfor Afskeden med Moderen vilde blive sværere for ham, end han havde troet. Hun var jo det eneste Menneske, som han kunde tale med om Asta.

Da han var kommen over Fredens Bro og vilde fortsætte langsmed Søen, tvang Aandenøden ham til at standse. Han maatte sætte sig paa en af de dugvaade Bænke og hvile lidt. Natten var stille og mild. Søens rolige Flade lyste blegt med en Rand af mørke Spejlbilleder langs Randen. Men det var den store Stjernehimmel, der atter drog hans Blik. Hans Tanker fortabte sig i denne lysende Klodevrimmel, der i Tidernes Morgen var

strøet ud i Verdensrummets Mørke som de gyldne Korn fra en Sædemands Haand. Han mindedes fra sin Skoletid en af Ingemanns Sange, og med Asta i Tankerne gentog han et af Versene:

„Og naaer ikke Sjælen hernede, hvad den vil,
Saa er der andre Sole og andre Stjerner til."

Han foer gysende sammen. Inde fra en Sidegade bagved ham lød der pludselig mange Stemmer. Et oprømt Selskab blev lukket ud af en Gadedør og tog højrøstet Afsked.

„Tusind Tak for i Aften, Tante." — „Hils Sofie." — „Glem ikke Møllers Fødselsdag." — „Og hils Bedste!" — „Ja ja, kom nu godt hjem allesammen."

Niels havde rejst sig. Med Haanden i Siden vaklede han videre hjemefter.

TREOGTYVENDE KAPITEL

De forenede tysk-østrigske Hære gik sejrrigt frem paa alle Fronter. Overalt i Verden sad Folk bøjet over Landkort og afmærkede med Naale Krigens blodfyldte Spor. Hver Naal betød en sønderskudt By, Dynger af Lig, rygende Brandtomter, en Jammer uden Ende. Belgiens Modstand var knust. Over Nordfrankrigs frugtbare Jord førte fire tyske Kongesønner deres staalhjelmede Hærmasser i Stormskridt mod Paris. En gammel General i Kejserens Følge havde overmodigt forkyndt Dag og Time, da han agtede at spise sin Frokost paa *Boulevard des Italiens*.

I de samme Dage laa Niels Thorsen alvorligt syg i sin Mors og Søsters Hjem. Under Forberedelserne til sin Rejse segnede han en Morgen pludselig om, og han laa nogen Tid bevidstløs ude i Forstuen, før Søsteren fandt ham. Han blev bragt i Seng; men trods sin store Mathed modsatte han sig bestemt, at der blev hentet Læge. Skulde han dø, sagde han til hende, var der ingen Grund til at forhale Sagen. Hellere gaa tilbunds som en Sten

end henslæbe Tilværelsen som et synkefærdigt Vrag og udsættes for sine Fjenders Medynk.

Han laa tilsengs i det samme Værelse ud til Gaarden, hvor han havde boet i sin første Ungdom, indtil han som Kandidat flyttede hjemmefra. Alting derinde var uforandret siden hine Dage. Ved Væggen stod endnu den lave Reol med hans Skolebøger, som Moderen ikke havde nænnet at skille sig ved. Foran Vinduet stod det lille Skrivebord fra hans Studentertid og ved den modsatte Væg den sære, gammeldags Mahogni-Servante, der i Stedet for Marmorplade havde en Zinkbeholder med store Fordybninger til Vaskefad og Vandkande. Men hans Tanker var uklare efter den langvarige Besvimelse. Hver Gang han aabnede Øjnene og lod Blikket glide rundt i Stuen, maatte han paany besinde sig paa, hvor han var.

Ved Siden af Sengen sad Moderen med sit Strikketøj. Af hendes Smaasnak opfattede han kun lidt. Hans Tanker vandrede deres egne, fjerne Veje og svandt til Tider bort i ny Bevidstløshed. Men han var glad ved at vide, at hun sad der. Hver Gang han ikke længer hørte den hjemlige Lyd af hendes Strikkepinde, aabnede han Øjnene for at overbevise sig om, at hun endnu var der.

Ud paa Eftermiddagen kom Søsteren hjem fra sit daglige Hospitalsbesøg og afløste den Gamle, der gik ind for at hvile sig. For første Gang gav Niels sig nu til at tale om Ragna Nordby.

Da han og Søsteren var bleven ene, forhørte han sig om, hvordan det gik hende derhenne paa Hospitalet; og da han fik at vide, at hun en af Dagene vilde blive udskrevet, spurgte han Søsteren, om hun kendte noget til hendes Fremtidsplaner.

„Du veed, Ragna taler aldrig meget om sig selv," svarede Frk. Anna. „Jeg kender egenlig saa lidt til hvad hun tænker."

„Men gaar hun tilbage til „Døgnet", eller har hun andre Planer?"

„Naar jeg skal sige min Mening, saa tror jeg hun venter paa at høre om, hvad du vil foretage dig i Fremtiden. Hun kan vist ikke længer tænke sig at arbejde under andre end dig."

„Saa kommer hun til at vente længe," sagde han og vendte i det samme Ansigtet om mod Væggen.

Kort efter gled han paany ind i Bevidstløshedens Halvslummer med de jagende Drømmesyner.

Hen paa Aftenen forandredes hans Udseende paa en Maade, saa Moderen nu forlangte Husets Læge hentet. En Sygeplejerske til at vaage om Natten var i Forvejen skaffet til Veje. Men da Lægen kom, vidste Niels ikke længer, hvad der foregik omkring ham. Han havde aabnet Øjnene, men kendte ingen.

Mens Undersøgelsen stod paa, udstødte han en enkelt Gang et uforstaaeligt Raab; men ellers laa han ganske stille under Lægens Hænder og følte dem ikke. Hans Tanker var langt borte. I Aanden

færdedes han højt oppe under en vældig Skyhimmel, ... saae ud over en øde Fjeldegn, hvor en ensom Bjælkehytte laa halvt begravet i Sneen. Han stod i Hyttens Dør og raabte til Ragna Nordby, der kom strygende paa Ski oppe fra Snemarkerne i en Finkvindes brogede Skinddragt med en Riffel slængt over Ryggen og et Knippe Ryper hængende ved Bæltet, brunet af Sol og Vind, livsfrodig, kampmodig. I stigende Fart dalede hun ned imod ham som en Fugl fra Luften ... Hans Fylgje!

Efter endt Undersøgelse, da Lægen og Frk. Anna stod ude i Forstuen, sagde den første:

„Jeg anser det for min Pligt at forberede Dem paa, at Deres Bror ikke lever Natten over. Dersom De ønsker det, skal jeg se herhen om et Par Timer."

Hans Forudsigelse slog omtrent til. Hele Natten laa den Syge hen, uden at der saaes en Trækning i det dødsrolige Ansigt. Ud paa Morgenen løftede han pludselig de lyse Bryn, og der gik et let Gys igennem ham. Kort efter standsede Hjertet. Mens Morgensolens første Straaler lyste paa Gardinet og et Par Mænd nede i Gaarden rumsterede med Skraldespandene, sov han umærkeligt ind.

Det var den samme Morgen, at de første Efterretninger om Kæmpeslaget ved Marne naaede København. Løbesedler i alle Farver spredtes over

Byen; Folk stimlede igen sammen udenfor Bladkontorerne ligesom i Krigens første Tid. De følgende Dage havde Aviserne ikke Plads til stort andet end Krigstelegrammer. I den febrilske Spænding, der atter havde grebet alle Sind, gik Meddelelsen om Niels Thorsens Død overhovedet ret upaaagtet hen. Hist og her i Hjemmene og paa Kafeerne blev hans Liv og Skæbne vel endnu en Gang drøftet. Hvad der havde staaet skrevet i Stjernerne, blev atter grundigt tydet i Kaffegrumset. Men Bladenes Nekrologer var kortfattede; og allermest ordknap var „Døgnet", der ligesom ved en Forglemmelse slet ikke omtalte Dødsfaldet. I „Friheden" var man derimod klog nok til at skjule Glæden over Dødsfjendens endelige Forsvinden ved at yde hans Evner al rimelig Anerkendelse. Rømer forrettede selv Jordpaakastelsen med farisæisk Godlidenhed. Det kunde dog naturligvis ikke forties, at disse rige Evner var bleven sørgeligt misbrugte, og han sluttede sin Artikel med et Skriftsted:

„For den Retfærdige lykkes alt; men den Uretfærdige forgaar som Græsset paa Marken og som en Røg."

Det blev alligevel et ret anseligt Følge, der samledes til Bisættelsen nogle Dage efter; og der hvilede ved den Lejlighed en egen stor og sært bevæget Stemning over Krematoriets hvide Rum, hvor Kisten stod i Ovnnichen dækket med Blom-

ster. Paa den forreste Stolerække sad den gamle Mor og ved Siden af hende Frk. Anna, der idelig saae sig omkring og holdt Mandtal over dem, der var kommen for at vise Broderen den sidste Ære. Ivrigst søgte hun efter Ragna Nordby, til hvem hun demonstrativt havde beslaglagt en Stol ved hendes anden Side. Men Ragna havde gemt sig i Salens Baggrund i den udtrykkelige Hensigt at undgaa „Veninden". Hun bar endnu den venstre Arm i Bind. Først Dagen i Forvejen var hun sluppet ud af Hospitalet; men hun havde allerede været virksom for at komme bort fra Byen. Siden Thorsens Død havde hun ikke haft Ro paa sig. Krigens Tummel, Valpladsens Helte drog hende. Hun havde det Haab, at hun ved Halvorsens Hjælp skulde komme til Fronten som Krigskorrespondent for en Række af de mindre Provinsblade.

Der blev sunget en kort Salme, hvorefter Klemens Junge traadte frem for at holde Mindetalen over sin Barndomsven. Han talte mest om de lykkelige Ungdomsaar, priste Vennens rige og gavmilde Sind, der allerede i Skolen havde gjort ham æret som en Gudernes Yndling. Om hans sidste Levetid udtalte han blot:

„Vor kære Ven sagde en Gang om sig selv, at han var viet til Sværdet som Munken til sin Kappe. Det var desværre sandt. Tiden har vist det. Mere og mere følte han det som sin Livsopgave, sit Kald, at genvække Kamplysten i vort Folk. Selv i sine

sidste Dage, mens Verdens frygteligste Krig rasede udenfor vore Mure, vendte han sig bort fra os, der gjorde den store nordiske Digters Ord til vore:

„Midt i en Jerntid, som ikkun tror
den Magt, som Vaabnene vinder,
du ligger rolig, du frie Nord,
i Aandens Sollys og skinner.
Din Storhed er ej Guld og Pragt
og ej Kanoners Torden;
du er en stille Verdensmagt
for Hjertets Sag paa Jorden."

Den Sang var for vor Ven en Dødssalme. Han slog i Vrede Haanden af sit Folk, fordi vi bekendte os til Troen paa, at det er en genvakt Fordrageligheds Aand og ikke Ulvesindet, der skal frelse Menneskeheden fra Tilbagefald til Barbariet. — Nuvel! Tiden skal dømme os imellem."

Han vendte sig mod Kisten og lyste Fred over Vennens Minde, over hans Navn og hans Grav. Saa gav han et Tegn, og under dæmpet Orgelbrus sænkedes Kisten langsomt ned under Gulvet, mens hele Forsamlingen rejste sig.

GYLDENDALSKE BOGHANDEL

HENRIK PONTOPPIDAN

Stækkede Vinger 1881.
Landsbybilleder 1883.
Sandinge Menighed. En Fortælling (1883). 2. Udgave. 1903.
Ung Elskov. En Idyl (1885). 2. Udgave 1906.
Mimoser. Et Familieliv. 1886.
Fra Hytterne. Nye Landsbybilleder (1887). 2. Udgave 1905.
Isbjørnen. Et Portræt. 1887.
Spøgelser. En Historie. 1888.
Krøniker. 1890.
Natur. To smaa Romaner. 1890.
Skyer. Skildringer fra Provisoriernes Dage. 1890. Gyldendals Bibl. Udgave 1906.
Muld. Et Tidsbillede (1892). 2. Oplag 1892.
Det forjættede Land. Et Tidsbillede (1892). 2. Oplag 1896.
Minder. (1893). Ny ill. Udgave 1902.
Nattevagt (1894). 2. (gennemsete) Udgave 1905. Gyld. Bibl. Udgave 1912.
Den gamle Adam (1895). 3. Oplag 1905.
Dommens Dag. Et Tidsbillede. 1895.
Højsang (1896). 2. Oplag, illustreret af N. P. Mols, 1896. 3. Oplag 1921.
Kirkeskuden. Illustr. af F. Henningsen (1897). 2. Oplag 1897.
Det forjættede Land. (Samlet Udgave af „Muld", „Det forjættede Land" og „Dommens Dag"). 6. Udgave 1920.
Vildt. Illustr. af F. Syberg (1899). 2. Oplag 1899.
Fortællinger. I-II. (1899). 2. Oplag 1903.
Lille Rødhætte. Et Portræt (1900). 2. Oplag 1900.

GYLDENDALSKE BOGHANDEL

HENRIK PONTOPPIDAN

Det ideale Hjem (1900). 2. Oplag 1900.
De vilde Fugle. Et Skuespil. 1902.
Et Endeligt. En Landsbyhistorie. 1904.
Borgmester Hoeck og Hustru. Et Dobbeltportræt (1905). 2. Oplag 1905.
Asgaardsrejsen. Skuespil. 1906.
Det store Spøgelse. 1907.
Hans Kvast og Melusine (1907). 3. Oplag 1920.
Lykke Per (I-VIII) 1898—1904. Samlet Udgave (I-III) 1907. 5. Udgave (I-II) 1920.
Den kongelige Gæst (1908). 2. Oplag 1908.
To Portrætter. Isbjørnen. Lille Rødhætte. Gyld. Bibl. Udgave 1909.
Torben og Jytte. En Fortælling-Kres. (De Dødes Rige I) (1912). 4. Oplag 1916.
Storeholt. En Fortælling-Kres. (De Dødes Rige II) (1913). 3. Oplag 1914.
Toldere og Syndere. En Fortælling-Kres. (De Dødes Rige III) (1914). 3. Oplag 1914.
Enslevs Død. En Fortælling-Kres. (De Dødes Rige IV) (1915). 2. Oplag 1915.
Favsingholm. En Fortælling-Kres. (De Dødes Rige V) (1916). 3. Oplag 1916.
Et Kærlighedseventyr (1918). 9. Oplag 1918.
En Vinterrejse. Nogle Dagbogsblade (1920). 3. Oplag 1920.
Noveller og Skitser I-II 1922.
De Dødes Rige I-II. 4. Udgave 1922.

Kirken og dens Mænd. Et Foredrag (1914). 2. Oplag 1914.

250. Schaf. + Ibsen